

რეპოლუციური პერიოდი დამთავრდა

პირველი გავრდიონა

თუმცა, სპიკერის მცდელობის მიუხედავად, პირველივე დღესვე დეპუტატები სამუშაო განწყობით დაეშუშა, მაინც ამკარა იყო, რომ ახალი პარლამენტის "პრეზენტაციაზე" ეიფორიული და საზეიმო განწყობა ქარბობდა. თვალმისაცემი გახლდათ ტრიაუნას მონატრებული პოლიტიკოსების ზახვას-მული თავაზიანობა, პარლამენტის დერეფნებში გზაბანული ახალი პარლამენტარების მოკრძალება, ჩიხა-ახალუხში გამონყობილი ბუეან ზურციძისა და ზვიად ძიძიგურისადმი გამოჩენილი "ინტერესი", დეპუტატი ქალაქმცენების აღტაცება, გამონყეული მათთვის მიართმეული თაიგუნებით, რომლებშიც, რა თქმა უნდა, ვარდები დომინირებდნენ...

ამასთან, როგორც ჩანს, არ გამართლდება ზოგიერთი ექსპერტის მოსაზრება, რომ 28 მარტის არჩევნების შედეგებიდან გამომდინარე, ახალი პარლამენტი მოსაწყენი, უპოზიციო და ადგილად სამართაუი იქნება - პირველივე სხდომა საკმაოდ ხმაერთიანი და დაძაბული გამოდგა.

მოულოდნელობების სერიალი მაშინ დაიწყო, როდესაც დროებითი სამანდატო კომისიამ დეპუტატების უფლებამოსილების ცნობის საკითხზე თავისი ვალდაწყვტილება გამოაცხადა. მისი ვერდიქტის თანახმად, აფხაზეთის დეპუტაციისთვის "ნდობის ვიჭრუშის" მიცემის თაობაზე ჯერ იურიდიულმა და საპროცედურო საკითხთა კომიტეტებმა უნდა იმსჯელონ, "რეგი პოლიტიკური და სამართლებრივი მომენტების გათვალისწინებით".

სამომავლოდ გადაიღო, არერთვე, იმ დეპუტატების უფლებამოსილების ცნობა, ვინც საეაღდებულო ნარკოლოგიური შემთხმება არ გაიარა (ლევან გაჩეჩილავი, ჯგმალ გოგოტიძე, როსტომ ჯვარამიძე, კოტე ბერიძე, რამაზ თედორაძე), ხოლო ზაქარია შერაზადაშვილის შემთხვევაში, ამ პროცედურის (ნარკოლოგიური შემთხმება) განმეორებით შესრულება იქნება საჭირო.

განსაკუთრებით დიდი ენებათაღელვა კი ტყიპოლის მასჟორიტარი დეპუტატის, ამაჟამად ბრალდებული, ზონდი შალიკიანისთვის სადეპუტატო უფლებამოსილების ცნობის საკითხმა გამოიწვია. კობა დავითაშვილი, რომელმაც თავისი ოპოზიციური იმიჯი გუშინ საკმაოდ მკაფიოდ წარმოაჩინა, განაცხადა, რომ დროებითმა სამანდატო კომისიამ ზონდი მაღლიკიანს მიმართ უსამართლობა გამოჩინა და პარლამენტმა აუცილებლად უნდა ცნოს ტყიპოლის მასჟორიტარი დეპუტატის უფლებამოსილება. თუმცა, კოლეგის არგუმენტები პარლამენტთან ურთავლულობამ არასაქპარისად მიიჩნია და პატიმრობაში მყოფი მაღლიკიანს ბედზე მსჯელობაც სამომავლოდ გადაიღო.

დავისა და კამათის გარეშე არც დეპუტატებისთვის იმუნიტეტის შეზღუდვის თაობაზე საკითხის განხილვას ჩაუვლია. თუმცა, აღნიშნული გადაწყვეტილება (მეორე მოსმენით) საკანონმდებლო ორგანომ გუშინ მაინც მიიღო, საფარყოფლოდ, დღეს კი, ამ კანონპროექტს საბოლოოდ, მესამე მოსმენითაც დაამტკიცებს.

საკანონმდებლო ორგანო, ცხადია, გვერდს ვერ აუვლიდა ისეთ საკითხს, როგორიც არის აჭარაში დღეს არსებული ვითარება. ამ თემას შეეხო როგორც პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი (პარლამენტის სხდომაზე მისი განცხადების ტექსტს გაუზიო "24 საათი" დღევანდელ ნომერში ვთავაზობო), ისე პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე. ორივე მათგანის საკმაოდ მწვავე განცხადებებს აჭარის ოთხკაციანი დეპუტაცია თაჟაქიზნდრული, მღუშმარედ იმსენდა და არანაირი სანიწაბდიგო აზრის გამოთქმის სურვილი არ გასჩენია. აჭარის საკითხზე უფრო დეტალური მსჯელობა კი დღევანდელ სხდომაზე გაიმართება, როდესაც ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილ ვითარებასთან დაკავშირებით, დადგენილების პროექტის განხილვა მოეწყობა.

მწვავე თემებზე მსჯელობის პარალელურად, დეპუტატებმა გუშინ რამდენიმე "რიტუალის" შესრულებაც მოასწერეს: დადეს ქვეყნისადმი ერთგულების ფიცი, მოიხსილეს საქართველოს მომავალი ჰიმნი თავდაცვის სამინისტროს სასულე ორკესტრის შესრულებით, სიაზოვნებით მიიღეს სხდომაზე დამსწრე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია მეორის საბუქარი - მაცხოვრის ხატი...

ამ ყველაფერთან ერთად, გუშინვე, დეპუტატებმა ფრაქციების შექმნაც მოასწერეს. ყველაზე მრავალრიცხოვანს (139 პარლამენტარი) - "ნაციონალური მოძრაობა-დემოკრატებს" სათავეში მიაი ნადირაძე ჩაუდგა, "შემარჯვენე ოპოზიცია "მრწმელები-ახლებს" (20 წევრი) - დავით გამყრლიძე, ფრაქცია "მასორიტარს" (20 წევრი) - გესო ჟუღელი, ხოლო "დამოუკიდებელ მაჟორიტარებს" (22 წევრი) - ვანო ჩხარტიშვილი.

გუშინვე პარლამენტმა ერთხმად დააკმაყოფილა სულხან მოლაშვილის თხოვნა კონტროლის პალატის თავმჯდომარეობიდან გადადგომის შესახებ (აღნიშნულის თაობაზე განცხადება მან ჯერ კიდევ იანვარში დაწერა).

საკანონმდებლო ორგანო მუშაობას დღეს გააგრძელებს და, ზემოთხსენებული საკითხების განხილვის გარდა, საპარლამენტო კომიტეტებს დაკომპლექტებს და პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეებს აირჩევს.

საერთაშორისო კახილი დამახაძე პოციკიას არ იცვლის

აჭარაში დისლოცირებული თავდაცვის სამინისტროს 25-ე ბრიგადის ყოფილი მეთაურის, "სამშობლოს ლაღატში" ბრალდებულის, საერთაშორისო ძეხილად გამოცხადებული გენერალ რომან დუმბაძის პირადი მონაცემებისა და გენერალისვე ფოტოსურათის შემცველი პლაკატები თბილისის საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში გამოჩნდა.

პლაკატებზე გრივით - "იძებნება" გენერალ დუმბაძის პირადი მონაცემებია მოყვანილი და მითითებულია სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლები, რომლებიც მას ბრალდება წაუყენეს.

შეგახსენებთ, ორი დღის წინ გენერალკურატურამ რომან დუმბაძე რამდენიმე მუხლებით დაადანაშაულა, მათ შორისაა სამშობლოს ლაღატზე, უკანონო შეიარაღებული ოპერირების შექმნა, თანამდებობის ბოროტად გამოყენება, თანამდებობრივი უფლებამოსილების გადაშეტება, იარაღისა და საბრძოლო მასალების უკანონო შენახვა, შესყიდვა და გადაცანა.

"უზენაესა სასამართლომ ორი დღის წინ გამოსცა ბრძანება დუმბაძის დაკავებისა და მასზე საერთაშორისო ძებნის გამოცხადების შესახებ.

რომან დუმბაძე აცხადებს, რომ არ დაეშორილება უმაღლეს მთავარსარდალს და ავტონომიურ რესპუბლიკაში სამხედრო ქვედანაყოფს კვლავაც გაუძღვება. "შე მიიღოდა ავტონომიის მეთაურის ასლან აბაშიძის ვეფორილები და სხვას – არავის. არ ცვნობ ცენტრის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას 25-ე ბრიგადის ახალი მეთაურის დანიშვნასთან დაკავშირებით", - პოზიციას არ იცვლის გენერალი დუმბაძე.

24 საათი

მთავარი ძლიარი, მოხილური არმია

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის პოლიტიკისა და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის დეპარტამენტის უფროსმა ნიკა ლალიაშვილმა გუშინ სასტუმრო "თორში" თავდაცვის უწყებაში დაგეგმილი პროგრამების პრეზენტაცია გამართა. პრეზენტაციას საქართველოში აკრედიტებული უცხოეთის ქვეყნების სამხედრო ატაშეები და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები დაესწრნენ.

ლალიაშვილის თქმით, თავდაცვის სამინისტროს ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშროლობაა, ქართველი სამხედროების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობა და ნატო-ში ინტეგრაციაა.

სამხედრო წარმომადგენლები არსებული პრობებისა და სამხედრო მოსამსახურეების სოციალური პრობების გაუმჯობესება, ხელფასების გაზრდა, ასევე საერთაშორისო სამხედრო ოპერაციებში მონაწილეობა – ეს ის ღონისძიებებია, რომელთა გატარებას თავდაცვის უწყება უახლოეს მომავლში გეგმავს. **"საქართველო არ მხოლოდ არ აპირებს თავისი სამხედრო კონტინგენტის არყაიდან გამოყვანას, არამედ მათი რაოდენობის გაზრდას გეგმავს"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა. მისივე ინფორმაციით, ერთ-ყმი მყოფი სამხედროების გარდა 550 სამხედრო მოსამსახურემდე იგეგმება.

საერთაშელოს თავდაცვის სამინისტროში "დიდ პრობლემად" ამ მიიჩნევენ იმ ფაქტს, რომ სხვადასხვა სამხედრო ქვედანაყოფებში, რომელთა წერთანაში უცხოეთის სამხედრო ინსტრუქტორები მონაწილეობდნენ, ერთმანეთისაგან განსხვავებული სამხმობრო მომზადების სტილი გამოიყენება. როგორც ლალიაშვილმა განაცხადა, თურქი ინსტრუქტორების მიერ მომზადებულ ქვედანაყოფებში, სამხწყობრო მომზადებას აქვს ის სახე, როგორიც თურქეთში, აშშ-ს ინსტრუქტორთა საწესისებუ მომზადებულებს, შესაბამისად – ამერიკული სტილი, ხოლო როგ ქვედანაყოფებში ძველი საბჭოთა კავშირის ელემენტები არსებობს, თუმცა ის, **"თუ როგორი სამწყობრო ნაბიჯით დღისი ჯარისკაცი, პრობლემა არ არის,"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა. მისი თქმით, თავდაცვით უწყებაში დაიწყო მუშაობა ჯარისკაცთა მომზადების ერთიანი მეთოდოლოგიის შექმნისა და პარმონიზაციის საკითხზე, ამდენად, დროთა განმავლობაში ქართულ არმიში სამწყობრო მომზადებას ერთი ფორმა ექნება. ლალიაშვილის თქმით, ძირითდი ექცენტი არა სამწყობრო მომზადებაზე, არამედ იმ ქვეყნებისაგნ ცოდნისა და გამოცდილების მიღებაზე კეთდება, რომელთაც ძლიერი შეიარაღებული ძალები ჰყავთ. **"ჩვენი მიზანია ჩამოყალიბოთ მეცირიცხოვანა, მაგრამ ძლიერი, მოხილური არმია და ამ საქმეში საქართველოს მნიშვნელოვან დახმარებას უწევს აშშ, თურქეთი, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, საფრანგეთი, საბერძნეთი, უკრაინა, რუმინეთი, რუსეთი, პალტისპირეთისა და სხვა ქვეყნები,"** – აღნიშნა ლალიაშვილმა.

ლალიაშვილის თქმით, ძალიან მნიშვნელოვანია ის დახმარება, რომელსაც პარტნიორი ქვეყნები საქართველოს საგანმანათლებლო პროგრამების კუთხით უწევენ. ამ მომდევნისათვის, მისი ინფორმაციით, საქართველო სამხედრო კადრების მომზადების მხრივ აქტიურად თანამშრომლობს გერმანიასთან, აშშ-სთან, თურქეთთან, საბერძნეთთან, უკრაინასთან, საფრანგეთთან, რუმინეთთან და დიდ ბრიტანეთთან. ციტატა წნის წინ, საქართველოსა და რუსეთის პრეზიდენტთა შეხვედრისას მიწეული შეთანხმებით, ქართველ ოფიცერებს რუსეთის უმაღლეს სამხედრო სანმდებოლებში მომზადებენ. ამ პროგრამებს შორისაა თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში ნაწეს-სტანდარტებით მოქმედი 4-წლიანი ფუნქტეტი, ასევე – ოფიცერთა გადამზადების ერთწლიანი კურსი.

24 საათი

რუსალი იორადე აქარაში

რუსული კომპეტენტური წყაროები ამტკიცებენ, რომ აბაშიძეს რუსეთისაგან ახალი სტინერები არ შეუძენია. ადრე წავიდი კი, მას და გენერალ დუმბაძეს თავზე საყრელად აქეთ.

"თიორულად სტინერების ყიდვა რუსეთში შესაძლებელია, მაგალითად - ჩენქეთში", - ამბობს "24 საათთან საუბარში რუს სამხედრო ექსპერტ ალექსეი ვაშჩენკო", - **სტინერების ყიდვა შეიძლება საქართველოშიც, აფხაზეთის ინტერსიაზე იარმატი მოქმედებების დროს იქ რუსულმა არმიამ დიდი რაოდენობით სამხედრო ტექნიკა ჩაიტოვა. მაშინ აფხაზურმა არმიამ "იგლასა" და "სტრელას" ტიპის დიდძალი იარაღი ჩაიგდო ხელში. დაახლოებით ორი ასეული სტინგერი მაშინ მარტო აფხაზეთს დარჩა. რამდენი მიიღო საქართველომ, არავის დაუთვლია, რადგანაც მაშინ მოსკოვი ერთნაირად აიარაღებდა როგორც თბილისს, ისე სოხუმს."**

სამხედრო ექსპერტი ამტკიცებს, რომ აჭარაში დისლოცირებულ რუსეთის სამხედრო ბაზაზე დღეს საბჭოური წარმოების სტინგერების საკმაო რაოდენობაა. ბათუმის ბაზაზე უფად აქვთ როგორც "სტრელას", ასევე "იგლას" ტიპის დანადგარებიც. **"დუმბაძის დივიზია მთლიანად დაკომპლექტებულია ასეთი შეიარაღებით"**, - აცხადებს ვაშჩენკო, - **აჭარაში ახალი ტიპის შეიარაღება ნაზზე საყრელად აქვთ. ახალი სტინგერების ყიდვა აბაშიძეს თავზელოად არ სჭირდებოდა. აჭარისათვის იარაღის მიყიდვას სპეციალური საერთაშორისო კოტრაქტის გაფორმება სჭირდება, რაზეც აბაშიძეს მოსკოვი არ დათანხმდებოდა."**

ვაშჩენკოს მტკიცებით, აჭარაში რუსული იარაღი ზვიად გამსახურდიას დროინდელი სამხედრო მოქმედებების შედეგად მოხვდა. **"ასლან აბაშიძემ 1994 წელს დასაველი საქართველოში ზვიადისტიბისაგან რუსული არსნალის დიდი პარტია შესყიდა, ეს შეიარაღებაც დღეს გენერალ დუმბაძის ხელშია,"** – ამბობს რუსი გენერალი.

რუსუდან ნიკურაძე ს.კ. კორ. მოსკოვში

MTC საქართველოს ბაზარზეა მემოსილას საცდება

ფიჭური კავშირის ლიცენზიაზე გამოცხადებულ ტენდერში საავტოოდ პრეტენდენტთა შორის რუსული კომპანია **"MTC"** ფიგურირებს. როგორც "ინტერპრესს" საქართველოს კომუნიკაციების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიამ განუცხადებია, ფიჭური კავშირის ოპერატორს **"GSM-1800"** დაიპაზონის ლიცენზიაზე გამოცხადებულ ტენდერში მონაწილეობის სურვილი უპეკ გამოთქვა რამდენიმე ქართულმა და რუსულმა კომპანიამ. ამაჟამად მიღებული განაცხადი ქართული კომპანია "მაგთიკომისგან", ორმა რუსულმა კომპანიამ კი ტენდერის მიმართ ინტერესი ზეპირი სახით გამოჩინა. ერთ-ერთი მათგანია **"МОБИЛЬНЫЕ ТЕЛЕСИСТЕМЫ"**. ტენდერში მონაწილეობაზე განაცხადის წარდგენა 16 სექტემბრამდგა შესაძლებელი, ხოლო მისი შედეგები 12 ნოემბერს გამოცხადდება. ლიცენზია გაიცემა 10 წლის ვადით. მისი საწესიო ფასი 1 026 000 ლარია. ტენდერში გამაზრდველუმბა კომპანიამ შესაბამისი მომსახურება ლიცენზიის მიღებიდან არაუგვიანეს 3 წლის განმავლობაში უნდა გაანაზოციელოს.

ინტერ-პრესი

კონტროლის პალატა რაქატის ფუნქციას ასრულებდა

პირველი გავრდიონა

“მოლაშვილი აქ არის, ის ძალით არავის მოუყვანია, დაგვაცადით მუშაობა, ნუ ხართ სულსწრაფები და ნუ გვიმოილი ხელს,” – გუშინ თბილისის პროკურატურაში თავდამირველად ასეთ პასუხებს იძლეოდნენ და სულხან მოლაშვილის სტატუსს რატომღაც მაკაცრედ ასაიდუმლოებდნენ. თუმცა, მოგვიანებით, ეს ბარიერი მოიხსნა და ცნობილი გახდა, რომ თბილისის პროკურატურაში მისულ სულხან მოლაშვილს ჯერ ექვმიოტანილის სტატუსი უმოძის, შემდეგ კი – პრალდებულის. თბილისის პროკურორის ვალერი გიგალაშვილის ინფორმაციით, კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარე დადანაშაულებულია თანამდებობრივი უფლებამოსილების გადაშეტებასა და თანამდებობის ბოროტად გამოყენებაში. ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაციით, თბილისის პროკურატურაში აძირვულ საქმეში დევს მასალები, რომელიც ადასტურებს, რომ კონტროლის პალატა, ფაქტიურადაც, რეკეტის ფუნქციას ასრულებდა. ანუ, მსხვილ საწარმოებში რევიზიის ჩატარებისას, ამ ორგანიზაციებს არაოფიციალურ გადასახადებს ახდენივდნენ და შევარდნაძის ხელისუფლების არაოფიციალურ, შავ საღაროში ამ გზით სოლიდური თანხები ირიცხებოდა. თბილისის პროკურატურის მონაცემებით, სულხან მოლაშვილის თავმჯდომარეობისას სხვადასხვა საწარმოებიდან ამ მეთოდით “ამოღებულია” მილიონ 200 ათასი ლარი. თუმცა, როგორც პროკურატურაში აცხადებენ, ეს თანხა კიდევ გაიზრდება.

კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარე სამართალდამცველებს ჩევენებას დღეს ჩააბარებს, შესაბამისად, დღეს გახდეს ცნობილი, გადასცემს თუ არა იგი სამართალდამცველებს მის ხელთ არსებულ კომპრომატებს.

საქართველოს მოქალაქე მოსკოვის ხალისაფლბაას იაივის

რუსეთის ერთ-ერთ საქალაქო სასამართლოში საქართველოს მოქალაქე თამარ პაპიტაშვილი ორი სარჩელის შეტანას აპირებს. პაპიტაშვილი, რომელსაც იასენევიში მდებარე აკვაპარკის ჩამოგდევისას ოჯახის წევრები დედულა, თავად კი ორივე ფეხის ამბეჭვებას დასჭირდა, აკვაპარკის ხელმძღვანელობს და მოსკოვის ხელისუფლებისაგან მორალური და მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას ითხოვს. ტრაგედიის დროს დაიღუპა თამარ პაპიტაშვილის ქმარი – 27 წლის გურამ ხშიადაშვილი და შვილი – 8 წლის გიორგი ხშიადაშვილი. დაზარალებული ერთ-ერთი სარჩლით მოსკოვის ხელისუფლები-საგან მორალური ზარალის ასანაზღაურებლად ორ მილიონ დოლარს ითხოვს, ხოლო მატერიალური ზარალის ანაზღაურებისთვის საჩრელი აკვაპარკის ხელმძღვანელობს წინააღმდეგაა შეტანილი. პაპიტაშვილი ორგანიზაციისაგან ყოველთვიური მუდმივი პენსიის- 200 დოლარის დანშვნას მოითხოვს. შეგახსენებთ, რომ 14 თებერვალს აკვაპარკის კომპლექსის ჩამონგრევის შედეგად 28 ადამიანი დაიღუპა და ასამდე პირმა მძიმე დაზიანება მიიღო.

24 საათი

იომაჯ ფიშერი თბილისშია

იომაჯ ფიშერი.

“საქართველო სამხრეთ კავკასიისა და ცენტრალური აზიის რეგიონში ჩვენი უმნიშვნელოვანესი პარტნიორია... გაეროების მთავრობა ყველანაირად შეუწყობს ხელს თქვენს დაახლოებას ევროკავშირთან და ნატო-სთან”, - გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი იომაჯ ფიშერი ჩვენს ქვეყანაში არსებული კონფლიქტების, მათ შორის, აფხაზეთის პრობლემის მოსაგვარებლად აქტიურ მხარდაჭერას გეპირდება.

ფიშერი თბილისში გუშინ ორდღიანი ოფიციალური ვიზით ჩამოვიდა. პირველსავე დღეს იგი თავის ქართველ კოლეგას სალომე ზურაბიშვილს შეხვდა. შეხვედრა მისი მიზმა საუბარი აფხაზეთის, ოსეთის და აჭარას შეხვბო. ფიშერი აცხადებს, რომ გერმანია ნებისმიერი კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების მომხრეა და საქართველოს ყოველმხრივ შეუწყობს ხელს კონფლიქტების მოგვარებაში. ფიშერის კომენტარის შემდეგ ქალბატონმა სალომე ზურაბიშვილმა შენიშნა, რომ აფხაზეთში საპრეზიდენტო არჩევნების წინ, რაიმე ახალი ინიციატივა უპრიანი არ არის. დაგეგმილების თქმით, კონფლიქტების მოსაგვარებლად, ლუგვანდელ ეტაზეზ, საქართველოს ხელისუფლებამ საკუთარი პოზიცია უნდა გაარკვეოს და ჩამოაყალიბოს.

დღეს იომაჯ ფიშერი სამხრეთ კავკასიასა და ცენტრალურ აზიაში გერმანელი კლმების რეგიონულ კონფერენციას დაესწრება. მოგვიანებით, გერმანელი დიპლომატი კანცელარიაში შეხვდება პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას და პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს. ამის შემდეგ ფიშერი ჟურნალისტებისთვის პრეზიდესს გამართავს. გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი თბილისიდან დღესვე გაემგზავრება. 24 საათი

აჭარაში ბანხოროციალებაი სტრუქტურალ ცვლილებაი არაქაღონიარია

სახელისუფლებო პარტია "ნაციონალური მოძრაობა - დემოკრატიის" ერთ-ერთი ლიდერი, პარლამენტარი ევდარ ლორმანძე მიიჩნევს, რომ აჭარის ავტონომიის მეთაურის ასლან აბაშიძის მიერ ზუთმაბაის უშიშროების სამინისტროს გაუქმების გადაწყვეტილებას და მის ბაზაზე ანტიბაროტიკული და ანტიტერორისტული ცენტრის შექმნას ცენტრალური ხელისუფლების თანხმობა სჭირდება.

სურნამდის თქმით, ანტიტერორისტული ცენტრი თავის თავში მოიცავს დამატებით სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს, შეიარაღებას და სპექტენიკას. რეგიონულ სტრუქტურებს კი, შეიარაღებული ინსპექტურების შექმნის და განკარგვის უფლება კონსტიტუციით არ გააჩნიათ.

პრამი-ნუსი

საქართველოს შანსი

კეთილგანწყობის ხატოვანი ყესტი.

ეს ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე ამალეღვებული დღეა, - ჩეხეთის კლწმა რეკი ნეკეასილმა ეს სიტყვები მას შემდეგ წარმოთქვა, რაც საქართველოში ევროკომისიის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელმა ტობრებე პოლცემ მას ევროკავშირის დროშა განაცხაო.

ჩესეთი პოლონეთთან, ესტონეთთან, ლიტვასთან, ლატვიასთან, უნგრეთთან, კვიპროსთან, მალტასთან, სლოვაკეთთან და სლოვენისთან ერთად პირველ მაისს ევროკავშირის სრულუფლებიანი წევრი ხდება.

გუშინ ევროკავშირის წარმომადგენლობამ საქართველოში ჩესეთისა და პოლონეთის სრულუფლებიან ელჩებს და ლიტვისა და ლატვიის საპატიო კონსულებს უმასპინძლა. "ევროკავშირში გაწევრიანების შემდეგ ახალი წევრი ქვეყნებისთვის ბეგრი გამოწვევა გაჩნდება. ამ ქვეყნებმა უნდა შეძლონ კანონმდებლობის, მმართველობის სისტემის და ეკონომიკის ევროსტანდარტებთან მისადაგება. ეს სერიოზული პროცესია, მაგრამ ყველა გამწვევვას ძველი და ახალი წევრები ერთობლივი ძალისხმევით გადალახავენ," - განაცხადა ტობრებე პოლცემ.

"პირველ მაისი ჩვენთვის სიმბოლური დღეა, მაგრამ ჩვენ ძალიან კარგად გვაქვს გაცნობიერებული ისიც, რომ არ დღეს პოლონეთის ცა არც უფრო ნათელი და არც უფრო ღრუბლიანი იქნება. ეს იქნება ხანგრძლივი პროცესი, რომელიც უნდა გავიცნოთ, რათა თითოეული ადამიანის ცხოვრება უკეთესობისაკენ შეიცვლებს." - აღნიშნა თავის გამოსვლაში პოლონეთის კლწმა საქართველოში იაცეკ შელგანოსკომ.

რაც შეეხება საქართველოს, ევროკავშირის წევრობამდე მას ჯერ კიდევ დიდი გზა აქვს გასავლელი. "შე არ მინდა ვთქვა, რომ საქართველოს მასსი არ აქვს. საქართველო ევროპული ქვეყანაა და მას აქვს შანსი, გახდეს ევროკავშირის წევრი. მაგრამ ამისათვის არა მხოლოდ მთავრობის, არამედ მთელი მოსახლეობის ძალისხმევაა საჭირო.დღეს კი ყველაზე მნიშვნელოვანია, რომ ქვეყანამ წარმატებას მაღალის პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ ცხოვრებაში, განსაკუთრებით მინდა ხაზი გაუყუდეს ეკონომიკურ აღმავლობას," -აღნიშნა ტობრებე პოლცემ.

გუშინდელ შეხვედრაზე ევროკავშირის ახალი წევრი ქვეყნების ელჩებმა მზადყოფნა გამოახტეს, რომ საქართველოს მთავრობასთან აქტიურად ითანამშრომლებენ და თავის გამოცდილებას გაუზიარებენ.

24 საათი

ოფიცოოზი

საქართველოს მთავრობის დადგენილება № 28

2004 წლის 22 აპრილი ქ. თბილისი
რასწარსპის რაქალწაზპის სტრატეგიის მსხსნა

რეგიონში ხორბლის ბაზაზეზ განვითარებული მოელენების მიუხედავად, საქართველოს მოსახლეობის სოციალური ინტერესების დაცვის მიზნით განხორციელებულმა ღონისძიებებმა საშუალება მისცა საქართველოს მოსახლეობას ნაქლებიკონვენულად გადაეტანა პურ

საქართველოს პრაზიდენტის გამოსვლა პარლამენტის პირველ სდრომაზე

პირველი გაპროდუა

განმელობაში, დიდი წინააღმდეგობის მიუხედავად, ერთად დადგა და ჩვენ ყველანი აქ მოგვიყვანა. მინდა გთხოვით, ფეხზე ადგეთ და ტაში დაუჭრათ ამ ხალხს! მივესალმები მის უწმინდესობას და უნეტარესობას ილია მეორეს და უნდა აღვნიშნო მისი განსაკუთრებული როლი ვარდების რევოლუციაში. მისმა შემართებამ და გამბედაობამ ბევრნილად განაპირობა ჩვენი ბრძოლის ლეგიტიმაცია!

ჩვენ ვალში ვართ ჩვენს ხალხთან! პირველად ამ ბოლო თვეების მანძილზე ამ ხალხში გაჩნდა ოპტიმიზმი. მე მიხარია, რომ რამდენიმე პარლამენტარი აქ არის მოსული ჩიხაში, იმიტომ, რომ ხალხი ამაცობს თავისი ეროვნული სიმბოლოებით!

ფეფირობ, რომ რაც ახლა ხდება საქართველოში, ეს არის ახალი აღორძინების პერიოდი, რომელიც თითოეულ ჩვენგანს სრულიად განსაკუთრებულ მანსს გვაძლევს.

ქვეყანა დაშლილია მარტივ მამრავლებად და ეს არ არის მოძიოდ აფხაზეთი, არამედ ჩვენ ვერ ვაკონტროლებთ ზოგიერთ სხვა რეგიონსაც და ეს არის გარღობა, რაც მოხდა საქართველოში უკანასკელი ათი წლის მანძილზე.

საქართველო ძალიან მძიმე მდგომარეობაშია!

პირველ რიგში ჩვენ თვითონ უნდა ვიყოთ ერთიანები!

ამ დარბაზში სხედან ადამიანები, ვინც იყო ეროვნულ მოძრაობაში, ვინც იყვნენ საქართველოს პირველი პარლამენტის წევრები და შემდეგ, სამხედრო გადატრიალების გზით, გააძევეს და გაყარეს.

ჩვენი პარლამენტი არის სიმბოლო ერთიანობისა და გამთლიანებისა!

აქ არის სრულიად სხვადასხვა ხალხი და მგინი, ყველამ უნდა დავიფიქროთ ის, თუ რომელ პოლიტიკურ ძალაში ვიყავით 5-10 წლის წინ. ჩვენ დღეს ყველანი ვართ საქართველოს აღმშენებელი ახალი ძალის წევრი!

უნდა გვესმოდეს, რომ პარლამენტის უფლებამოსილებები არის ძალიან ფართო. ყველგან გასაგებად ითქვა, რომ საქართველო საპრეზიდენტო მოდელიდან გადავიდა ნახევრად საპრეზიდენტო მოდელზე. წინა პარლამენტს არ ჰქონდა უფ-

ლება მთავრობის გადაყენების და ეს ყველამ კარგად იცის. მთავრობის გადაყენების ინსტრუმენტი არის უმნიშვნელოვანესი ინსტრუმენტი, რომელიც შეიძლება გააჩნდეს საკანონმდებლო ორგანოს.

ამავე დროს, დღევანდელი კონსტიტუცია მეტ უფლებამოსილებას და მეტ პასუხისმგებლობას აკისრებს პარლამენტს და ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ეს მოდელები სწორი მიმართულებით გამოვიყენოთ.

დღეს საქართველოში არსებობს რამდენიმე პოლიტიკური რეჟიმი და რამდენიმე მთავრობა, ყველა მათგანი იმყოფება ერთმანეთთან კონფრონტაციულ მდგომარეობაში და თითქმის არც ერთი მათგანი არ აღიარებს საქართველოს სუვერენიტეტს და ტერიტორიულ მთლიანობას!

მინდა ყურადღება განსაკუთრებით გავაშავილო ასლან აბაშიძესთან დაკავშირებულ სიტუაციაზე. ნახს ვუსვამ, ასლან აბაშიძესთან და არა – აჭარასთან.

დღეს ერთი კრიმინალური ჯგუფი, რომელიც დაკავებულია ნარკოტრანზიტით, ლაპარაკობს აჭარის მოსახლეობის სახელით, მაგრამ ამისი არანაირი ლეგიტიმური უფლება არ აქვს.

ამას ვაცხადებ პრეზიდენტი, რომელმაც საპრეზიდენტო არჩევნებში აჭარაში ხმების 90 პროცენტი მივიღე!

ჩვენ ვსაუბრობთ იმაზე, რომ აჭარისთვის არავის უკითხავს, როდესაც რეგიონის ამ მთავრობას ნიშნავდნენ, ასლან აბაშიძე არც ერთხელ აჭარის მოსახლეობას არ აუჩრეცია, იმიტომ, რომ არასოდეს აჭარაში არ ჩატარებული თავისუფალი არჩევნები.

პაციფისტები ამბობენ, რომ ჩვენ გვინდა მშვიდობა და არ გვინდა დამპირპირება...

ვისთან გვინდა მშვიდობა? მეკვლელებთან გვინდა მშვიდობა? ნარკობარონებთან გვინდა მშვიდობა?

მაშინ შევეგუოთ, რომ მშვიდობიანად დავგეგმრევა და დავგეშლება საქართველო!

ამიტომ ყალბი პაციფიზმი და ყალბი შემოგებლობა, ეს არის ყველაზე დიდი ღალატი, რომელიც შეიძლება ჩაიდნოს ნებისმიერმა ადამიანმა საკუთარი სამშობლოს მიმართ!

მიხეილ სააკაშვილი პარლამენტის ტრიბუნასთან.

საკმაოდ ქმედითი ღონისძიებებია გატარებული საქართველოში კორუფციის აღმოსაფხვრელად და ძველი მთავრობის კორუმპირებული ჩინოვნიკების დაპატიმრებაც ამის ნათელი მაგალითია. ამავე დროს, ჩვენ ვითვალისწინებთ ჩვენი სიცოცხელი მეგობრების რჩევებს, რომ უმჯობესია მაფიოზი გყავდეს გარეთ და უფულოდ, ვინემ ციხეში და ფულოთ.

ჩვენ პარლამენტში შემოგვაქვს ორგანიზებული დანაშაულთან ბრძოლის ამომწურავი პაკეტი და გთხოვთ, რომ უახლოეს ხანში ეს პაკეტი განხილით და მიიღოთ, რათა საბრთაოდამცავ ორგანოს და პქონდეთ კორუფციასთან უფრო ეფექტურად ბრძოლის საშუალება!

ჩვენ პირველად გავაძლიერეთ არმიაც!

დღეს ყველა ჯარისკაცი და ოფიცერი გეტყვით, რომ მეტნაკლებად ყველა ნაწილში არის პირობების გაუმჯობესების ნიშნები.

საქართველოს გააჩნია საკმარისი იარაღი იმისთვის, რათა ნებისმიერ აგრესიულ ქმედებას ღირსეულად შეზღუდოს! ყველაფერი ეს მხოლოდ 2-3 თვეში მოხერხდა და ეს ყველა ჩვენგანის ერთობლივი დამსახურებაა!

ეს არის, რისი გაცემებაც ამ პარლამენტს სჭირდება!

ეს არის ნამდვილი რეფორმების პარლამენტი!

იდეები უნდა მოდოდეს თქვენგანს! ყველაზე მეტი კავშირი ხალხთან გაქვთ თქვენ!

ყველაზე მეტი იდეების მოძიება შეიძლება სწორედ ხალხთან უშუალო კავშირის შედეგად, მაგრამ მთავარია, რომ ეს კავშირი იყოს მუდმივად ინტერაქტიული.

ასევე გვჭირდება ჯანდაცვის სისტემის სერიოზული შეცვლა. ჩვენ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ბარბაროსული ჯანდაცვის სისტემა გავგავანია. დღეს შეიძლება ადამიანი მოკვდეს იმის გამო, რომ არა აქვს ფული ოპერაციის გასაკეთებლად. მსოფლიოში არ არსებობს ქვეყანა, სადაც შეიძლება ეს მოხდეს, საქართველოში კი ეს ყოველდღიურად ხდება!

საჭიროა რეფორმები მთავრობის კიდევ სხვადასხვა დონეზე. მინდა გითხრა, რომ ყველა რეფორმატორისთვის გამოყოფილი დრო არის ძალიან შეზღუდული. ჩვენ ახლა გვაქვს უნიკალური მანია-არის რეფორმატორი პრეზიდენტი, რეფორმატორი მთავრობა და პარლამენტი.

ჩვენ საქართველოს მთლიანად უკეთესობისკენ შემობრუნება შეგვიძლია!

ჩვენი მომავალი არის ევროპის კავშირის წევრობა და სრული გაწევრიანება ყველა ჩვენთვის მნიშვნელოვან ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში და ეს აღად არის უკვე ფანტაზია.

განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ვანიჭებ რუსეთთან ურთიერთობას. მთავარი, რასაც ჩვენ მივადნიეთ, არის ის, რომ დაბალანსების საგარეო პოლიტიკა უნდა ამოიძრვოს.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა!

ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

ეს არის, რისი გაცემებაც ამ პარლამენტს სჭირდება!

ეს არის ნამდვილი რეფორმების პარლამენტი!

იდეები უნდა მოდოდეს თქვენგანს! ყველაზე მეტი კავშირი ხალხთან გაქვთ თქვენ!

ყველაზე მეტი იდეების მოძიება შეიძლება სწორედ ხალხთან უშუალო კავშირის შედეგად, მაგრამ მთავარია, რომ ეს კავშირი იყოს მუდმივად ინტერაქტიული.

ასევე გვჭირდება ჯანდაცვის სისტემის სერიოზული შეცვლა. ჩვენ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ბარბაროსული ჯანდაცვის სისტემა გავგავანია. დღეს შეიძლება ადამიანი მოკვდეს იმის გამო, რომ არა აქვს ფული ოპერაციის გასაკეთებლად. მსოფლიოში არ არსებობს ქვეყანა, სადაც შეიძლება ეს მოხდეს, საქართველოში კი ეს ყოველდღიურად ხდება!

საჭიროა რეფორმები მთავრობის კიდევ სხვადასხვა დონეზე. მინდა გითხრა, რომ ყველა რეფორმატორისთვის გამოყოფილი დრო არის ძალიან შეზღუდული. ჩვენ ახლა გვაქვს უნიკალური მანია-არის რეფორმატორი პრეზიდენტი, რეფორმატორი მთავრობა და პარლამენტი.

ჩვენ საქართველოს მთლიანად უკეთესობისკენ შემობრუნება შეგვიძლია!

ჩვენი მომავალი არის ევროპის კავშირის წევრობა და სრული გაწევრიანება ყველა ჩვენთვის მნიშვნელოვან ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში და ეს აღად არის უკვე ფანტაზია.

განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ვანიჭებ რუსეთთან ურთიერთობას. მთავარი, რასაც ჩვენ მივადნიეთ, არის ის, რომ დაბალანსების საგარეო პოლიტიკა უნდა ამოიძრვოს.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა!

ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ გვინდა ყველა, თუ ეს ნაადგება საქართველოს ინტერესებს!

საბი თვის წინანდელისგან განსხვავებით, დღეს რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი მკვეთრად პოზიტორად განეწყო საქართველოს მიმართ. დღეს საქართველოს სხეულები რუსეთში აღარ არის ის უარყოფითი რეაქცია, რომელიც იყო და რომელმაც თავის დროზე ძალიან დავგავარალა.

არ უნდა დავესვათ შეკითხვა - ან ამერიკა ან რუსეთი, ან ევროპა ან ამერიკა! ჩვენ გვინდა ყველაფერი, რაც ჩვენივეს კარგია!

ჩვენ, ასევე, გვინდა ურთიერთობების განვითარება როგორც ევროპასთან და ამერიკასთან, ასევე ახლო აღმოსავლეთთან, როგორც არაბულ ქვეყნებთან, ასევე ისრაელთან.

ფაქტია, რომ ამ მთავრობას გააჩნია სერიოზული წარმატებები.

მინდა გთხოვით დეპუტატებს, რომ კონსტრუქციული კრიტიკით და რჩევებით დავეხმაროთ მთავრობას, იყოს ეფექტური.

დავეხმაროთ იმით, რომ კანონპროექტები აქ თვეობით არ გაიქცდოს!

დავეხმაროთ იმით, რომ არ მოხდეს კორუმპირებული საქმიანობის ლობირება, როგორც ხდებოდა წინა პარლამენტში და ყველა კანონპროექტში არ იყოს ვილაცის ინტერესი ჩადგენი!

ეს პარლამენტი ხალხს ამისთვის არ აუჩრევია!

ხალხმა მოგვიყვანა და ხალხი გვიხდის ხელფასს იმისთვის, რომ დავდგეთ ყოველგვარ პარტიკულარულ ინტერესებზე მაღლა და გამოვიდეთ ქვეყნის მთავარი საჭიროებებიდან!

ასე რომ, ჩვენ გვაქვს დიდი მიზნები! მე დარწმუნებული ვარ, ეს იქნება პარლამენტი, რომელიც თავის ხელმძღვანელებთან ერთად ყველაფერს გეგმაზომიერად და სტრატეგიულად მიუდგება!

მიხარია, რომ სახელდება წინო ბურჯანაძის კანდიდატურა და ფეფირობ, ეს ძალიან მნიშვნელოვანია იმ კუთხით, რომ რეველოციის შემდეგ საუბრები იმის შესახებ, თითქმის ლიდერები ერთმანეთს დაჭიმენ, არ გამართლდა.

იმიტომ, რომ მე ყოველთვის ვიცავ ჩემს სიტყვას!

მინდა გისურვოთ წარმატება და მინდა გისურვოთ, თქვენმა შვილებმა და შვილიშვილებმა იაყაყონ იმით, რომ მათი წინაპარი იყო იმ პარლამენტის წევრი, რომელმაც საქართველო ფეხზე დააყენა!

წინ დიდი ბრძოლაა, მაგრამ აქ ის ადამიანები პრეზიდენტობა, ვინც უკვე დაბაშკიკიეთ, რომ არაფრის გეშინიათ!

თუ საქართველო ფეხზე დადგება, მაშინ ყველანი გამარჯვებულები ვიქნებით!

დიდი მადლობა ყურადღებისთვის!

სახელმწიფო საინფორმაციო სამსახური

საქართველო რევიოლუციის შიმდა

პირველი გაპროდუა

ქონების გადაწანოლებასთან დაკავშირებული პრობლემა

ისტორია გვეუბნება, რომ რევოლუციებს, ძალაუფლების გადანაწილებასთან ერთად, ქონების გადანაწილებაც სდევს თან. საქართველოში რევოლუცია მოხდა და ამიტომაც გასაკვირი არ არის, რომ ქონების გადანაწილების ტენდენციაც გაჩნდა. ვინ არის მსაჯული ახალი გადანაწილების სამართლიანობის? კორუფცია რომ მნიშვნელოვანი პრობლემაა და მოვლას რომ მოითხოვს, ეს უჭეჭვიადაა ამაში საკამათოც არაფერია. მაგრამ კორუფციასთან ბრძოლის რა ხერხებს გამოვიყენებთ, ეს არის ყველაზე მნიშვნელოვანი.

ჩვენ არავითარი უფლება არა გვაქვს, ეჭვი შევიტანოთ იმ ადამიანებ-

ის უმრავლესობის კეთილ ურვილებში, ვინც საქართველოში კორუფციას ებრძვის, მაგრამ კაცობრიობის ისტორია გვაცნავლის, რომ არსად, დედამინის არც ერთ კუთხეში, დაწყებული თვით საქართველოდან და დამთარებული განათლებული ევროპით, ქონების გადანაწილება სამართლიანად არ ჩატარებულა. უფრო მოსალოდნელია, რომ პროცესი პოლიტიკური მოტივაციით იქნება მართული და არა - სამართლიანობის პრინციპით. ალბათობა იმისა, რომ ქონების გადანაწილებისას "რევოლუციაში" შეტანილი წვლილი გადამწყვეტი იქნება, ძალიან დიდია. ამგვარად გადანაწილებული ქონება კი მომავალში შეიძლება ისევ ხელახალი გადანაწილების ობიექტი გახდეს, რაც ქვეყნის გრძელვადიანი ინტერესებისთვის მეტად საზიანო იქნება.

კორუფციასთან ბრძოლის საუკეთესო გზა კორუფციის წყაროებთან ბრძოლაა. გაცილებით უკეთესი იქნება გართულებული და მოუწესრიგებელი საგადასახადო, საბაჟო, სალიცე-

ნზით და სარეგისტრაციო პროცედურების მოსპობაზე გვეფიქრა. ადამიანებისთვის თავისუფალი ცხოვრების და საქმიანობის პირობების შექმნა (და არა სახელმწიფო დახმარებები და მოხელეებისთვის მეტი დამსჯელი და გამაანინილებელი ფუნქციების მიცემა) იქნება კორუფციასა და სიღარიბესთან ბრძოლის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაბიჯი.

ადამიანებს უნდა მიეცეთ თავისუფლება, თავად აირჩიონ, სად და როგორ მოახდინონ საკ

რეკონსტრუქციის სახელმწიფო შესყიდვების სფეროს დასარეგულირებლად

სახელმწიფო შესყიდვების სფერო არა მხოლოდ საქართველოში ქმნიდა და ქმნის კორუფციისთვის მსუყვე ნიადაგს; თუმცა, გარდა კორუფციისა, ამ სფეროში მეტ-ნაკლებად ჩახედული ადამიანებისთვის კარგად არის ცნობილი, რომ რამდენად საინტერესოცაა სახელმწიფო, როგორც მსხვილი დამკვეთი, ხშირად იმდენადვე არასაიმედო პარტნიორი გახლავთ იგი, რადგან გაცილებით უფრო კარგად ეხერხება "გადაგდება", ვიდრე ჩვეულებრივ ბიზნესპარტნიორს. ასეა თუ ისე, ფაქტია, რომ სახელმწიფო შესყიდვების სფერო საქართველოში დასარეგულირებელია და, პირველ რიგში, დასარეგულირებელია საკანონმდებლო დონეზე.

თამარ ივანიძე

2004 წლის 1 მარტს ეკონომიკის სამინისტროს ინიციატივით და ფონდ "ღია საზოგადოება - საქართველოს" მიერ გამოყოფილი გრანტით შეიქმნა პროექტი: "საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლებისა და ადმინისტრაციული ფუნქციონირების სრულყოფა." სამუშაო ჯგუფის წევრებმა - ქეთი ნატრიაშვილმა, შალვა ნოზაძემ, ვაჟა კახნიაძემ, ქართლოს ყორანაშვილმა და ნინო სამხარაძემ მუშაობის ორი თვის თავზე წარმოადგინეს სახელმწიფო შესყიდვების სრულყოფის პროექტის პირველი ეტაპის შედეგები - ანუ ძირითადი მოსაზრებები.

"24 საათთან" საუბარში ჯგუფის წევრმა ქართლოს ყორანაშვილმა აღნიშნა, რომ რეკომენდაციები, რომელთა საბოლოო ვარიანტი ერთ თვეში იქნება მზად, ჯერჯერობით რამდენიმე ძირითად მომენტს ითვალისწინებს: კერძოდ - ყველა ის საკითხი, რომელიც სცილდება შესყიდვების პროცედურას, მაქსიმალურად უნდა დაუპყვეშირდეს სამოქალაქო კანონმდებლობას.

ამასთან, ჯგუფის აზრით, დღეს სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც სააგენტოსთან არსებობს, საკმაოდ სიმბოლურ ფუნქციას ასრულებს და ან მისი ფუნქციების სრულყოფა უნდა მოხდეს, ან საერთოდ გაუქმება. უნდა გაუქმდეს სატენდერო

ექსპერტები სატენდერო მოსაკრებლის გაუქმებას ითხოვენ.

მოსაკრებელი. შეგახსენებთ, რომ ასეთი მოსაკრებლის ოდენობა, ტენდერის მასშტაბებიდან გამომდინარე, 150 ან 500 ლარს შეადგენდა. ქართლოს ყორანაშვილს მიაჩ-

ნია. ამასთან, ეს მოსაკრებელი აძვირებს შესასყიდი ობიექტის თვითღირებულებას. თან ეს მოსაკრებელი არ ჯდება მოსაკრებლის შესახებ კანონით განსაზღვრულ დეფინიციაში". - ამბობს იგი.

ჯგუფს ასევე მიაჩნია, რომ მომსახურების განეცის ინსპექტირება სახელმწიფოს მიერ თავად მომხმარებლის ხარჯზე არ უნდა ხდებოდეს: "ვთქვათ, მე ვყიდულობ ტოლიატის მანქანას, რომელსაც აქვს პირელის საბურავები. დღეს მოქმედი ლოგიკით, ტოლიატის ავტოქარხანა და პირელის ქარხანაც ვალდებული ხდებიან, თავიანთი ხარჯით მოახდინონ ინსპექტირება ქარხნებში, როცა მარტივად შეიძლება მხოლოდ პროდუქციის ხარისხი შეამოწმო", - აღნიშნავს ქართლოს ყორანაშვილი.

საგულისხმოა, რომ ექსპერტთა ჯგუფის მოსაზრებას არ იზიარებენ თავად სააგენტოში, რომლის წარმომადგენლებსაც საკმაოდ ცხარე კამათი ჰქონდათ მრგვალი მაგიდასთან, რომელიც ამ საკითხთან დაკავშირებით უკვე სამჯერ გაიმართა.

მიუხედავად ამისა, ჯგუფის მიერ შემუშავებული "პირველადი რეკომენდაციები" კარდინალურად აღარ შეიცვლება. ამის ერთ-ერთი მთავარი არგუმენტი ის არის, რომ ეს რეკომენდაციები საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისია: "ჩვენ საფუძვლად ვიღებთ გაერო-ს, მსო-ს ტიპობრივ კანონებს, აგრეთვე მსოფლიო ბანკის რეკომენდაციებს, რომლებიც ზემოთ მოხსენებულ მომენტებს ითვალისწინებს", - განაცხადა "24 საათთან" საუბარში ქართლოს ყორანაშვილმა.

ცალკე საკითხია, გაითვალისწინებს თუ არა თავად ხელისუფლება ამ რეკომენდაციებს, თუმცა, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ მისი ერთ-ერთი "დამკვეთი" თავად სამინისტრო იყო, ამ რეკომენდაციის შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების გატარების შანსები, ცხადია, იზრდება.

რაც შეეხება სახელმწიფოს, როგორც არასაიმედო ბიზნესპარტნიორს. ქორანაშვილის განცხადებით, ეს საკითხი ფინანსთა სამინისტროს დასარეგულირებელია და სწორედ მან უნდა გადადგას ამ მიმართულებით ქმედითი ნაბიჯები.

პირველი მაისიდან საქართველოში სომხური ელექტროენერგიის შემოტანა შეწყდება

"საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია(სეკ) პირველი მაისიდან საქართველოში სომხეთიდან ელექტროენერგიის ექსპორტს წყვეტს," - იუწყება საინფორმაციო სააგენტო "რია ნოვოსტი". როგორც სეკის პრეს-მდივანმა მიხაილ ბალაიანმა განაცხადა, "ეს გადაწყვეტილება საქართვე-

ლოს ენერგომანაწილებელ კომპანია "თელასთან" შეთანხმებით მივიღეთ. ამჟამად საქართველოს თბილისის დენით უზრუნველსაყოფად საკუთარი საკმარისი მოცულობის ელექტროენერგია გააჩნია," - აღნიშნა ბალაიანმა. მან აღნიშნა, რომ კორპორაცია საჭიროების შემთხვევაში

მზად არის, განახლოს ელექტროენერგიის ექსპორტი სომხეთიდან. ბალაიანის თქმით, ამჟამად საქართველოში სომხეთიდან ექსპორტირებული ელექტროენერგიის მოცულობა დღეში 2,5 მილიონ კილოვატს შეადგენს, ხოლო ტარიფი - 1 კილოვატზე 2,54 ცენტს.

შეგახსენებთ, რომ საერთაშორ-

ისო ენერგეტიკული კორპორაცია 2003 წლის მაისში პოლდინგ "რაო ეეს რასიის" მიერ შეიქმნა. კომპანიას სომხეთში ელექტროენერგიის წარმოებისა და ექსპორტის რეგულირებაზე 15-წლიანი ლიცენზიები გააჩნია.

24 საათი

"ს/ს თელასის" განცხადება

ქ. თბილისის ელექტროგამანაწილებელ ქსელში პროფილაქტიკური სარემონტო სამუშაოების მიმდინარეობის გამო ელექტროენერგიის მიწოდება დროებით შეწყდებათ:

23 აპრილს, 12.00-დან 16.00-სთ-მდე:
სოფელ კოჯორის მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
გლდანულას (გლდანის ხევის დას.), ხევძმარის დასახლების, გლდანის ა, I, II, III, IIIa, IV, V, VI, VII, VII მიკრორაიონების, ილორის, სარაჯიშვილის, ზარზმის, იპოლიტოვი-ივანოვის, ვართაგავას, მორეთის, ხევძმარის, ქერჩის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
გურამიშვილის გამზირის(ნაწილობრივ), თემქის III, IV, XI მიკრორაიონების, IX, X, Xa, Xb კვარტლების, სამხედრო დასახლების, ცოდნისკარის, შატილის, საჩხერის, ტყიბულის, ირემაშვილის, ხვანჭკარის, ურეკის, სიხარულიძის, თიანეთის, გარიყულის, ძმები გარიშვილების, კაკაბაძის, ველისციხის, ამირანაშვილის, სადმელის, გამყრელიძის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

24 აპრილს, 10.00-დან 18.00-სთ-მდე:
წერეთლის გამზირის(ნაწილობრივ), წყალტუბოს, მირცხუღავას, სამტრედიის ქუჩების მაცხოვრებლებს.

სიახლე!

ბანკი ქართუ გთავაზობთ ვიზა ბარათების მომსახურებას განახლებული ყველაზე დაბალი ტარიფებით :

შეიძინეთ ელექტრონი 10 ლარად

ახალსიხი 25 დოლარად

გოლდი 50 დოლარად!

სს "თელასი" აცხადებს ტენდერს შემდეგ სამუშაოებზე :

10კვ. დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობის სარეაბილიტაციო სამუშაოები ქს/ს "აშშნაინი"

დანვრილებითი ინფორმაციისთვის დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა მოგემართონ: სს "თელასი"; III სართული, კონტრაქტებისა და შესყიდვების განყოფილება; ტელ: 77 98 55 / 77 98 53 / 77 99 29; ფაქსი: 77 98 19. სატენდერო დოკუმენტაციის გაცემა დაიწყება 2004 წლის 22 აპრილს. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ სატენდერო დოკუმენტაციის წარმოდგენის ბოლო ვადაა 2004 წლის 28 აპრილი

სს "თელას"-ს" ესაჭიროება შემდეგი მასალები: ს.ს."თელასი" ქვემოთჩამოთვლილ საქონელს შეისყიდის იმ ორგანიზაციისგან, ვინც საუკეთესო ფასს და მოწოდების საუკეთესო პირობებს შემოგვთავაზებს.

1. ძაბვის მაჩვენებელი 2-10კვ	30 ცალი
2. ფაზირების მაჩვენებელი	6 ცალი
3. დიელექტრიკული ხელთათმანი	200 წყვილი
4. დამცავი სათვალე	400 ცალი
5. რესპირატორი	70 ცალი
6. დამცავი ჩაფხუტი	153 ცალი
7. უსაფრთხოების ზოლოვანი ლენტები	9000 მეტრი
8. ელ.შემდუღებელი ნიღაბი	11 ცალი
9. გადასატანი დამიწება 3ПЛ-1	40 ცალი
10. გადასატანი დამიწება 3ПЛ-10	6 ცალი
11. გადასატანი დამიწება ПЗРУ-1	40 ცალი
12. მანქანის დამიწება	10 ცალი

დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა მოგემართონ ტელეფონის ნომერებზე: 77 98 55; 77 98 57; 77 98 53; დატოვონ თავიანთი შეთავაზებები სს "თელასის" კანცელარიაში ან მობრძანდნენ სს "თელასის" კონტრაქტებისა და შესყიდვების განყოფილებაში; თბილისი, ვანის ქუჩა N3, მე-3 სართული.

ბანკი ქართუ - ლიდარი პლასტიკური ბარათების ბიზნესში

კრილოვის იბავ-არაქისა არ იყოს

გუშინ განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა კახა ლომიაშვილმა გლდანის ბავშვთა გამანაწილებელი, გლდანის დამხმარე სკოლა და წყნეთის ბავშვთა სახლი მოინახულა. გლდანის გამანაწილებელი მსს-ს სტრუქტურა და, ვიდრე სიტუაციას შეისწავლიდა, სამინისტროს ხელმძღვანელი ფიქრობდა, ხომ არ აჯობებდა მისი განათლების სამინისტროს დაქვემდებარებაში გადმოყვანა. ნათელი გახდა, რომ საგანმანათლებლო პრობლემებიცაა იქ ჯერჯერობით მეორეხარისხოვანია და უფრო მნიშვნელოვანი სამედიცინო პრობლემებია.

დალი ქაშვარაძე

მართალია, საქართველოში ინსტიტუციონალური სისტემა არსებობს, მაგრამ რიგ შემთხვევებში ამა თუ იმ სახლის თუ სტრუქტურის მდგომარეობა გაფიქრებინებს, რომ არ არსებობდეს, აჯობებდეთ. ასეთია ბავშვთა გამანაწილებელი გლდანში. მისი არსებობის იდეა, თავისთავად, მნიშვნელოვანია - პოლიციის ქუჩიდან უგზოუკულო ბავშვები უნდა მოჰყავდეს და შემდეგ პატრონთან აბრუნებდეს. მაგრამ, ეს მხოლოდ იდეაა, რეალურად კი სხვაგვარი სიტუაციაა. პოლიციის ე.წ. "აბლაღების" შედეგად იქ, ძირითადად, მათხოვარი ბავშვები ჯგუფებად მიჰყავს. "მიღწეული" ბავშვთაგან უმეტესობა კი ტომ სოიერი სულაც არ არის და მათი სახლებში დაბრუნება დიდად არც არავის ანადგლებს: მათ გამანაწილებელში გამოსასყიდი მიიქცე და თავისუფლდებიან. გამანაწილებლის მოდელი ძალიან ჰგავს პოლიციის განყოფილებების მუშაობის მოდელს; განსხვავება თანხის რაოდენობაშია - ბავშვთა გამანაწილებლიდან თავის დაღწევა, სულ რაღაც, ზუთი ლარი ჯდება, მაგრამ სადა და როგორ მოულოდნე ქუჩის ბავშვები ფულს, ძნელი მისახვედრი არ არის. გამანაწილებლის

შტატი, შესაძლოა, გაბერილადაც მოგვეჩვენოთ - 21 ადამიანი, საშუალოდ, რვა ბავშვზე. ამას გარდა, გამანაწილებელი ე. წ. კომფორტული ნაკრძალიც აქვს - "გასანაწილებელი" ბავშვები გაუფრთხილებელი ფლიგელში ჰყავთ, ხოლო იაპონური იენებით ევროდრონდებაკეთებული შენობაში ფეხს არავის ადგმევენებენ. მიზეზი: ინფექციები მოაქვთ და მერე დეზინფექცია სჭირდებაო (?!). გამანაწილებელში უმთავრესია მოზარდთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა. მათ პირველადი სამედიცინო დახმარება სჭირდებათ: ვენერიული დაავადება, ინფექციები და ტოქსიკომანია - ეს დაავადებები გამანაწილებლის კონტიგენტის თანხმლები დაავადებები, მაგრამ მათი მკურნალობის მექანიზმი გამანაწილებელს არ გააჩნია. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ჯანდაცვის სამინისტრომ კოორდინაცია გაუწიოს ამ საკითხს.

წყნეთის ბავშვთა სახლის დათვალიერება კახა ლომიაშვილმა ბავშვთა საცხოვრებელი კორპუსებით დაიწყო. 110 ალსაზრდელთან ექვს ჯგუფში 93 ბავშვი იყო. აქ ბავშვები 12-13 წლამდე არიან - ნაწილი ობოლია, ნაწილი კი მშობლებს შაბათ-კვირას სახლებში მოჰყავთ. ბავშვთა სახლის მდგომარეობა იმასაც გაფიქრებინებს, რომ კარგი იქ-

გლდანის ბავშვთა გამანაწილებლის ბინადრებს ხელში აყვანა ენატრებათ.

ნება, ასეთი მდგომარეობა სხვაგანაც იყოს, მაგრამ უკეთესის სურვილსაც არ დაეკარგავს. ბავშვები მოვლილები არიან, სითბო

და სიმყუდროვეა, "ტელედიუცებსაც" უყურებენ წიგნებსაც კითხულობენ. წემიანი საღამოს გამო, ეზოში მხოლოდ ვაზო დაგვხვდა და არც ერთი წუთ-

ით არ მოგვცია. საქმელი გვაქვს, - და ჩემს პროვოკაციულ კითხვაზე, - იქნებ რამე გენატრებათ და, შემდეგ მოსვლაზე ვეცდები, ამოგტანოთ-მე-

თქი, - არაფერი არ გვენატრებო, - მი-თხრეს ვაზომ და ლევანმა. ლევანმა ისიც თქვა, - ნეტა ყველა სახლი ასეთი იყოსო (აღრე მარტყოფის ბავშვთა სახლში ყოფილა). უფრო პატარებმა კი, - დედა გვენატრებო; ხელში აყვანასაც გვთხოვდნენ. რა ვიცი, მომეჩვენა, რომ სათამაშოები იდეალური წესრიგით ეწყო კარაღებში და გამახსენდა ჩემი მეგობრის ბავშვები, რომლებსაც სახლში თავიანთი სათამაშოები სულ თაროებზე ეწყოთ, სტუმრად ყოფნისას კი როგორი თავდავინებებით თამაშობდნენ: "ამითაც შეიძლება თამაში?" - კითხულობდნენ.

აუცილებელია, რომ ონკანები მონესრიგებული იყოს, ტუალეტის ქალაღლიც ადგილზე იდოს და გაზიც ყაირათიანად იხარჯებოდეს. რაც შეეხება რაციონს, ისედაც დისტროფიის პიკს მიღრეკილი ცხოვრების რეჟიმის მარვის რეჟიმზე გადაყვანა აუცილებელი არ არის და, ალბათ, მათთვის ნოყიერი საცების მომზადება(ბავშვზე ორალნახებვარით!) ოთხშაბათსა და პარასკევსაც შეიძლება.

ერთ ჯგუფში თვალსაჩინო იყო, რომ ბავშვების ნაწილს მხედველობის პრობლემა ჰქონდა. განათლების მინისტრმა თქვა, რომ მისთვის ჯავრიმეილს თავად შეუთავაზებია და უახლოეს ხანებში ინსტიტუციონალურ ბავშვებს გამოკვლევა ჩატარდებათ და მათ უმკურნალებენ კიდევ.

საერთოდ კი, თუ შინაგან საქმეთა სამინისტრო, ჯანდაცვის სამინისტრო და განათლების სამინისტრო კომპლესურად იმოქმედებენ, შედეგიც მალე გამოჩნდება.

რამდენიმე დღით შეიარაღებული მხენახლოება

ოთარ ქირია

ინფრასტრუქტურისა და განვითარების სამინისტრო უკანონო მშენებლობების წინააღმდეგ ომს განაგრძობს. მიუხედავად იმისა, რომ სამინისტრო რეორგანიზების პროცესშია და უწყების დებულება ჯერაც არ არის დამტკიცებული, მინისტრი სულუხია მშენებლობის მშენებლობაზე აუქმებს. თუმცა, გუშინდელი შემთხვევა ერთობ უცნაური შედეგით დასრულდა მინისტრისთვისაც და ჟურნალისტებისთვისაც.

მინისტრისთვის მიწოდებული ინფორმაციის თანახმად, კოსტავას ქუჩის 1 შესახვევში დაწყებული N7,8,9 ბლოკ-სახლების მშენებლობა უკანონო იყო.

მრავალსართულიანი ბინების მშენებლობა ამხანაგობა "სატივე-2000"-ის დაკვეთით მიმდინარეობს და მას "ცენტრ-პოინტი" ახორციელებს. მინისტრ სულუხიას არგუმენტი გახლდათ მთაწმინდა-კრწანისის რაიონული სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილება სამშენებლო სამუშაოების შეჩერებასთან დაკავშირებით. მინისტრთან ერთად ობიექტს აღმასრულებელი ბიუროს წარმომადგენლებიც ეწვივნენ, თუმცა - უშედეგო.

ადგილზე გაირკვა, რომ "სატივე-2000"-ის ყველა დოკუმენტი წესრგბია და ამხანაგობას მშენებლობის გაგრძელების სრული უფლება აქვს. მინისტრი დაბნა და შესაბამის უწყებებს პასუხი მოსთხოვა. **"არც უნდა გაეკვივრდეთ. ეს არის ის ტრაგიკული შემთხვევა, როცა არ**

არსებობს არანაირი ადმინისტრირება. ანუ ის, რაც სამინისტროში დაგვხდა - სრული ქაოსი", - აცხადებს სულუხია. საინტერესოა, რომ "სატივე-2000"-მა მშენებლობასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტაცია და, მათ შორის - ნებართვაც, გუშინდელ შეხვედრაზე წარმოადგინა, სასამართლო პროცესზე კი ეს არ მომხდარა. როგორც გაირკვა, ეს არის გაუგებრობის შედეგი, რომელიც, ძირითადად, განპირობებულია საქალაქო და სახელმწიფო დონის უწყებებს შორის არაკოორდინირებული მუშაობით. მინისტრი სულუხია ამბობს, რომ რეორგანიზაცია, რომელიც სამინისტროში ჯერაც არ დასრულებულია, ამ პრობლემას საბოლოოდ მოაგვარებს.

ერთი სიტყვით, მშენებლობა მხოლო-

დ რამდენიმე დღით შეჩერდა და ნაკლებად საგარეულოა, რომ ის საერთოდ შეჩერდეს, თუნდაც იმიტომ, რომ ამ მშენებლობას ათამდე ის ოჯახი ელოდება, რომელიც რამდენიმე წლის წინათ აბრეშუმის ფაბრიკაში გაჩენილმა ხანძარმა, პრაქტიკულად, უსახლკარო დატოვა. **"ნამობრძანდით და ნახეთ, სად ცხოვრობთ. ზოგიერთი საერთოდ უსახლკაროდ დარჩა. ქალაქის მერია აპეროხულ დაგვირდა, - დავგვხმარებითო, - თუმცა, ტრადიციულად, მოგვატყუა. ახლა კერძო კომპანია მოვიდა, შემოგვთავაზა წინადადება და იმასაც აჩერებენ? რატომ? ჩვენ რა გვქნა, ვინმეს აღდევებს ჩვენი ბედი ამ ქვეყანაზე?"** - აცხადებს კოსტავას პირველი შესახვევის ერთ-

ერთი მცხოვრები კლარა ჯანაშვილი.

გუშინდელი შეხვედრა დასრულდა იმით, რომ სამინისტრო და სააღსრულებლო ბიურო "სახლებში" დაბრუნდნენ. აღმოჩნდა, რომელიც რამდენიმე წლის წინათ აბრეშუმის ფაბრიკაში გაჩენილმა ხანძარმა, პრაქტიკულად, უსახლკარო დატოვა. **"ნამობრძანდით და ნახეთ, სად ცხოვრობთ. ზოგიერთი საერთოდ უსახლკაროდ დარჩა. ქალაქის მერია აპეროხულ დაგვირდა, - დავგვხმარებითო, - თუმცა, ტრადიციულად, მოგვატყუა. ახლა კერძო კომპანია მოვიდა, შემოგვთავაზა წინადადება და იმასაც აჩერებენ? რატომ? ჩვენ რა გვქნა, ვინმეს აღდევებს ჩვენი ბედი ამ ქვეყანაზე?"** - აცხადებს კოსტავას პირველი შესახვევის ერთ-

ჩვენი ინფორმაციით, ის დღეს რაიონში მიემგზავრება, სადაც, დაახლოებით, 20 უკანონო მშენებლობის დახურვას დაეცნება. **"კონკრეტულ ინფორმაციას ობიექტების შეპატრონეების ან მათი მიზნობრიობის შესახებ ჯერ ვერ მოგვცემთ. უნდა ჩავიდე და თავად დავრწმუნდე, რომ იგივე არ განმეადრეს, ებ გადაწყვეტილება არ გამოუტანია. საბოლოო შედეგი საქმის არსებით განხილვამდე გადაიდო. მხარე წარმოადგენს ყველა შესაბამის დოკუმენტაციას სასამართლოში, და თუ სასამართლო დარწმუნდება, რომ ამხანაგობას არაფერი დანებდება, შემგებლობა ჩვეულებრივ გაგრძელდება"**, - ამბობს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე ზურაბ აბაშიძე.

რაც შეეხება მინისტრ სულუხიას,

კრილიკაზი

ოთხი ოჯახი და ერთი სოფლის ცხოვრება

მცხეთის სალობის რომ ცდაცდები, მარცხნივ ერთი უახლოესი გზა ადის და, თუ სოფელ კარსანში გინდა მოხდე, სწორედ ამ გზას უნდა აუყევ. მიხვეულ-მოხვეულ გზაზე მანამდე ივლი, სანამ ჯერის მონასტრის ზევიდან არ დაუწყებ ყურებას, მერე კი ნელ-ნელა სოფლის შენობებიც გამოჩნდება. ადრე მთელი კარსანი ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ეკუთვნოდა - სოფლის დასაქვებიც ავტორი ფუნდამენტურად ნატები ორი შენობის ნანგრევი რომ ჩანს ისიც, და თავად სოფლის ფირფიც კოტეჯებიც. ავტორის შენობაში ტუბ-დისპანსერი იყო, ფირფიც კოტეჯებიც კი ამ დისპანსერში მომუშავე ადამიანები ცხოვრობდნენ.

ნიკო ცინცაძე

"ამ დისპანსერის ისეთი მომარაგება ჰქონდა, რომ ნარჩენებს ხევში ყრიდნენ. ადრე ასეთი საავადმყოფოებიდან სახლში რამის წაღება არ შეიძლებოდა, მერე ეს პროდუქტი რესტორნებში რომ არ მოხვედრილიყო. იმხელა ვითარება გაჩნდა, რომ თოფებითა ვხოცავდით. ახლა ის დისპანსერი სრულიად განადგურებულია. რაღაც პერიოდი რო აიძალა-დაიშალა ყველაფერი, დისპანსერის არა-აქაური მაცხოვრებლები შემოიჩნენ - რუსები, კარგი მომუშავე ხალხი, შემდგომში, კალატოზები, მარა გალოთებულები. ვინ საიდან იყო ვერ გაიგებდი, თან მუშაობდნენ აქ, თან, ვითომ, მკურნალობდნენ. ისინი მერე აქ დაიხიცივნენ. რო დაგვესაფლავებინა, კარადება წვლიდით... ჯანმრთე-

ლობის სამინისტროს, ეტყობა, ადრე ჰქონდა მაგის ფული, უპატრონო მიცვალებულისათვის უკუბ რომ გაეკეთებინა... აქ არიან, აქ ასახლავიან, ერთი - ათი, თხუთმეტი, მაგრამ ეს საფლავები ნელ-ნელა იკარგება", - ეს და კიდევ ბევრი სხვა ამბავი ბატონმა უშანგი ქიქოძემ მოგვიყვა. ის, უკვე ექვსი წელია, მუდმივად კარსანში ცხოვრობს და ქალაქში ჩასვლას იშვიათად თუ ახერხებს: **"ადრე კავშირგაბმულობის სამინისტროში ვმუშაობდი, ცვლითი სამსახურში მქონდა, სამ დღეში ერთხელ ვმოივლიდდი, საქონელი, დიდი ხანია, გყავდა და იმ სამ დღესაც სულ აქ ამოვდიდდი ხოლმე. რაღა მოკრატია ატრიალდა, ჩემი წახალაერიც გაკოტრდა. უკვე შექცევს ნაწილი, ასე შეგვულებდა ვარ გაგვებულები და სულ აქა ვარ. აი, თბილისში რაღაცნაირად ვერც ჩავდივარ ხოლმე"**.

აპრილში კარსანი ისეთი ღამაზია, კაცს სუნთქვა შეეცეკვრება. ქიქოძეების

უშანგი ქიქოძე ქალაქში ჩამოსვლას იშვიათად ახერხებს.

კარ-მიდამოში სამი სახლი დგას. ერთი ბატონი უშანგის პაპის ძმისშვილს ეკუთვნის. ის ახლა მოსკოვში ცხოვრობს. აი, ასი წლის ფიცრის, თავის დროზე ალიხონი ნალკის ქოხი ბატონი უშანგის პირადი საკუთრებაა, თუმცა ახლა იქ არ ცხოვრობს, იქ წითელ ღვინოსა და ხისგან ნაკეთებ ძველ სამეურნეო იარაღს ინახავს; არაყსაც თავად ხდის; წელს ბევრი არ გამოუვიდა - სულ 16 ლიტრი, 48-50-გრადუსიანი. **"ნახამთრევი ჭაჭა კარგი გამოდისო, მაგრამ ბატონულა კარგი გამოვიდა, ПОБОЧНЫХ ЯВЛЕНИЙ НЕТ"**, - ამბობს ბატონი ომარი, თავისივე დაყენებული, სუფთა წითელი ღვინო კი თავს ატკიებს.

მინამი ნაპოვნი საქონლის ძელებიც გან ბატონი უშანგი სხვადასხვა ფორმის თმის სარქვესა და დანის ტარებს ამზადებს; ზოსტანს უღვას; ბევრ რამეს თესავს - კაცმა რომ თქვას, ყველაფერი მოდის, მაგრამ ცოტა ქარიანი ადამიანა და მაღალ კულტურებს უჭირსო, - გვითხრა. ნიორი ამას წინათ დაუთესავს, გიორგობამდე ვერ მოასწრო. გოგრა კი, თურმე, ადღგომამდე უნდა დათესოს კაცმა, ან - ადღგომის სწორს.

ახლოობლები ქიქოძეების ამოყვანული ყველი ძალიან განთქმული ყოფილა, მაგრამ ბატონ უშანგს ახლა საქონელი აღარ ჰყავს, - თავი მოიბებზრესო. ამჯერად მის მეურნეობას ორი იხვი შე-

ადგენს. კიდევ ორი ძალინ ჰყავს და ერთიც - კატა, რომელმაც სულ მალე კნუტები უნდა მოიგოს. ოღონდ ლოგინში წუ დამიყრის და რაც უნდა ის უქნიაო, - ამბობს ბატონი უშანგი. აი, შამილის, თურმე, კატამ კალთაში ჩაუყარა კნუტები. შამილისა არ ვიცი, მაგრამ ბატონი უშანგის კატა მაგარი მონადირე ყოფილა - გველებსაც მაგრა ერევა და ვირობებსაც. **"ერთ დღეს ვხედავ, გაუნძრევლად ზის და ერთ ადგილს უყურებს - თურმე კვედელზე ღამურა მიმჯდარა, ეტყობა, გასასვლელს ვერ მიაღწიო, კარები გაუღე რო გასულიყო, მაგრამ თათით პაერში დაიჭირა"**, - ემაყოფილა ბატონი.

შუქი კარსანში საერთოდ არ მოდის არც დღისით და არც ღამით - ხაზებია მოპარული. **"ერთი პერიოდი ეს ამაიკვახმალურად კიდევ, იმიტომ, რომ სპეცდელიანობა მოჰყვა, - გვიამბობს ბატონი უშანგი, - სამი თუ ოთხი ადამიანი იპარავდა ხაზს, ჩაერთო ერთი ახალგაზრდა ბიჭი. ამპერაჟი ძალიან დიდი იყო და მოკლა. მერე ჭირისუფალი მიუყარდა სადგურში მომუშავეებს, - დენი ჩართული რატომ ეკონდაო, - და ცემა-ტყეპით კინალა დახოცეს სანყლები. ვიგერობდით ხოლმე ამ ხაზების მომპარავებს, ხან - როგორ, ხან - როგორ; ზოგჯერ თოფსაც ვიღებდით ხოლმე, მაგრამ მაშინ შეი-**

ძლება ისეთ ნაცნობს წაწყდომოდი, რომელსაც შვილი ავად ჰყავს. მავერულს იმიტომ იპარავს, რომ მერე გაყიდოს და წამალს უყიდოს... აქა ვართ სულ ოთხი ოჯახი. მათიამეილების ოჯახია, ნიკლაურების, ჩვენ - ქიქოძეები, ამ საავადმყოფოს შემორჩა ერთი პეტრიაშვილების ოჯახი და ძეგვის ბავშვთა სახლის განაყოფიც აქაა. მათიამეილები და ნიკლაურები აქ ჩახერგილიდან გადმოვიდნენ. იქ ადრე მინურებში ცხოვრობდნენ. მათ აქ დაზარდეს შვილები, შვილიშვილები. ადრე მუხათგვერდში იყო შვიდწლიანი სკოლა. ფეხით ახალგაზრდა ბიჭისათვის იქ სიარული ძნელი არ იქნებოდა; უანაწილობაში და ქარბუქში პატიობდნენ, ალბათ. მათიამეილების დედამ ევამ მომიყვა, - ჩვენ რომ ჩახერგულში ცვხოვრობდით, შვიდი თუ რვა დედამიშვილი ვიყავით. მინურში ცვხოვრობდით. ერთხელ პატარები გარეთ დაგვრდიდით და აეროპლანმა გადმოიფრინა, შოდა, დედაჩვენი ყვირილით გამოვარდა, - არქო, გველმაშაი, გველმაშაი! კალთა გადაგვავარდა და მინურში შეგვრეკაო. ევას დედაც მასსოვს - მარიამი; შავებში ჩაცმული, ჩიხტიკოპიანი, მკაცრი ქალი იყო".

ასე, წარსულის მოგონებებში გადის დრო კარსანში.

ორი სიტყვით

თბილისი. "შენაგეთა" მომარაბამ მეტროსადგურ რუსთაველთან აქცია "საქართველო მწვანე დედამიწისათვის" მოწყო, რომელიც დედამიწის დღეს მიეძღვნა. აქციაში მონაწილეობის მიღების მსურველებმა საქართველოში არსებული ეკოლოგიური პრობლემებისადმი თავიანთი დამოკიდებულება უზარმაზარ პანოზე გამოხატეს. მონაწილეებმა დააფიქსირეს საკუთარი აზრი, ნამოჭრეს სხვადასხვა პრობლემა და დასახეს მათი გადაჭრის გზები. დედამიწის დღე მსოფლიოს მასშტაბით აღინიშნება. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. სრულიად ამერიკისა და კანადის მიტროპოლიტი ჰერმანე საქართველოს წმინდა ადგილების დათვალიერებას დღეს შეენახავს წმიდა გიორგის სახელობის მამათა მონასტრის მონაწილეობით დასრულებულ, დღესკვე მიტროპოლიტი ამერიკელ პუანტიტარული ორგანიზაცია IQCC-ს და ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმს ეწვევა. მონაწილე-ახალგაზრდების სასახლეში უცხოელი მღვდელმთავრისთვის ბავშვთა თეოთემომქმედების კონცერტი გაიმართება. რასაც სპეციალური პრესკონფერენცია მოჰყვება. უნტარესი ჰერმანე საქართველოში 16 აპრილს ჩაშვდება. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. დიდი დღის დასახლების მცხოვრებთათვის, სატრანსპორტო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, თბილისის საკრებულოში ტროლეიბუსის ხაზის შეჩერებული მშენებლობის განახლება იგეგმება. საკრებულოს საქალაქო მუერნობის კომისიის მიერ მომზადებული პროექტის თანახმად, მოხდება ტროლეიბუსის ხაზის გადატანა თავდადებული ქუჩაზე, IV და III მიკრორაიონების გაყვლით და მგზავრთა მეტრო ანგმეტლამდე მიყვანით. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. ბიბლიოთეკის კვირეულთან დაკავშირებით, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში პიბრიდული ბიბლიოთეკისადმი მიძღვნილი კონფერენცია გაიმართა. ფორუმზე განიხილეს ინფორმაციისა და ბიბლიოთეკის როლი საზოგადოების განვითარებაში. როგორც მონაწილე სტუდენტებმა აღნიშნეს, პიბრიდული ბიბლიოთეკის წყალობით, ისინი ეცნობიან მედიცინის თანამედროვე მიღწევებს. მათ საშუალება აქვთ, ეიზუ-ალურად იხილონ უმაღლესი დონის კლინიკებში ჩატარებული ოპერაციებიც. **ინტერ-პრესი**

ქუთაისი. ქუთაისში დედამიწის დღესთან დაკავშირებით, ქუთაისის მერიისა და ეკოლოგიურ საკითხებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციების ინიციატივით, ხეები დაირგო. ცნობილია ადამიანებმა სტუდენტ-ახალგაზრდობასთან ერთად სხვადასხვა ტერტორიაზე 400 ძირი წიწვოვანი მცენარე და 200 ძირი ნეკერჩხალი დაირგა. დღევანდელ თაისის ერთ-ერთ უბანში, რომელიც, ძირითადად, ებრეული მოსახლეობით არის დასახლებული, მეგობრობის ნიშნად, სკვერი გაიხსნა. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. არასამთავრობო ორგანიზაციის "სტუდენტობა NATO-სთვის" ინიციატივით, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სპეციალური კონფერენცია გაიმართა, რომელსაც ნატო-ს წარმომადგენელი რედ ვან დენ აკერი და სხვადასხვა ახალგაზრდული არასამთავრობო ორგანიზაციებთან დაკომპლექტებული ნაციონალური სამჭოს წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. სტუმარმა სტუდენტებს ნატო-ში არსებულ პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად ის საკითხები გააცნო, რომლებიც ივნიში სტამბოლში დაგეგმილ სამიტზე განიხილება. როგორც ორგანიზაციის თავმჯდომარე გიორგი გამყრელიძე აცხადებს, ორგანიზაციის მიზანია საქართველოს ევროატლანტიკურ სივრცეში გაწევრიანება, საქართველოს NATO-ს სტანდარტებზე გადამსვლის პროცესების და ერებს შორის სოლიდარობის ხელშეწყობის პოპულარიზაცია. **ინტერ-პრესი**

თუ შეიძლება, გამოვიტყუოთ შიგნით?

თუ შეიძლება, გამოვიტყუოთ შიგნით?

თუ შეიძლება, გამოვიტყუოთ შიგნით?

თუ შეიძლება, გამოვიტყუოთ შიგნით?

ბილობილი

კონცენტრირებისთვის

მეხსიერებისთვის

Билобил

капсулы

экстракт гинкго

60 капсул

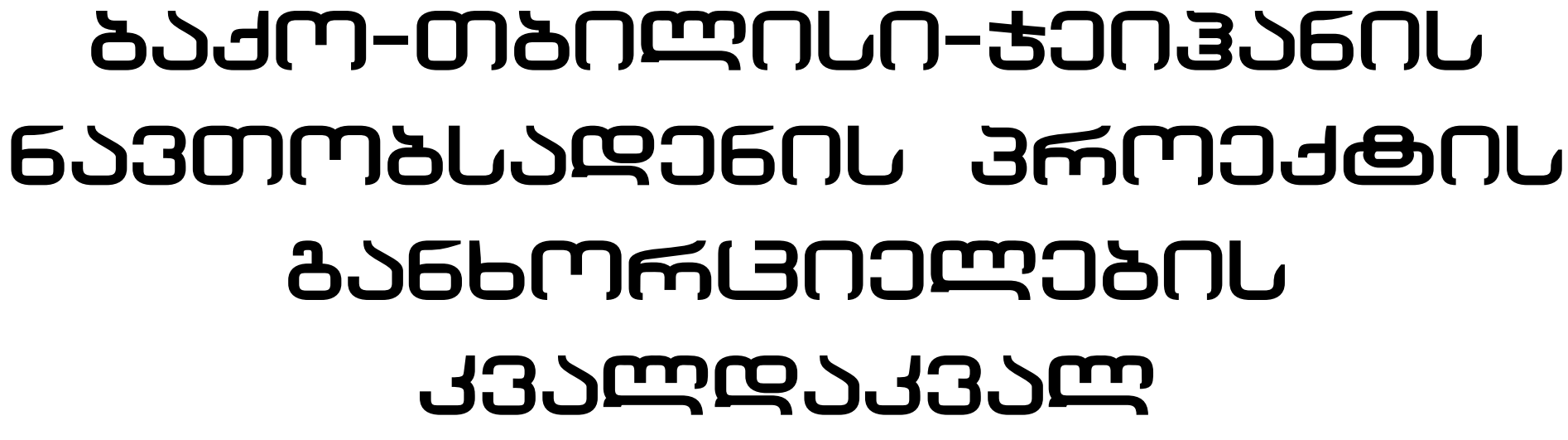
для улучшения памяти

меморије

განსაკუთრებული

გონიერების გაუმჯობესება

60 კაპსულა

გომრის სტუმარი

ახალი სახე

მკაფიო და პრაგმატული ხედვით

ბაია ჭალაბანიძე

სალომე სამადაშვილი: საკონსტიტუციო სამართლისა და სახელმწიფო მართვის სპეციალისტი. დაიბადა თბილისში, დამთავრა თბილისის პირველი საშუალო სკოლა, თსუ იურიდიული ფაკულტეტი. მეორე კურსის შემდეგ კონკურსის საფუძველზე შერჩეული ორ სხვა სტუდენტთან ერთად გაცვლილი სასწავლო პროგრამით გაემგზავრა აშშ-ში. ელემგენის კოლეჯში მისი სპეციალობა პოლიტიკური მეცნიერება იყო. მისი სწავლა ამერიკის კონგრესმა ერთი წლით დააფინანსა. ოთხწლიან ლიბერალურ კოლეჯში სალომემ უპრეცედენტო შეთავაზება მიიღო - სტიპენდია და 4 წლიანი კურსის 2 წელიწადში ჩათვლა; მუშაობდა ვაშინგტონში, მონტერეის საერთაშორისო კვლევით ცენტრში. მისი პროფილი აფხაზეთის პრობლემები და საქართველოდან რუსეთის ჯარის გასვლის შემდეგ მძიმე ეკოლოგიური ვითარების შესწავლა იყო; თედო ჯაფარიძის მიწვევით სალომემ ცოტა ხნით საქართველოს საელჩოში იმუშავა, მაგრამ გადაწყვიტა, რომ განათლება მისთვის უფრო მნიშვნელოვანი იყო და ბუდაპეშტში გაემგზავრა. იქ ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტში დაამთავრა მაგისტრატურა საკონსტიტუციო სამართლის დარგში. შემდეგ ვაშინგტონში დაბრუნდა და სახელმწიფო მართვის მაგისტრის დიპლომიც აიღო. იქვე დაიწყო მუშაობა საკონსულტაციო ფირმაში, სადაც საქართველოსა და ამ რეგიონის სხვა ქვეყნებში სამართლებრივ და ადმინისტრაციული რეფორმების საკითხებზე მუშაობდა. 2002 წლის მაისში ამერიკის საერთაშორისო საქმეთა ეროვნულ-დემოკრატიული ინსტიტუტიდან (NDI) შემოთავაზებდა მიიღო და ამ ორგანიზაციის თბილისის წარმომადგენლობაში დაიწყო მუშაობა, საიდანაც გარკვეული ხნით, ცენტრალურ აზიაში გაგზავნეს. ცენტრალურ აზიაში ყველაზე დემოკრატიულ, ყირგიზეთის პარლამენტთან მუშაობდა.

სალომე სამადაშვილი.

ჩვენი სტუმარი პარლამენტში „ნაციონალ-დემოკრატების“ სიით გავიდა. ეს წინადადება მან წინა ბურჯანაძისგან მიიღო და დათანხმდა. ძალას ისიც აძლევს, რომ არასდროს ყოფილა ამ ქვეყანაში არსებული სისტემის ნაწილი, შესაბამისად არ იცნობს აქ დამკვიდრებულ პოლიტიკური ბრძოლის წესებს და მიაჩნია, რომ თავისი ახალი მენტალიტეტითა და მიდგომებით, პოლიტიკის ახალ ტალღას შემოიტანს. რა თქმა უნდა, მისნაირ ახალ სახეებთან ერთად.

სალომე უპარტიაო და არსად აპირებს გაწევრიანებას. ამ ეტაპზე ამოცანების ეფექტურად განსახორციელებლად მას პარტიულობა არ სჭირდება. არ ყაყვას საკუთარი ოჯახი, რადგან ყველაფერი ერთად ჯერ ვერ მოასწრო.

- დასუსტებული ქვეყნის პარლამენტში მოხვდით, რომელსაც მძიმე გზა აქვს გასავალი. რა იქნება მთავარი სირთულე?

- არ ვფიქრობ, რომ პარლამენტს ქვეყნის წინაშე მდგარი სირთულეებისგან განსხვავებული პრობლემები ქვეყნა გადასაჭრელი. მთავარი, ალბათ, ეკონომიკის ფეხზე დაყენება, სამუშაო ადგილების შექმნა და სოციალური პრობლემის გაუმჯობესებაა. რა თქმა უნდა, ბევრი სხვა მნიშვნელოვანი საკითხიც არის, მაგრამ ჩვენი თანამოქალაქეებისთვის დღეს ეს არის პრიორიტეტული. ქვეყნისთვის, რომელსაც ძალზე მცირე რესურსები აქვს, ეს დიდ პრობლემას წარმოადგენს. ამიტომ, ამ პარლამენტმა აქტიური მონაწილეობა უნდა მიიღოს ამ მცირე რესურსების ეფექტურად გამოყენებაში. ჩვენითვის ძალზე მნიშვნელოვანი საკითხია საქართველოს მიმართ დასაღვლითა და სხვა ქვეყნების დაინტერესება, მათი დახმარების მიზნობრივად გამოყენება, პრიორიტეტული დარგების ამოწვნა და ფეხზე დაყენება.

- წინა ხელისუფლების დროს ერთგვარი გამარჯვება გამოიქვა „პარლამენტი საზოგადოების სარკეა“. როგორ უნდა გახდეს ეს ორგანო მოსახლეობის უმრავლესობის, საშუალო და დაბალი ფენისთვის ღია და მართლაც სახე?

- პირველ რიგში, საჭიროა გავიგოთ ამომრჩეველი. პარტიული სიების ერთ-ერთი მინუსი ის არის, რომ ბევრ ადამიანს, რომელიც პარლამენტში მოვიდა, ხალხი არ იცნობს. ხელი უნდა შევწყოს პარლამენტართა მუშაობას ამომრჩეველთან. ეს არა მხოლოდ მაფორტირებს, სიებით მოსულ პარლამენტარებსაც ეხება. რა თქმა უნდა, პოლიტიკური პარტია დემოკრატიული სისტემის მნიშვნელოვანი ელემენტია, მაგრამ კავშირი წარმომადგენელთა და ამომრჩეველთა შორის პარტიული რგოლის გავლით არ უნდა იკარგებოდეს.

- ბევრია ისეთი დავუტყობი, ვინც პრეზიდენტს უყვარს შპარს. ისინიც ბევრი არიან, ვინც ხელისუფლებას ბრძად გაჰყვება?

- კატეგორიულ მსჯელობისგან თავს შევიკავებ, რადგან ბევრს ჯერ არ ვიცნობ. ჩემ თავს კი ნამდვილად არ მივაკუთვნებ იმ ადამიანთა რიცხვს, ვინც ვინმეს სადღე ბრძად გაჰყვება. წინადადების მიღება და ამ შემთხვევაში მუშაობა იმითმ დადასტვინებული, რომ მიმანჩნია, ქვეყანას დღეს აქვს სწორი კუთხით გაწვითარების შანსი. ჯერჯერობით, ვერ ვხედავ ისეთ საკითხებს, სადაც ხელი-სუფლების მიერ გატარებულ კურსს არ დავეთანხმებოდი. დარბმუნებული ვარ,

თუკი ამის საბაზი იქნება, საკუთარ მოსაზრებას ყოველთვის გამოვთქვამ და ვფიქრობ, რომ ასეთი ადამიანები ამ პარლამენტში არიან. შეიძლება, მრავალად არ არიან წარმოდგენილი, მაგრამ, საბოლოო ჯამში, შიში, რომ ეს პარლამენტი სრულიად კონტროლირებადია და ერთ რომელიმე ინტერესს წარმოადგენს - ესაფუძვლია.

პარლამენტში არის მცირე, მაგრამ ოპოზიციური ფრაქცია, რომელიც გამოცდილი პოლიტიკოსებით არის დაკომპლექტებული. მათ კარგად ესმით პოლიტიკური თამაშები და ვფიქრობ, მცირერიცხოვანობის მიუხედავად, მათი მუშაობა ეფექტური იქნება. სახელისუფლებო ფრაქციაშიც არიან ისეთი ადამიანები, ვინც დამოუკიდებელ კურსს გაატარებენ.

- დღეს რამდენად საჭირო იქნება წინა ხელისუფლების პრობლემაში შეძინილი გამოცდილება?

- ვფიქრობ, რომ გარკვეულწილად გამოსადგება. ოპოზიციონერობა ოპოზიციონერობაა, მნიშვნელობა არ აქვს, რა გარემოში ვინცს მოქმედება. „გემაზრჯენებას“ და „მრეწველს“ - ყოველთვის კონსტრუქციულ ოპოზიციად აღვიქვამდი. ოპოზიციამ ყოფნა მათი იდეაფიქსი არ არის, ვფიქრობ, რომ ისინი კონსტრუქციულად არიან განწყობილი. გარდა ამისა, მათ დიდი პოლიტიკური გამოცდილება აქვთ და კონკრეტულად საპარლამენტო მუშაობის გამოცდილება.

- მაგრამ, არის ხალხი, ვისაც წინა ხელისუფლების მიერ შეძინებული პოლიტიკური წესებით არ უტყვობია. სრულიად ახალი განათლებით, ახალი ინფრეგით და მუსხტიტ მოდიან პარლამენტში. რამდენად ეფექტურად მოახერხებს ეს ფენა ახალი პოლიტიკის წარმოებას?

- თუ ჩემნაირ ადამიანებს გულისხმობთ, ვისაც დასავლური განათლება აქვს მიღებული და ამ ქვეყნის სისტემის ნაწილი არასდროს ყოფილან, ვფიქრობ, რომ პარლამენტის მუშაობაში სრულიად ახალი ტალღის შემოტანა შეგვიძლია.

დასავლეთში განათლების მიღება პანაცეა არ არის. ბევრი, ძალზე განათლებული ადამიანი არსებობს, ვისაც საქართველო არასდროს დაუტოვებია. დასავლური გამოცდილება იმ მხრივ არის მნიშვნელოვანი, რომ იმ საზოგადოებაში ჩამოყალიბებული ადამიანს აზროვნების სხვაგვარი სტერეოტიპი აქვს. ხშირად ისმის კრიტიკა, რომ ჩვენ გამოცდილება არ გვაქვს. იქნებ, ასეც არის, მაგრამ მომავლის ხედვა ბევრად უფრო მკაფიო და პრაგმატული შეიძლება გვექონდეს. სწორედ ამით გამოირ-

ჩვეიან ისინი, ვინც განათლება დასავლეთში მიიღო და იმუშავა კიდეც.

- პარტიებთან მუშაობის გამოცდილება გაქვთ. დღეს როგორია პოლიტიკური კულტურის დონე?

- ვფიქრობ, რომ ახალ ხელისუფლებას ამ ქვეყნისთვის სიკეთე ბევრად უფრო გულწრფელად სურს. პოლიტიკური კულტურაც შეიცვალა. ამ პარლამენტში დიდინდია არაიან პოლიტიკური გამოცდილების მქონე ადამიანები და ეს ძალზე მნიშვნელოვანია. ახალ ფრაქციას ხშირად „მოქალაქეთა კავშირს“ ადარებენ. ამ შედარებას ვერ გავიზიარებ. განსხვავება ის არის, რომ ესენი სრულიად სხვა და სწორი მიზნებით არიან მოსული. მათ თავად შეიქმნეს პოლიტიკური მომავალი და სახე. ნომენკლატურადაც გამოსული არ არიან. „მოქალაქეთა კავშირის“ დიდი უმრავლესობა კი სწორედ ნომენკლატურული წარმოშობის იყო.

- რა გარანტიები არსებობს, რომ ახალი სახეები არ შეიცვლებიან, მუდამ ღია და გამჭვირვალე იქნება მათი მოღვაწეობა. რამდენად შეძლებენ ძველი პოლიტიკური ტრადიციების დარღვევასა და ახლის შემოღებას?

- შეიძლება, პარლამენტში მუშაობის გამოცდილების მქონე ბევრია, მაგრამ არიან ისეთებიც, ვისაც ასე თუ ისე გააჩნია პოლიტიკური მუშაობის გამოცდილება. ჩემს კოლეგებს საკმარისად არ ვიცნობ იმისთვის, რომ ვთქვა, სად შეიძლება ამ ადამიანების გამოყენება, მაგრამ უმრავლესობა პროფესიული კრიტერიუმით არის შერჩეული და საპარლამენტო მუშაობისას რაღაც დარგში საკუთარი წვლილის შეტანაც შეუძლიათ. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ NDI და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები აპირებენ ასეთ ხალხთან მუშაობას იმისთვის, რომ რაც შეიძლება მაღელ სრულფასოვნად ჩართონ პარლამენტის მუშაობაში.

- რაიმე ფორმით მიიღებთ მონაწილეობას?

- დიახ, რადგან პარლამენტის თეორეტურტუტურიზაციათან, საპარლამენტო კულტურის ამაღლებასთან დაკავშირებით სერიოზული გეგმები გვაქვს.

- თანდათან აბაშიძის პრობლემა არა საკონსტიტუციო, არამედ კრიმინალურ პრობლემად იწითლება. რას იტყვის ამის შესახებ საკონსტიტუციო სამართლის სპეციალისტი?

- ეს, პირველ რიგში, სწორედ იურიდიული პრობლემაა. ამ ქვეყანაში ერთი სამართლებრივი სივრცე ვრცელდება. ამ ქვეყნის შემადგენელი ერთ-ერთი რეგიონის მმართველი კი უარს აცხადებს ამ კანონის დამორჩილებაზე. ჩემი ბეზი, ეს ადამიანი არღვევს კანონს და შერსაბამისად, მას პასუხი უნდა მოეთხოვოს. რა თქმა უნდა, ეს თემა პოლიტიკებულია, მაგრამ მიდგომა, რომ საკითხის დარგეულობა იურიდიული მექანიზმებით მოხდეს, სწორია.

ჩემი აზრით, ასლან აბაშიძე, პირველ რიგში, კანონდამრღვევია. ის წლებები არ არის და ამ მიმართულებით საშიშროა კონკრეტული გეგმა გავაწინა.

მორიცხავზე, უარს აცხადებს, დაემორჩილოს ქვეყნის უმაღლეს ხელისუფალს, არღვევს ადამიანის უფლებებს - ეს კანონდარღვევებია. შეიძლება, ვინმეს თავად არ ურტყას ქუჩაში, მაგრამ ყველაფერი მისი პასიური თანხმობით ხდება.

სწორედ შარშან ზაფხულში სემინარზე ვიყავით აჭარაში, ამერიკელი სტუდენტი გულწრფელად სურს. პოლიტიკური კულტურაც შეიცვალა. ამ პარლამენტში დიდინდია არაიან პოლიტიკური გამოცდილების მქონე ადამიანები და ეს ძალზე მნიშვნელოვანია. ახალ ფრაქციას ხშირად „მოქალაქეთა კავშირს“ ადარებენ. ამ შედარებას ვერ გავიზიარებ. განსხვავება ის არის, რომ ესენი სრულიად სხვა და სწორი მიზნებით არიან მოსული. მათ თავად შეიქმნეს პოლიტიკური მომავალი და სახე. ნომენკლატურადაც გამოსული არ არიან. „მოქალაქეთა კავშირის“ დიდი უმრავლესობა კი სწორედ ნომენკლატურული წარმოშობის იყო.

- რა გარანტიები არსებობს, რომ ახალი სახეები არ შეიცვლებიან, მუდამ ღია და გამჭვირვალე იქნება მათი მოღვაწეობა. რამდენად შეძლებენ ძველი პოლიტიკური ტრადიციების დარღვევასა და ახლის შემოღებას?

- შეიძლება, პარლამენტში მუშაობის გამოცდილების მქონე ბევრია, მაგრამ არიან ისეთებიც, ვისაც ასე თუ ისე გააჩნია პოლიტიკური მუშაობის გამოცდილება. ჩემს კოლეგებს საკმარისად არ ვიცნობ იმისთვის, რომ ვთქვა, სად შეიძლება ამ ადამიანების გამოყენება, მაგრამ უმრავლესობა პროფესიული კრიტერიუმით არის შერჩეული და საპარლამენტო მუშაობისას რაღაც დარგში საკუთარი წვლილის შეტანაც შეუძლიათ. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ NDI და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები აპირებენ ასეთ ხალხთან მუშაობას იმისთვის, რომ რაც შეიძლება მაღელ სრულფასოვნად ჩართონ პარლამენტის მუშაობაში.

- რაიმე ფორმით მიიღებთ მონაწილეობას?

- დიახ, რადგან პარლამენტის თეორეტურტუტურიზაციათან, საპარლამენტო კულტურის ამაღლებასთან დაკავშირებით სერიოზული გეგმები გვაქვს.

- თანდათან აბაშიძის პრობლემა არა საკონსტიტუციო, არამედ კრიმინალურ პრობლემად იწითლება. რას იტყვის ამის შესახებ საკონსტიტუციო სამართლის სპეციალისტი?

- ეს, პირველ რიგში, სწორედ იურიდიული პრობლემაა. ამ ქვეყანაში ერთი სამართლებრივი სივრცე ვრცელდება. ამ ქვეყნის შემადგენელი ერთ-ერთი რეგიონის მმართველი კი უარს აცხადებს ამ კანონის დამორჩილებაზე. ჩემი ბეზი, ეს ადამიანი არღვევს კანონს და შერსაბამისად, მას პასუხი უნდა მოეთხოვოს. რა თქმა უნდა, ეს თემა პოლიტიკებულია, მაგრამ მიდგომა, რომ საკითხის დარგეულობა იურიდიული მექანიზმებით მოხდეს, სწორია.

მინდა დავინახო განწყობა, შედეგების დანახვას კი დრო სჭირდება.

- ამ სექტორში სად ხედავთ საკუთარ თავს?

- ვფიქრობ, რომ საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტში ვიქნები. ჩემთვის საინტერესოა საერთაშორისო არენაზე ქვეყნის ახლებური წარმოჩენა. დღევანდელ დღემდე საქართველო არ მოიაზრება, როგორც პარტნიორი ქვეყანა. ის მოიაზრება, როგორც ქვეყანა, სადაც ყოველთვის გაურკვეველი პოლიტიკური მოვლენები ხდება, სადაც პერმანენტული კრიზისია და მინდა, რომ ეს ხედავ შეიცვალოს.

სამუშაობოდ, დასავლეთში დამკვიდრებულია აზრი, რომ 14 წლის მანძილზე ჩვენი მთავრობა მოქმედებდა არა როგორც დამოუკიდებელი ქვეყნის ხელისუფლება, რომელსაც აქვს გეგმა, არამედ აღიქმებოდა, როგორც კრიზისიდან კრიზისამდე ლოკალური ამოცანების გადაჭრელი ხელისუფლება. ეს უნდა შეიცვალოს.

- დღეს, ახლა - თქვენ პატარა ქვეყანას საერთაშორისო საზოგადოებისთვის რაითი ვახტვით საინტერესოს?

- ეს მძიმე შეკითხვაა. ყველა ჩემი ევროპელი კოლეგა და მეგობარი ერთა-მა და იმავეს მეკითხება - რა აქვს საქართველოს ევროპისთვის შესაბამისი პოლიტიკა? ეს ლოგიკური კითხვაა და ამ ეტაპზე ცალსახა პასუხის გაცემა გამომჭირდება. ჩვენი იმიჯის შეცვლა საერთაშორისო თანამეგობრობის თვალში ძალზე მნიშვნელოვანია - იქნება ეს ადამიანის უფლებების დაცვა თუ დემოკრატიული პრინციპების გატარება. მაგრამ, ყველაზე მძიმე პრობლემა მაინც ეკონომიკაა. ვფიქრობ, რომ აქტიურად უნდა გამოვიყენოთ სხვათა გამოცდილება - ცენტრალური აზიის ქვეყნების, ირლანდიის, თურქეთის ეკონომიკური მნიშვნელობის გამოცდილება ჩვენითვისაა საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის მუშაობა. ერთ-ერთი მიმართულება პარტიული საფუძველი ფუნქცია და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული თანხების განკარგებაა. ჩვენი უფლებების განსაზღვრა იქნება.

არსებობს მოსაზრება, რომ პრეზიდენტის მიერ მოწონებული საკონსტიტუციო ცვლილებებით პარლამენტი შესუსტდა. ასეთი მომენტი დათხოვნის უფლებაა. იმ პერიოდში, როდესაც ქვეყანაში ძალზე სწრაფი, მნიშვნელოვანი და, შეიძლება, ტუკიკიეული გადამწყვეტილებების გატარებაა საჭირო, გარკვეული თვალსაზრისით, ესეც აუცილებელია. ვფიქრობ, რომ ეს უფლება გამოუვალი მდგომარეობის განუზღვრის საშუალებაა.

ვფიქრობ, რომ როგორც კონსტიტუცია, ისე რეგლამენტი მთავრობის მუშაობაზე აქტიური ზედამხედველობის გაცევის საშუალებას ნამდვილად გვაძლევს.

- პარლამენტში ყოველთვის არის სეზონი და საპროცედურო თუ სხვა კრიზისი იარაღები იმისთვის, რომ მთავრობის კონტროლი და პასუხისმგებლობის საკითხი არ დამდგარიყო. ამ მხრივ კანონმდებლობაში რაიმე იცვლება? დაიბრუნება ორპარტიანი შეწყვეტება?

- საქართველოში ყველაფერს კანონმდებლობის აბრლებენ. პრობლემა კი ხშირად კანონის შესრულება და მისი გამოყენებაა. განსახორციელებლად შესანიშნავად იყენებდა რეგლამენტს. ამ პარლამენტს არსებული კანონებით შეუძლია აღმასრულებელი ხელისუფლების ზედამხედველობა და კონსტრუქციული თანამშრომლობა. ყველაფერი დამოკიდებულია სურვილზე და ვფიქრობ, რომ ნამდვილად გამომჩნდება დეპუტატთა კრიტიკული მასა, რომელთაც პარლამენტის ამ ფუნქციის მნიშვნელობა ესმით.

პოლიტიკური პარტია დემოკრატიული სისტემის მნიშვნელოვანი ელემენტია. მაგრამ კავშირი წარმომადგენელთა და ამომრჩეველთა შორის პარტიული რგოლის გავლით არ უნდა იკარგებოდეს.

შიში, რომ ეს პარლამენტი სრულიად კონტროლირებადია და ერთ ინტერესს წარმოადგენს, უსაფუძვლოა.

ხშირად ისმის კრიტიკა, რომ ჩვენ გამოცდილება არ გვაქვს. იქნებ, ასეც არის, მაგრამ მომავლის ხედვა ბევრად უფრო მკაფიო და პრაგმატული შეიძლება გვექონდეს.

ვნუხვარ, მაგრამ უნდა ვაღიარო - მსოფლიოსთვის შესათავაზებლად ჩვენ დღეს ბევრი რამ არ გავვაჩნია. იმედო მაქვს, ოთხ წელიწადში ეს შეიცვლება.

- ახალი საკონსტიტუციო ცვლილებებით, აქვს თუ არა პარლამენტს აღმასრულებლის მუშაობის გასაკონტროლებლად და საჭიროების შემთხვევაში, მათი პასუხისმგებლობის საკითხის დასაყვედრლად საკმარისი უფლებები?

- ამ პარლამენტს მთავრობის დათხოვნის უფლება აქვს. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ გუნდური პასუხისმგებლობის მომენტი შემოვიდა. პრემიერ-მინისტრი და მისი კაბინეტი ვერაფერ უფრო ანგარიშვალდებულოა, ვიდრე სახელმწიფო მინისტრი და სხვა მინისტრები.

არსებობს მოსაზრება, რომ პრეზიდენტის მიერ მოწონებული საკონსტიტუციო ცვლილებებით პარლამენტი შესუსტდა. ასეთი მომენტი დათხოვნის უფლებაა. იმ პერიოდში, როდესაც ქვეყანაში ძალზე სწრაფი, მნიშვნელოვანი და, შეიძლება, ტუკიკიეული გადამწყვეტილებების გატარებაა საჭირო, გარკვეული თვალსაზრისით, ესეც აუცილებელია. ვფიქრობ, რომ ეს უფლება გამოუვალი მდგომარეობის განუზღვრის საშუალებაა.

ვფიქრობ, რომ როგორც კონსტიტუცია, ისე რეგლამენტი მთავრობის მუშაობაზე აქტიური ზედამხედველობის გაცევის საშუალებას ნამდვილად გვაძლევს.

- პარლამენტში ყოველთვის არის სეზონი და საპროცედურო თუ სხვა კრიზისი იარაღები იმისთვის, რომ მთავრობის კონტროლი და პასუხისმგებლობის საკითხი არ დამდგარიყო. ამ მხრივ კანონმდებლობაში რაიმე იცვლება? დაიბრუნება ორპარტიანი შეწყვეტება?

- საქართველოში ყველაფერს კანონმდებლობის აბრლებენ. პრობლემა კი ხშირად კანონის შესრულება და მისი გამოყენებაა. განსახორციელებლად შესანიშნავად იყენებდა რეგლამენტს. ამ პარლამენტს არსებული კანონებით შეუძლია აღმასრულებელი ხელისუფლების ზედამხედველობა და კონსტრუქციული თანამშრომლობა. ყველაფერი დამოკიდებულია სურვილზე და ვფიქრობ, რომ ნამდვილად გამომჩნდება დეპუტატთა კრიტიკული მასა, რომელთაც პარლამენტის ამ ფუნქციის მნიშვნელობა ესმით.

თეატრები

ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი

ჯუზეპე ვერდი
რიგოლეტო
ოპერა ოთხ მოქმედებად
დირიჟორი ზაზა კალმახელიძე
დას: 18:00 სთ.

მიხეილ თუმანიშვილის სახელობის კინოსახიობთა თეატრი

რაფიელ ერისთავი
“ჯერ დაიხოცნენ, მერე იქორწინეს”
რეჟისორი: გიორგი მარგველაშვილი
დას: 19:00 სთ.

სანდრო ახმეტელის სახელობის დრამატული თეატრი

პაროლდ პინტერი
“ლაღატი”
რეჟისორი: დავით ანდლულაძე
დას: 13:00; 15:00 სთ

თეატრალური სარდაფი

ალექსანდრე ოსტროვსკი
“ბალზამინოვის ქორწინება”
რეჟისორი: ნ. ლიპარტიანი
დას: 20:00 სთ.

თეატრალური სარდაფი ვაკეში

რალფ ნიკი
ET CETERA
რეჟისორი: ლევან წულაძე
დას: 19:00 სთ.

თავისუფალი თეატრი

პროვოკაცია 2”

რეჟისორი: ავთო ვარსიმაშვილი
დას: 19:00 საათზე

სამეფო უბნის თეატრი

“კარმენი”
მსახიობი - მარიამე ჯანაშია
დას: 19:00 სთ.

ვერიკო ანჯაფარიძის სახელობის ერთი მსახიობის თეატრი

მარიო სანტანელი
“დედა-დედოფალი”
კითხულობს: მურმან ჯინორია, სოფიკო ჭიაურელი
დას: 18:00 სთ.

პანტომიმის თეატრი

“დონ ჟუანი”
დადგმა: ამირან შალიკაშვილი
დას: 18:00 სთ.

კინოთეატრები

კინოს სახლი
ქეთევან გუჯაბიძის ფილმის პრემიერა
დას: 18:00 სთ.

ამირანი

“მონსტრი”
დას: 13:30; 20:00; 22:30 სთ.

“ელფი”

დას: 16:00; 18:00 სთ.

გამოფანა

კოპალა
ნათელა გრიგალაშვილის ფოტონამუშევრების გამოფენა

ძველი გალერეა

დათო ხიდაშელისა და ლაშა კინწურაშვილის ნამუშევრების გამოფენა

სალონი “ხელოვნება”

ხელოვნების ნიმუშებისა და საიუველირო ნაწარმის გამოფენა-გაყიდვა

“ქარვასლა”

ქრისტინე რობაქიძის ნამუშევართა პერსონალური გამოფენა “ევოლუცია”

“ჰობი”

ახალგაზრდული შემოქმედებითი სტუდიის გამოფენა

ბავშვთა ნახატების გალერეა

ბავშვთა ნამუშევრების სააღდგომო გამოფენა

ლექსიკები და პოეზმოკები

სამხატვრო აკადემია

გერმანელი ფოტოხელოვანი ახიმ რიხერსის ლექცია და ვორქშოპი თემაზე: “ცხოვრების აღქმა - ფოტოგრაფია, როგორც ხელოვნების მედიუმი”
დას: 11:00 სთ

დაგვიტოვო ლონისძიებუბის შესახებ შევიძლიათ მოვაცნოდით ინფორმაცია ელექტრონულ მისამართზე: culture@24hours.ge

წიგნის სახლი წარმოგიდგენთ

23 აპრილს წიგნის დღესთან დაკავშირებით წიგნის სახლი გთავაზობთ სიურპრიზებს. მწერალი ზაალ სამადაშვილი კონსულტაციას გაუწევს მყიდველებს. ყოველი მე-15 მყიდველი დასაჩუქრდება ზაალ სამადაშვილის წიგნით “ბოშები”, ავტორისეული ხელნაწერით.

მისამართი: გამსახურდიას 31; ტელ:91 07 50

გავხვები და ფართა ბამა

გალერეა “ჰობი”

ნათია პადაჭკორია

გალერეა “ჰობი”, ტრადიციულად, ახალ და საინტერესო გამოგონებს მასპინძლობს. გუშინ გალერეის ორივე დარბაზში ხალხმრავლობა სუფევდა. ერთი მათგანი ახალგაზრდა შემოქმედთა სამეცნიერო ცენტრთან არსებულ შემოქმედებით სტუდიას (დირექტორი – გიორგი ლასხიშვილი) მასპინძლობდა. სტუდია, რომელიც 2001 წელს შეიქმნა, ერთ-ერთი წამყვანი და სერიოზული შემოქმედებითი კერის იმიჯს ატარებს; მასში 6-დან 25 წლამდე ასაკის ახალგაზრდები, სტუდიის ხელმძღვანელის ღიზა ეპიტაშვილისა და პედაგოგ ანა ჩუბინიძის თაოსნობით, ხელოვნებას სერიოზულად ეუფლებიან. ამ გამოფენაზე სტუდიის თორმეტი მოსწავლის ნამუშევრებია წარმოდგენილი. თუმცა, “წარმოდგენილი” კი არა, “ჰობის” დარბაზში სამდევილი დღესასწაულია - ფერთა გამოთ, მრავალფეროვნებით; მარი პატიაშვილის, ქეთი მელიქიძის, ეკა იძელაშვილის, გიორგი ვარდამაშვილისა და სხვათა ფერწერით, გრაფიკით, ბატიკით, თოჯინებითა და ათასგვარი საინტერესო ნამუშევრებით. საერთოდ, ბავშვების გამოფენას მაინც სხვაგვარი, საზოგადო ელფერი დაპყვას ყოველთვის. მონაწილეები, მათი შობლები, ბებია-ბაბუები, ნათესავები, გულშე-

მანათიოხალი გამოფენა “კოპალაში”

თაონა ჭაფარიძე

ჟალუზეზჩამოშვებულ გალერეა “კოპალდან” უჩვეულო ნათეზა მაინც აღწევს გარეთ. მოდით, შევიხედოთ და გავიგოთ, რა ხდება შიგნით:

ნეონის განათებამ ქუჩიდან საგმოფენო სივრცეში გადაინაცვლა. ქართული სარეკლამო სივრცის პიონერმა სარეკლამო კომპანია “მაგი სტილ”-მა კიდევ ერთი ახალი ნაბიჯი გადადგა და პოსტ საბჭოთა სივრცეში ნეონ არტის გამოფენა პირველმა შემოგვთავაზა. სიახლე ხომ “მაგი სტილის” სტილია.

“კოპალაში” კი უჩვეულო ექსპონატებს შორის უამრავი დამთვალიერებელი ირევა: კომპანიის დიზაინერმა, არქიტექტორმა დავით კეკნაველიძემ ოსტატურად გამოიყენა ნეონის ფერთა გამის სიმრავლე და საინტერესო კომპოზიციები შემოგვთავაზა: როგორც შევიტყვევ, მინის მიღებმა ტექნოლოგიურად რთული პროცედურა გაიარეს: ისინი გაახურეს მაღალ ტემპერატურაზე და დატენეს ელექტრონით, რათა საბოლოოდ სასურველი კონსტრუქციისა და ფორმისათვის მიეღწიათ. ისიც შევიტყვევ, რომ, თურმე ნეონის გაზი, პრაქტიკულად, მხოლოდ ნითელ ფერს იძლევა, ნათების უფრო მეტ ფერს კი სინამდვილეში არგონის გაზი გვაძლევს.

ბიზსონი განმანათილახალი

ერთსულოვნება “ქრისტეს ვნებანის” გარშემო

მელ გიბსონი ყველას აღლევებს

პრეზიდენტი მაღსაზ სონლულაშეილი; საქართველოში კათოლიკური ეკლესიის წარმომადგენლობა კი პრესკონფერენციის დასასრულისკენ გამოჩნდა კინოთეატრის ფოიეში.

“ქრისტეს ვნებანი” სახარების ემოციური გადმოცემაა. ჩვენი ეკლესია არ ანიჭებს ამ ფილმს სახარების უცდომეულად გადმოცემის მნიშვნელობას. ჩვენ არ მოვეუწოდებთ მორწმუნეებს მისი აუცილებელი ნახვისკენ, მაგრამ არ ვართ ამ ნამუშევრის, როგორც სახარების საწინააღმდეგო სწავლების წინააღმდეგინი”, - თქვა მამა ზაქარიაჲ. საუბრისას, ძირითადად, ფილმზე გააკეთა აქცენტი ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსმა: “ფილმში შთაბეჭდილია იესო ქრისტეს ადამიანური სახე. ფილმი ფოკუსირებულია მის ტანჯვა-წამებაზე. ეს ნამუშევარი მაცხოვრის შესახებ გადაღებული სხვა ფილმებისგან გამოირჩევა სიღრმითა და აკურატულობით. სასურველია, ამ ფილმის ნახვის შემდეგ ადამიანმა ნაიკითხოს წმინდა წერილი”. აღსანიშნავია, რომ

ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის მრევლმა მელ გიბსონის გახმაურებული ფილმი საქართველოში ერთერთმა პირველებმა ნახეს. ჩვენება ნითელ პარასკევს გაიმართა. თუმცა, როგორც გუშინდელ შეხვედრაზე გაირკვა, “ქრისტეს ვნებანი” ოფიციალური პრემიერამდე მართლმადიდებლური ეკლესიის წარმომადგენლებსაც ჰქონიათ ნახაზი.

გუშინდელ შეხვედრაზე მოკლედ ისაუბრეს იმ “ბრალდებზეც”, რომელსაც მელ გიბსონს უყენებენ ფილმის მოწინააღმდეგენი. მათ შორის, ერთ-ერთი უპირველესი, როგორც ცნობილია, ფილმის ანტისემიტური განწყობაა. “სახარების კითხვა არასდროს იწვევს ანტისემიტზმს. და საერთოდ, ეს თემა მორწმუნე ქრისტიანისთვის ძალიან ფაქიზია”, - თქვა მამა ზაქარიამ, - ანტისემიტზმი ყოველთვის იყო დასავლური და რუსული პრობლემა”, - დაამატა საპატრიარქოს საპარლამენტო მდივანმა.

როგორც ცნობილია, მელ გიბსონის “ქრისტეს ვნებანი” მაცხოვრის

ციკლიდან “ლიტარატურული შეხვედრები და საღამოები”

იზა ორკონიკიძე და კემალ აჯიაშვილი

ლიტერატურული ჰიპოთეზა, რომ მოეს იბნ ეზრას და რუსთაველს შორის, შესაძლოა, გარკვეული კავშირი არსებობდეს. იგი რუსთაველზე ერთი საუკუნით ადრე მოღვაწეობდა და არსებობს ფრაზათა მსგავსება მათ შემოქმედებაში.

ლის განათებულ ფურცლებს ვერ სცილდება. ნამუშევარს ასე ჰქვია: **Любит не любит...** ამ ნამუშევრის შესახებ კი ავტორი საინტერესო კომენტარს აკეთებს: “ზუსტად ასეთი დამოკიდებულება მაქვს ნეონთანაც. ნეონიც ქალივით არის - თუ ზედმეტად გაახურე, მისგან შეიძლება ველარაფერი მიიღო”.

“მაგი სტილის” არტ-დირექტორი ქალბატონი ირინა კაჭარავა კი შემახსენებს, რომ “მაგი სტილი” თავის სტილს არ ღალატობს და ნეონნადმი ერთხელ კომპანია მომსახურების სერტიფიკატს მიწავს, გამოფენის სახით, რეკლამას უწევს. ასე იყო ერთი წლის წინაც, როცა “მაგი სტილმა” პლაკატის გამოფენა შემოგვთავაზა. წელს კი საგამოფენო სივრცე უკვე ნეონმა დაიკავა და ქუჩიდან პირდაპირ ინტერიერში განთავსდა.

“კოპალაში” 20-მდე მანათობელი ექსპონატია წარმოდგენილი. ღამის თბილისი კი ზაზა კიკნაველიძისა და “მაგი სტილის” შემოქმედებას მშვენივრად იცნობს: ეს კაზინოები და განათებული ცირკის შერნობაა. ბატონი დავითი თვლის, რომ ღამის თბილისში ნეონი ჯერ კიდევ აუთვისებელია. იმედია, თბილისური ინტერიერები “კოპალაში” გამოფენის შემდეგ დიდი სიამოვნებით გაულებენ კარს ამ სასიამოვნო ნათებას.

ამქვეყნად ცხოვრების უკანასკნელი 12 საათის შესახებ მოგვითხრობს. ანუ, ეს არაა ფილმი, რომელმაც, უხეშად რომ ითქვას, შეიძლება სახარების მაგივრობა გაუწიოს თანამედროვე საზოგადოებას. აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, მაყურებელში, რომლისთვისაც უცნობია წმინდა წერილის შინაარსი, ფილმმა გაუცხოება გამოიწვიოს. ამ შემთხვევაში კი ჩნდება შეკითხვა – რა დამსახურების გამოა, რომ ფილმს “წვანე შუქი” აქვს ანთებული რელიგიური წრეებისგან? პრიციკში, ამ შეკითხვას თავად გასცემს მაყურებელი პასუხს ფილმის ნახვის შემდეგ. სწორედ მაშინ მიხვდება, რამდენად ღირდა გამაჟფრებული ინტერესის ფასად ეს ყველაფერი. ამასობაში კი “ქრისტეს ვნებანმა” კინოს ისტორიაში იშვიათი კომერციული წარმატებებით დაიპკვიდრა ადგილი. კაცმა არ იცის და ვერც ვერავინ იტყვის დაბეჯითებით, გიბსონმა ეს ნამუშევარი, მართლაც, “სულის ძახილის” გამო (როგორც ეს რეჟისორმა ერთ-ერთ ინტერვიუში განაცხადა) გადაადიო თუ, უბრალოდ - ისევ და ისევ კარგად გათვლილი კომერციული ტრიუმფისათვის, მაგრამ ფაქტია, რომ ფილმის “ტრიუმფულ სვლას” ისეთი შეხვედრა-სალამოებიც კარგად უწყობს ხელს, როგორიც გუშინ კინოთეატრ “რუსთაველში” გაიმართა. ამასთან დაკავშირებით მამა ზაქარიამ გვიბასუხა: “მე არ ვიცი ეს ხრიკები კომერციული წარმატებებისთვის. დღევანდელ შეხვედრაზე ჩვენი მოსვლის მიზანიც მიზეზიც იყო ხალხის გაეთთცობითურება ამ საკითხთან დაკავშირებით და პასუხის გაცემა იმ შეკითხვებზე, რაც საზოგადოებას ჩვენგან აინტერესებს”. ფართო საზოგადოებას კი საერთაშორისო აუდიტაჟით გამაჟფრებული ინტერესი მელ გიბსონის უკანასკნელი მხატვრული ფილმის მიმართ დღეიდან შეუძლია დაიკმაყოფილოს..

კანის ფესტივალი მოგზადახის უკანასკნელ ფაზაში შედის

პედრო და პატარა ბიჭები; ტარანტინო და მოსაკლავი ბილი; კუსტურიცა და ცხოვრების სასწაული;

მსოფლიო კინემატოგრაფში ადრენალინის მომატების მარმანდელ თარიღებს - 14-25 მაისს წელს დროის ახალი ინტერვალი 12-23 მაისი შეცვლის. კანის 57-ე ფესტივალი სწორედ ამ პერიოდის განმავლობაში დაიკავეს დამსახურებულ პირველ ადგილს პრესის მონივნავ ფურცლებზე.

როგორც რამდენიმე კვირის წინ გახდა ცნობილი, ღონისძიებას პედრო ალმოდოვარის ბოლო ფილმი „ცუდი განათლება“ გახსნის. ექსპერტები იმედოვნებენ, რომ ეს გაცილებით უფრო შესაფერისი ლენტის გაჭრა იქნება, ვიდრე მარმანდელი „ფან ფან ტიტა“ იყო - ჟერარ ფილიპის სუროგატი ვინსენტ პერესისა და ჯონა ლოლობრიჯიდას შმცეველელი პენელოპა კრუსით.

ალმოდოვარმა უკვე გადაიხადა მადლობა ამ პატივისთვის. მისი სურათი ხომ, საერთოდ, პირველი ესპანურენოვანი ფილმია, რომელსაც კანის ფესტივალის გახსნის პატივი ერგო. თუმცა, ალმოდოვარსა და მისი თვალით დანახულ განათლების საკითხებს ოდნავ ქვევით დაუბრუნდეთ და ფილმის შესახებ ცოდნის გაღრმავებაში თვითონ რეჟისორი დაეიხმაროთ - მის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულ ავტო-ინტერვიუს გადახედოთ და ვნახოთ, რას ფიქრობს ალმოდოვარი კათოლიკური სასულიერო განათლების, მღვდლების და პატარა ბიჭების შესახებ. ანონსად გეტყვით, რომ ცუდ განათლებამიც, კომპოზიტორის რანგში, კვლავ გვევლინება ალბერტო იგლესიასი - „ელაპარაკე მას“-ის შესანიშნავი თანმხლები ალბომის შემქმნელი. ფილმში ვიხილავთ ხავიერ კამარასაც ალმოდოვარის ბოლო ფილმიდან.

ახლა კი იმ ახალ ამბებს გადავხედოთ, რომლებიც კანში 21 აპრილს გამართულ პრესკონფერენციაზე გახდა ცნობილი.

განათება: ამ შემთხვევაში გვეულისხმობთ არა კინოდარბაზის ელექტროენერგიით მომარაგებას, არამედ სინთაღეს, რომელსაც კანში ჩასული კინოვარსკვლავები უზრუნველყოფენ. როგორც ფესტივალის დირექტორი აცხადებს: თუ კანის მაიმობრავებელ პირველად ძალად კონკურსს და მის პრაქტიულობას

მოვიაზრებთ, მეორე ადგილზე მაინც აუცილებლად უნდა დავაყენოთ ცნობილი სახეები და მათი ქარიზმა. კანი ბევრი მაღალი რეპუტაციის მქონე მსახიობის შეხვედრის ადგილია და თუ საკითხს ამ კუთხით მივუდგებით, ფესტივალი წელსაც იკამკაშებს.

„განათებაზე“ იმუშავენენ: შარლიზ თერონი და ბრედ პიტი (ფილმი „ტროა“ მისი მონაწილეობით არასაკონკურსო ჩვენებაში შედის), ეშლი ჯადი და სოფი მარსო, კაჟერონ დიასი და პენელოპა კრუსი, ნაომი უოტსი და უმა თურმანი,დაიან კრიუგერი და ბეატრის დალი, ტომ შენკსი და დიი მერფი, მონ პენი და კეეინ კლაინი, ნიკ ნოლტი და ჯეფრი რაში.

მეჩიუ: ისევ კანის ფესტივალის ორგანიზატორებს რომ დავესესხოთ: „გვსურდა, მოგვემზადებინა პირის ჩასატყბარუნებელი, უგემრიელესი მეჩიუ, ორიგინალური საშარეულოს რეცეპტებით, რომლებიც არც ძალიან ტრადიციული იქნებოდა და არც ძალიან პრეტენზიული; შეგვედგინა ფილმების ნუსხა, რომელიც ყველაზე საერთაშორისო იქნებოდა - და თან ყველანაირი ფანრით სავსე. შეგვერჩია ახალი სახეები ახალი თაობიდან (ისე, რომ არ დაგვეჩაგრა ძლიერი ფილმები) და ნამდვილი პერსონაჟები“.

საბოლოო ჯამში, მცდელობამ გაამართლა. საკონკურსო ფილმების სია, მართლაც, ზედმიწევნით საერთაშორისო გამოვიდა. თუმცა, რატომღაც უკანა პლანზე გადაინაცვლა ევროპამ - 18 ფილმიდან მხოლოდ შვიდი გახლავთ ევროპული (საბი ფრანგული და თითო-თითო ბოსნიური, ბრიტანული, იტალიური და გერმანული). სამაგიეროდ, კონკურსში სამი ფილმით შედის ამერიკა: სკანდალური მაიკლ მურის ტრაჟედიად აღებული „ფარენჰეიტი 9/11“; ცნობილი რეჟისორი მქების თიან და ჯეოულ კოენების რიმეიკი *Ladykillers* ტომ შენკსის მონაწილეობით და ენდრიუ ადამსონის, ბავშვებისთვის ასე საყვარელი „შრეკი-2“. რაც შეეხება საკონკურსო პროგრამის ჟიურის თავმჯდომარეს კუენტინ ტარანტინოს, მის ბოლო ფილმს „მოკალი ბილი-2“ მაყურებელი არა-

პედრო ალმოდოვარი კანის ფესტივალს ახალი ფილმით გახსნის

საკონკურსო პროგრამაში იხილავს.

კანის ორგანიზატორებმა კი შეცა: სკანდალური მაიკლ მურის ტრაჟედიად აღებული „ფარენჰეიტი 9/11“; ცნობილი რეჟისორი მქების თიან და ჯეოულ კოენების რიმეიკი *Ladykillers* ტომ შენკსის მონაწილეობით და ენდრიუ ადამსონის, ბავშვებისთვის ასე საყვარელი „შრეკი-2“. რაც შეეხება საკონკურსო პროგრამის ჟიურის თავმჯდომარეს კუენტინ ტარანტინოს, მის ბოლო ფილმს „მოკალი ბილი-2“ მაყურებელი არა-

რომელიც, ალბათ, უფრო ვრცლად, ცალკე წერილის თემაა. თუმცა, სანამ პედრო ალმოდოვარს მივუბრუნდებოდეთ, გაცნობებთ, რომ ოქროს პალმის რტოს პრეტენდენტთა შორის არის ემირ კუსტურიცაც. მას შემდეგ, რაც ბოლოს - 1997 წელს რობერტო ბენინიმ აღმოაჩინა, რომ *La Vita E Bella* - ცხოვრება მშვენიერია, წელს კუსტურიცამ ეს აღმოჩენა განაახლა და სერბო-ხორვატიულად განგვიცხადა: *Zivot je Cudo* - ცხოვრება სასწაულია. ეს კუსტურიცას ბოლო ფილმია 2001 წელს გამოსული *Super 8 Stories* და 1998 წელს შალისა „მაეი კატა, თეთრი კატას“ შემდეგ.

პედრო: ავტოინტერვიო ალმოდოვარის ბოლო ფილმის „ცუდი განათლების“ შესახებ (*La Mala Educacion* - ასე ჰქვია ფილმს ესპანურად) მის შესანიშნავ და რამდენიმეჯერან ვებ-გვერდზე სურათის გამოსვლისთანავე გამოქვეყნდა. ფილმი მოგვითხრობს ორი ამამაკაცის ამბავს, რომელთაგან ერთ-ერთი კინორეჟისორია. ისინი ესპანეთში 1980-იან წლებში, 20-წლიანი განშორების შემდეგ კვლავ შეხვდებიან ერთმანეთს და ისვენებენ დროს, როდესაც 1960-იან წლებში, ფრანკოს რეჟიმის დროს კათოლიკურ სკოლაში სწავლობდნენ. აი, დაახლოებით, რას ფიქრობს პედრო ალმოდოვარი თავისი ბოლო სურთის შესახებ:

„ფილმის სტრუქტურა, მეონი, გაცილებით უფრო რთულია, ვიდრე „ელაპარაკე მას“-ს ჰქონდა. ეს არის ფილმი ფილმში, რომელიც, თითქმის, ერთ საათს გრძელდება. ის სამსხვადასხვა ამბავს მოგვითხრობს. უფრო ზუსტად, აქ არის სამი კონცენტრირებული სამკუთხედი, რომლებიც ერთ ამბად იკერებიან“.

„ამ ფილმს რამდენიმე მთხრობელი ჰყავს. ეს უხილავი პერსონაჟი ყოველთვის მეხმარება ხოლმე, რომ ყველაფერი ავხსნა, რაც ეკრანზე არ ჩანს და სიუჟეტიც გავამძაფრო. ამ შემთხვევაში, სწორედ მთხრობელს გადავყავართ ერთი დამოუკიდებელი ისტორიიდან მეორეზე“.

„როგორც პაკო უმბრალი ამბობს, ყველაფერი ის, რაც ავტობიოგრაფიული არ არის, სპეკულია. ჩემი

ოლო სორენტინო ფილმით *Le Conseguenze dell'Amore*, ფრანგი ტონი გეტლიფი ფილმით *Exils* და 28 წლის გერმანელი ჰანს ვაინგარტენერი ფილმით *Edukators* - ორგანიზატორებისვე განმარტებით, ამ ახალი სახეებიდან ვაინგარტენერს მაინც გამოირჩეული მისია ერგო - მან გერმანული კინო კანის ფესტივალის ყურადღების ცენტრში კვლავაც უნდა დააბრუნოს.

ზედამაირულად ასე გამოიყურება საკონკურსო ფილმების ნუსხა,

რეცენზია

ნახევრად სავსე

ნიკო ნერბაძე

„ეს ხალხი ძველ სიმღერებს მთხოვს, მე კი ჯიუტად ველო ახალს“ - მღერის ირაკლი ჩარკვიანი სიმღერაში „აქ ხარ“. სამწუხაროდ, ახალ ალბომში მისი ძველი დიდების მხოლოდ მკრთალი აჩრდილი მოჩანს.

„საესეს“, ალბათ, ირაკლი ჩარკვიანის ყველაზე სუსტი ალბომია, რომლის ყველაზე დიდი პრობლემა ჩანანწერის საშინელი ხარისხია. ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, თითქოს ირაკლიმ მუსიკა მთლიანად სახლის კომპიუტერზე ააწყო, თანაც რომელიმე არც თუ ისე კარგი პროგრამის მეშვეობით. დასარტყამი ინსტრუმენტები ტაშტის ხმას გამოსცემს, ბასი თითქმის არ იგრძნობა და კლავიშები რომელიმე საქორნოლო ჯგუფს უფრო შეესაბამება ვიდრე ქართული ალტერნატიული მუსიკის ლეგენდას.

ცუდი ჩანანწერი ალბომის ბევრ კომპოზიციას აფუჭებს. „ნანასი“, „რობოლა“, „ვიცი რომ“ კარგი სიმღერებია და კარგად ჩანწერილი ირაკლ-

ის საუკეთესოთა რიცხვში შევიდოდა. ამათგან განსაკუთრებით კარგია „ნანასი“, რომელსაც ერთ-ერთი ყველაზე კარგი ქართული კლიპიც ახლავს.

ერთადერთი სიმღერა, რომელსაც ჩანანწერის ცუდი ხარისხი ვერაფერს აკლებს „კაჟემირა“. „კაჟემირი“ იწყება მზიარული მელოდიით, რომელიც თავისუფლად შეიძლება და რომელიმე რუსული საბავშვო ფილმის საუნდტრეკი ყოფილიყო, შემდეგ მას მძიმე გიტარები და ირაკლის აგრესიული ხმა ემატება, რომელიც მაიაკოვსკის „პასპორტს“ კითხულობს. ქალაღზე ეს მაინცდამაინც კარგად ვერა დღერს, მაგრამ მოსასმენად მშვენიერია. ამ ინტერპრეტაციით თავად მაიაკოვსკიც კმაყოფილი დარჩებოდა.

„რობოლა“ ჩარკვიანისტური რეჟიტატივია, პროვოკაციული ტექსტით („ჯვარს აცვით ჯვრები“) და შიპ-ჰოპური კლავიშების აკომპანიმენტით, რომელიც დოქტორ დრეს რომელიმე სიმღერასაც დაამშვენებდა. ოღონდ დოქტორ დრე თავის სიმღერაში არ ჩასვამდა დასარტყამ

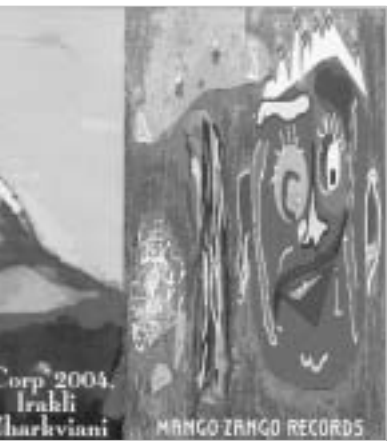

ინსტრუმენტებს, რომელიც საბავშვო სინთეზატორზე აწყობილს ჰგავს.

საინტერესოდ იწყება „ნაიარეგს“, რომელშიც ირაკლი აზიური მელოდიისა და ელექტრონული რიტმის თანხლებით კითხულობს „ვინ მომიშუშებს ამდენ ნაიარეგს?“ და იქვე თვითონ პასუხობს - დრო. თუმცა, სიმღერა ასე წუთინახევრის შემდეგ მოსაწყენი ხდება, არც მელი-

დია ვითარდება მაინცდამაინც და ირაკლისაც სათქმელი მეტი არაფერი აქვს.

„ნაიარეგს“ პირველი, მაგრამ არა უკანასკნელი სიმღერაა, რომელიც ისეთ შთაბეჭდილებას ტოვებს, რომ ირაკლის სათქმელი ამოეწურა. „ჰეი შავო ზანგო, მომეცი მანგო/ მანგო ჩემია, გემრიელია“ არ არის ჩარკვიანის პოეზიის საუკეთესო მაგალითი, თუმცაღა აიტანდა ერთხ-

ელ კაცი. მაგრამ არა, ირაკლიმ საჭიროდ ჩათვალა იგივე ტექსტი ზანგზე და მანგრზე ორ სიმღერაში გაემოერებინა. უფრო სწორად, ეს ორი კი არა ერთი სიმღერის ორი ვარიანტია, ოღონდ ერთს „მანგო“ ჰქვია, მეორეს კი „ზანგო“. არც ერთი და არც მეორე ალბომს არაფერს მშატებს - არც მუსიკაა კარგი და ტექსტიც უაზროა.

არაფერს მშატებს ალბომს არც

„მაილის“, რომელშიც ირაკლი ჯაზისმაგვარი მუსიკის ფონზე გვეუბნება „უსმინე მაილს დევისს“. ალბომის ბოლო სიმღერა, „საესეს“ უფრო ადგილის შესასვებადაა გამოყენებული, ვიდრე მისი ღირსებებისათვის. თავი მომჭერთი თუ „მაილის“ ან „საესეს“ დანერაში ჩარკვიანს ნახევარ საათზე მეტი დაეხარჯოს. უფრო სავარაუდოა, რომ მან ეს სიმღერები კომპიუტერთან თამაშთამაშით ჩაწერა.

„საესეს“ შეიძლება ძალიან კარგი ალბომი ყოფილიყო. ირაკლის ცოტა მეტი დრო რომ დაეხარჯა არანჟირებაზე და შემდეგ ეს მუსიკა პროფესიონალურად ჩაეწერა და არა ისე, როგორც ახლა, იფაფე და უხარისხოდ, ზალასტი სიმღერების მაგვირავად კი ის კომპოზიციები ჩაესვა, რომელზეც რაღაც ხანი იმუშავა, ხელთ შესანიშნავი ალბომი გვექნებოდა. ასე კი არის „საესეს“ ნახევარი, რომელიც ალბომს აწვავს. არც მეორე ალბომს არაფერს მშატებს - არც მუსიკაა კარგი და ტექსტიც უაზროა.

არაფერს მშატებს ალბომს არც

ით, ასეთი ტიპის მტვერსასრუტი გამოუშვა ფირმა LG-იმ სახელად - **Roboking**, რომლის მუშაობის პრინციპები იგივეა, რაც **Roomba** ერთის განსხვავებით, საქმის დასრულებისთანავე ტრიალდება და თავის ადგილას, სადაც მისი დამტენია იქ ბრუნდება და თავისით იწყებს ხელახალ დატენვას.

ალბათ, ხშირად მოგსვლიათ, სადმე წასულს აგკეიატებიათ - კი მაგრამ უთო? გამოვრთ? სწორედ ამგვარი ეჭვების გასაქარწყლებლად შექმნა **Philips**-მა უთო **Azur 4250** ხმოვანი გაფრთხილებით და ავტომატური გათიშვით. თუ ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში 30 სეკუნდზე ან ვერტიკალურად 8 წუთზე მეტ ხანს უმოძრაოდ არის, ხმოვანი გაფრთხილების შემდეგ თავად ითიშება.

Panasonic-მა კი მინიატურული ზომის უნივერსალური აპარატი გამოუშვა, რომელიც აერთიანებს ვიდეო, ფოტოკამერას, აუდიოფონერს და დიქტოფონს...

ვინ იცის, იქნებ მომავალში ლიუკ ბესონის „მე-5 ელემენტის“ მსგავსად, დასაცვენლად რომელიმე ახლო მდებარე პლანეტაზე, ჩვენივე საპაეო მანქანებით წავიდეთ?

უელსელები ლოზანაში იქაზან სამართალს

ტიტოვის საქმე ჭერაც სიდავოა

პაატა თოთაძე

ეს მიზოფრენიაა და მეტი არაფერი, - ასე შეაფასეს რუსმა საფეხბურთო ჩინოსნებმა უელსის ფეხბურთის ფედერაციის გადაწყვეტილება, საერთაშორისო ოლიმპიურ სასამართლოში შეეტანათ სარჩელი რუსეთის ნაკრების წინააღმდეგ.

ყველაფერი სამი თვის წინათ დაიწყო, როცა გაირკვა, რომ რუსეთის ნაკრების ფეხბურთელი ეგორ ტიტოვი დოპინგის ხმარებაში აშხილეს უელსის ნაკრების წინააღმდეგ ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის პლეი-ოფის პირველი მატჩის შემდეგ. ვითარება უფრო მეტად დაიძაბა მას შემდეგ, რაც ტიტოვმა განმეორებით მატჩშიც მიიღო მონაწილეობა. რუსეთის ნაკრები ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე სწორედ განმეორებითი მატჩის მოგების შემდეგ გავიდა. იმ დღიდან მოყოლებული, უელსელები რუსეთის ნაკრების დისკვალიფიკაციას და ევროპის ჩემპიონატზე მათ მაგივრად თამაშს ითხოვენ.

ფეხბურთის ისტორიაში არ ყოფილა შემთხვევა, როცა რომელიმე კონკრეტული ფეხბურთელის მიერ დოპინგის მოხმარებისთვის მთელი გუნდი დასჯილიყო. უელსელთა პირველი სარჩელი 18 თებერვალს უარყო უეფას დისციპლინარულმა კომიტეტმა. ჩვენ საკადრისად დავსაჯეთ ფეხბურთელი. ტიტოვის უნესობისთვის მთელი გუნდის დასჯა ჩვენი მხრიდან სწორი არ იქნება, - ნათქვამი იყო უეფას მიერ გავრცელებულ განცხადებაში. ზუნებრივია, ბრიტანელებმა ეს არ იკმარეს და მარტში უეფას გადაწყვეტილება გააპროტესტეს, თუმცა, არც სააპელაციო კომიტეტს შეუცვლია უეფას გადაწყვეტილება.

ჩვენ სხვა გზა არ გვრჩება, გარდა იმისა, რომ ოლიმპიურ სასამართლოში ვიჩივლო. ვერ გამოვია, რატომ არ უნდა დაისაჯოს რუსეთის ნაკრები. ხომ შეიძლება, ტიტოვს მეორე მატჩიც დოპინგის ზემოქმედების ქვეშ ჩატარებინა? - განაცხადა უელსის ფეხბურთის ფედერაციის წარმომადგენელმა. როგორც ირკვევა, უელსელებს

არა აქვთ არანაირი მტკიცებულება იმის თაობაზე, რომ ტიტოვმა მეორე მატჩიც დოპინგის მოქმედებით ითამაშა. მას ანალიზი აუღეს პირველი მატჩის შემდეგ, განმეორებითი შეხვედრის შემდეგ კი დოპინგ-კონტროლზე სხვა ფეხბურთელები წაიყვანეს. ისინი სრულიად სუფთები იყვნენ. უელსელებს ასევე არა აქვთ მტკიცებულება იმის შესახებ, რომ ამ საქმეში რუსეთის ფეხბურთის ფედერაციის ჩინოსნები არიან გარეუღნი. ფაქტია, პირველი მატჩის შემდეგ ვილცამ დამალა ტიტოვის აშხავი, მაგრამ ვინ იყო ის ვილც, ამას ვერავენ ამბობს.

რუსთა მტკიცებით, არ არსებობს იმის საფუძველი, რომ ტიტოვის გამო მთელი გუნდი დასაჯონ, თუმცა, ერთი რამ მაინც ინგვეს ექვს. თავდაპირველად გადაწყვეტილი იყო, რომ საქმე იგლისში უნდა განეხილათ, თუმცა, სასამართლომ მისი განხილვა მაისისთვის, ანუ ევროპის ჩემპიონატის დაწყებამდე დანიშნა. ერთი მხრივ, ეს მოსალოდნელიც იყო, რადგან იგლისში საქმის განხილვას უელსელთათვის აზრი ეკარგებოდა, თუმცა, რუსებმა ეჭვი გამოთქვეს, სასამართლომ წინასწარ ხომ არ მიიღო გადაწყვეტილება და საქმის განხილვაც ამიტომ დააჩქარაო. როგორც იტყვიან, ალილო და ხვალეო - ყველაფერი ერთ თვეში გაირკვევა. წინასწარ რაიმეს თქმა ძნელია, თუმცა, ევროპის ჩემპიონატზე, სავარაუდოდ, ისევ რუსეთის ნაკრები ითამაშებს. უელსის ფეხბურთის ფედერაციის გენერალური მდივნის, დევიდ კოლინზის თქმით, უეფამ არ მოისმინა ბრიტანელთა ყველა არგუმენტი და ნაქმეტკიცებულად გადაწყვეტილება მიიღო. ის არგუმენტი კი, რომელიც უეფამ არ მოისმინა, კოლინზის თქმით, ის იყო, რომ ტიტოვმა გადამწყვეტი როლი შეასრულა თავისი გუნდის გამარჯვებაში. ამის დასამტკიცებლად მას უელსის ნაკრების მწვრთნელის, მარკ პოუზის სიტყვები მოაქვს: ტიტოვი რომ არა, რუსები თამაშს ვერ მოიგებდნენო. არადა, ტიტოვი ცუდი თამაშის გამო მწვრთნელმა მეორე ტაიმის დასაწყისშივე შეცვალა.

მსოფლიო ფეხბურთში იუბილეების ჟამი დგას. მას შემდეგ, რაც მსოფლიოს მმართველმა ორგანიზაცია FIFA-მ თავისი 100 წლის თავი იზეიმა, ევროპული ფეხბურთის მმართველი UEFA 50 წლის იუბილეს აღნიშნავს. თავის დაბადების დღესთან დაკავშირებით, FIFA-მ მსოფლიო ფეხბურთის ისტორიის 100 საუკეთესო ფეხბურთელის სია გამოაქვეყნა. იგივე გზას დაადგა UEFA-ც და თავის დაბადების დღესთან დაკავშირებით ევროპის ყველა დროის 50 საუკეთესო მოთამაშე დაასახელა. განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ საუკეთესოთა გამოვლენა FIFA-მ ფეხბურთის მეფეს, პელეს დაავალა, ხოლო UEFA-მ ინტერნეტ-გამოკითხვა მოაწყო.

ამ გამოკითხვის შედეგები გუშინ გახდა ცნობილი. 50 საუკეთესო ფეხბურთელის სიას სათავეში უდგას მოქმედი ფეხბურთელი, მადრიდის რეალისა და საფრანგეთის ნაკრების ნახევარმცველი ზინედინ ზიდანი, რომელმაც 123,582 ხმა მიიღო. მეორე ადგილზეა სახელოვანი ფრანც ბექენბაუერი 122,569 ხმით, ხოლო მესამე ადგილზე გაცივდა მფრინავი ჰოლანდიელი იოჰან კრუიფი, რომლის სასარგებლოდაც 119,332-მა ინტერნეტ-მომხმარებელმა მისცა ხმა.

გუშინვე UEFA-ს ოფიციალურმა ვებ-გვერდმა გამოქვეყნა ინტერვიუ ზინედინ ზიდანთან, რომელსაც აქვე ვთავაზობთ.

- ის, რომ მე საუკეთესო 20 ფეხბურთელს შორის დამასახელეს, შესანიშნავია. ცოტათი გამიკვირდა, მაგრამ, ამავდროულად, ბედნიერი ვარ, რომ ადამიანები აფასებენ ჩვენს შრომას. მე იმ ადამიანების გვერდით დამასახელეს, რომლებმაც ფეხბურთის ისტორია შექმნეს. ფეხბურთი ყველაფერია ჩემთვის, ჩემი მონოდებაა. დღესაც კი, პრაქტიკულად, ჩემი კარიერის დასასრულის წინ, უდიდეს სიამოვნებას ვიღებ ფეხბურთის თამაშით. ეს უდიდესი პრივილეგიაა.

- **ვის მიიწვევთ ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელად?**

- ჩემთვის ეს პელე და მარადონა არიან. მათ შემდეგ კი რამდენიმე უდიდეს ფეხბურთელს დავასახელებდი: პლატინი, ბექენბაუერი,

ზიდანი UEFA-ს ისტორიის საუკეთესო ფეხბურთელია

ზიდანი ევროპის ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელია

კრუიფი. გარდა ამისა, არის ახალი თაობა, რომელსაც წარმოადგენენ ისეთი შესანიშნავი ფეხბურთელები, როგორებიც არიან რაული და ფიგუ.

- **შეძლებდით, რომ 1988-89 წლების სეზონში, როდესაც თქვენ კანის შემადგენლობაში დებიუტი იზეიმეთ, წარმოგედგინათ, რომ ერთ მშვენიერ დღეს ისეთი წარმატებული ფეხბურთელი გახდებოდით, როგორიც დღეს ხართ და პლანეტის ერთ-ერთ საუკეთესო კლუბში ითამაშებდით?**

- არა, თავიდან ვერაფრით წარმოვიდგენდი, რომ ასეთი თავბრუდამხვევი კარიერა მელოდა. როდესაც უკან ვიხედები, ვრწმუნდები, რომ, მართლაც, ბევრს მივაღწიე. უზომოდ ამაყი ვარ იმით, რომ ჩემი მშობლების, ოჯახისა და ახლობლების სასახელოდ ამდენ გამარჯვებას მივაღწიე.

რასიოში მიკროფონიდან

რონ ატკინსონს რასიოში ადნამაულებენ

კიდევ არ მჯერა იმისა, რაც ჩავივლინე. საშინლად გულდაწყვეტილი ვიყავი, რადგან მჯეროდა, რომ ჩელი ამ მატჩს მოიგებდა.

ლონდონელებმა მონაკოსთან 1:3 წააგეს. ასეთი ანგარიშით მარცხმა ჩუკოტკელი მილიარდერისა და ბრიტანეთის უმდიდრესი ადამიანის რომან აბრამოვიჩის გუნდს თითქმის გადაუწურა ფინალში ასპარეზობის იმედი.

აი-ტი-ვის განცხადებაში ნათქვამია,

ვებას მივაღწიე. შეიძლებოდა, რომ ჩემი ცხოვრება სულ სხვაგვარად წარმართულიყო, მაგრამ მე კმაყოფილი ვარ, რომ ცხოვრება ფეხბურთის დავუკავშირე. უალრესად პრივილეგირებული ადამიანი ვარ - დიდი ბედნიერებაა, როდესაც შენს საყვარელ საქმეში ასეთ წარმატებებს აღწევ.

- **რა არის იმ წარმატების მიზეზი, რომელსაც წლევანდელ სეზონში ფრანგულმა კლუბებმა მიაღწიეს?**

- ფრანგულმა კლუბებმა გაიმეორეს ის, რაც ესპანურმა კლუბებმა შეძლეს რამდენიმე წლის წინათ. მათ საკუთარი თავის რწმენა გაუზიდათ. ვფიქრობ, ფრანგული კლუბები ნელ-ნელა ხედვიან, რომ არაფრით ჩამოუვარდებიან სხვა ევროპულ გუნდებს. წლეულს ეს კარგად გვიჩვენეს ლიონმა და მონაკომ

. ეს ყველაფერი ძალიან კარგია ფრანგული ფეხბურთისთვის, რომელსაც უამრავი უმაღლესი კლასის ფეხბურთელი ჰყავს.

ვთავაზობთ **UEFA-ს მიერ გამოქვეყნებული ევროპის 50 საუკეთესო ფეხბურთელის** სიას:

- ზინედინ ზიდანი
- ფრანც ბექენბაუერი
- იოჰან კრუიფი
- მარკო ვან ბასტენი
- დინო ძოფი
- ალფრედო დი სტეფანო
- ეუსებიო
- ლევ იაშინი
- მიშელ პლატინი
- პაოლო მალდინი
- ფერენც პუშკარი
- პაოლო როსი
- რუდ გულიტი
- ბობი ჩარლტონი
- ლოთარ მათეუსი
- კარლ-ჰაინც რუმენიგე
- ფრანკო ბარეზი
- გერდ მიულერი
- ჯორჯ ზესტი
- კევინ კიგანი
- ფრანც რაიკარდი
- დევიდ ბექჰემი
- ბობი მური
- რობერტო ბაჯო
- მიქაელ ლაუდერუი
- რონალდ კუზანი
- პეტერ შმაიხელი
- გეორგე პაჯი
- ზეპ ბაიერი
- ოლივერ კანი
- ლუიშ ფიგუ
- რაულ გონსალესი
- ბერტი ფოტსი
- იოჰან ნეესკენსი
- ჯანი რიგერა
- ხოსე კამპარო
- მარკო ტარდელი
- ეუსტ ფონტენი
- პიტერ მილტონი
- ბერნდ შუსტერი
- რაიმონ კოპა
- ერკო კანტონა
- სტენლი მეთუზი
- რუდ ვან ნისტელროი
- ვალენტინ ივანოვი
- გარი ლინეკერი
- ალესანდრო ნესტა
- ხოსე სანტამარია
- ალესანდრო დელ პიერი
- ალესანდრო კოსტაქურტა

შორის, რომელმაც შვეკანიანი მოთამაშეებისთვის შანსის მიცემა გადაწყვიტა.

როგორც უნდა იყოს, ფაქტია, რომ ატკინსონს რასისტული გამოხდომა ძვირი დაუჯდება. მაგალითად, გაზეთმა გარდიაშმა, რომელიც ატკინსონის სვეტს აქვეყნებს, შესაძლოა, მასთან თანამშრომლობაზე უარი თქვას. ყოველ შემთხვევაში, გაზეთის ხელმძღვანელობის თქმით, ისინი ვითარებაში გარკვევას აპირებენ და შემდეგ ატკინსონსაც დაელაპარაკებიან - ყოველგვარი პირობის გარეშე.

არადა, ატკინსონი ბრიტანეთის საფეხბურთო სამყაროში მეტად დფასებული პიროვნებაა. აი-ტი-ვიზე 6წ წლის ატკინსონს ექვსი საფეხბურთო მსოფლიო ჩემპიონატის ტრანსლაციები წაუყვანია. ასევე ექვსჯერ იყო ევროპის ჩემპიონატების კომენტატორი, რომ არაფერი ვთქვათ ევროპის უამრავი საკლუბო ტურნირისა და ეროვნული ჩემპიონატის წაყვანაზე.

ატკინსონის საქციელს, ზუნებრივია, გამოეხმაურა ფეხბურთიდან რასიზმის აღმოფხვრის კომპანიის Kick It Out-ის დირექტორი პი-არ პოუარი: არასდროს არ არის სასიამოვნო, როდესაც ასეთი სიტყვები პატივცემული ადამიანისგან გვცემის.

თუმცა, პოუარმა ისიც თქვა, რომ ატკინსონს, მართლაც, დიდი ღვაწლი მიუძღვის ინგლისურ ფეხბურთში შვეკანიანი ფეხბურთელების ინტეგრაციის საქმეში.

წლეულს ლეგენდარული ბრაზილიელი მბოლოს აირტონ სენას დაღუპვიდან 10 წელი სრულდება. კვირას სტარტს აიღებს ფორმულა 1-ის გათამაშების მეოთხე - სან მარინოს ეტაპი, დღეს და ხვალ კი კვალიფიკაციებია და გაირკვევა იმათი ვინაობა, ვინც რბოლას სათავეში ჩაუდგება. მაგრამ ვიდრე ამას შევიტყობდეთ, სან მარინოს გრან-პრის გათამაშების ორგანიზატორებმა იმოლაზე ბრაზილიელის სხოვნისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები ჩაატარეს.

მათ შორის მნიშვნელოვანია ოთხშაბათის საქველმოქმედო საფეხბურთო მატჩი. შემოსული თანხა გადარიცხა სენას ფონდში, რომელიც ახალგაზრდა ბრაზილიელი ტალანტების დასახმარებლადაა განკუთვნილი.

საერთოდ, ამგვარი მატჩები ახალი ხილი არ არის, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ მოედნის ერთ მხარეს ფორმულა 1-ის ნაკრები იდგა თავისი მიხაელ შუმახერთი, რუბენს ბარიკელოთი, იარნო ტრულითა და ფერნანდო ალოსოთი, მეორე მხარეს

კი, არც მეტი, არც ნაკლები, 1994 წლის ბრაზილიის ნაკრები... უფრო სწორად, ის გუნდი, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონი გახდა. ალბათ, გაინტერესებთ ბრაზილიის ნაკრების შემადგენლობა. აი, ისიც: ალდარიო, დუნგა, კარეკა, ლეონარდო, მარსიო სანტოსი, მაზინო და ტაფარელი.

პირველი დარტყმის, ანუ მოედანზე ბურთის შეყვანის პატივი ხვდა სენას დას, ვივიენს, რომელიც მძის სახელობის ფონდს ხელმძღვანელობს.

6000 მაყურებელი უზგოლია-

სენას გარდაცვალებიდან 10 წელი გავიდა

იმოლაზა სენას იბონებენ

ფეხბურთი

კაცი, რომელსაც ხუმრობა არ ესმის

ნიკო პირველი

ჩემპიონთა ლიგის მეორე ნახევარფინალი, პრევილისგან განსხვავებით, საშინლად პრაგმატული და მოსაწყენი აღმოჩნდა. ხაგიერ ირურეტამ, რომელსაც მშვენიერად ახსოვდა, თუ როგორ ჩაფლავდა მისი გუნდი მილანში, როცა შემტევი ფეხბურთის თამაში მოისურვა, საერთოდ ხელი აიღო თავდასხმაზე და პორტუს ახალ სტადიონზე ისეთი კატენაჩო ათამაშა თავის ფეხბურთელებს, რომ სერია ა-ს დაცვაზე შეყვარებული კლუბები მოგონილია იმასთან შედარებით. სადღა იყო ის გახსნილი, შეტევაზე ორიენტირებული დეპორტივო, რომელმაც ორი კვირის წინ რიასორზე გაუგონარი სანაული მოახდინა და ჩემპიონთა ლიგის შარშანდელი გამარჯვებული მილანი გამოთიშა ტურნირს? ლაკორუნიელები ორი ფეხბურთელით უტყვენენ და თერთმეტით იცავდნენ თავს. როგორც ჩანს, ირურეტა ძალიან შეაშინა სამშაბათს ჩელსის მარცხმა და გადანევიტა, როგორმე უგოლოდ გამოეღწია ოპორტოდან. იქნებ ირურეტას ასეთი საოცარი სიფრთხილე პორტუს თავკაცის, ჟოზე მოური-ნიოს იმედინამ ფრაზამაც განაპირობა: დეპორტივოს ყველაზე სუსტი წერტილი დაცვაა და ჩვენ ეს უნდა გამოვიყენოთ, - ამბობდა პორტუგალიელი მატჩის წინ. მოურიწიო სულაც არ აპირებდა დიდი ანგარიშით გამარჯვებას, ესპანელებისთვის ერთი გოლის გატანაც მშვენიერი შედეგი იქნებოდა მისთვის, მაგრამ ჩელსის ცუდი მაგალითით დაშინებულმა ლაკორუნიელებმა პორტუგალიელები საერთოდ არ გააკარეს საკუთარ საჯარიმოს. მთელი მატჩის განმავლობაში ორად ორი დასამახსოვრებელი მომენტი შეიქმნა:

მარკუს მერკმა მეგობრობა არ იცის

ერთხელ კინალამ ნაიბეთმა ჩაჭრა ბურთი საკუთარ კარში, მეორედ კი მანისშეს დარტყმული ძელს მოხვდა და ისევ მოედანზე დაბრუნდა. ასე რომ, ირურეტას ნატვრა აუხდა და შინ სასურველი შედეგით გაემგზავრა. ბედნიერი ფინალის ტის ვინაობა კი ლა კორუნიამ გაიკვეცა. ბოლოს და ბოლოს, საკუ-

თარ კედლებში ხომ უფრო იოლია მოგებაზე თამაში, ვიდრე მეტოქე გუნდის გულშემატკვრეებით გადჭედილ სტადიონზე.

სანახაობრივი ფეხბურთი არც პორტუს გამოუვიდა. ბევრს კი ფაფხურობდნენ მასპინძლები, მაგრამ ვერაფრით ვერ მოახერხეს სტუმართა მტკიცე კედლად აღმა-

დღეს მოედანზე მყოფი ოცდამდე კაციდან მხოლოდ ერთი იქცეოდა განსაკუთრებულ ყურადღებას და ის ერთიც, ფეხბურთელი კი არა, არბიტრი გახლდათ. გერმანელი კბილის ექიმი, დოქტორი მარკუს მერკი საერთოდ ცალკე საუბრის თემაა. გერმანიაში მას უკვე დოქტორ ნითელს უწოდებენ. ბუნდესლიგის გასულ ტურში მერკმა დორტმუნდის ბორუსიასა და მიუნხენის ბაიერნის მატჩი იმსაჯა და საყოველთაო კრიტიკა დაიმსახურა: საეჭვო პენალტი ბაიერნის კარში, ორი ყვითელი ბარათი და მიხალ ბალაქის გაძევება, ნამდუწუმ მატჩის შეჩერება და ყვითელი ბარათების ფრილი... ჩვეულ სტილს მერკმა არც ჩემპიონთა ლიგის ნახევარფინალში უღალატა. მისი სასტვენო ლამის ყოველ ხუთ წუთში ერთხელ აწყვეტინებდა თამაშს ფეხბურთელებს, მერკმა თვალის დახუჭა იანკაუსკასის ნაქცევაზე დეპორტივოს საჯარიმოში და მატჩის მიწურულს ნითელი ბარათი უწევნა ჟორჟე ანდრადეს, რომელაც ყოფილი თანაგუნდელი ანდერსონ დე სოუზა, იგივე დეკუ, ჯერ ნააქცია და შემდეგ ფეხი ჩაარტყა. ამოად ამტკიცებდა გაოგნებული ანდრადე, მე და დეკუ მეგობრები ვართ და მას, უბრალოდ, ვეხუმრო. მერკისთვის ასეთი ხუმრობა გაუგებარი აღმოჩნდა და დეპორტივოს პორტუგალიელი ლეგიონერი მინდვრიდან მიაბრძანა. რაკი მატჩი ისე დამთავრდა, რომ აღსანიშნავი არაფერი მომდარა, ჟურნალისტებსაც სხვა რა გზა ჰქონდათ, ადგნენ და ანდრადეს გაძევებაზე დაიწყეს წერა. ესპანური პრესა ერთსულოვნად აღტკიცებდა, ეს ხუმრობა იყო და ანდრადე ნითელ ბარათს არ იმსახურებდა. დეკუმაც იგივე განაცხადა. მოკლედ, ამ უსახური მატჩის მთავარი გმირები მარკუს მერკი და ჟორჟე ანდრადე გახდნენ.

ჟორჟე ანდრადე (დეპორტივო): იმედი მაქვს, რიასორზე არ მომინევს მატჩის გამოტოვება. ეს, უბრალოდ, ხუმრობა იყო და არა აგრესია. მატჩის შემდეგ დეკუს ველაპარაკე და მანაც გაიგო, რომ მისთვის შეურაცხყოფის მიყენება არც მიფიქრია. სამწუხაროდ, არბიტრისთვის რამის ახსნა შეუძლებელი აღმოჩნდა.

დეკუ (პორტუ): არ ვიცი, რას ფიქრობდა ანდრადე იმ მომენტში, მაგრამ მე მისი საქციელი აგრესიად არ ჩამითვლია. ანდრადე ჩემი მეგობარია და ბოროტი განზრახვით ნამდვილად არ დამარტყამდა. არბიტრი შეცდა, როცა ის გააძევა. საერთოდ, მარკუს მერკმა ამ მატჩში ძალიან ბევრი შეცდომა დაუშვა.

ჟოზე მოურიწიო (პორტუ): ევროტურნირებზე უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში არასოდეს მიწახავს ასეთი ცუდი მატჩი. არბიტრის გადაწყვეტილებები, უბრალოდ, საშინელი იყო. თუ ლა კორუნიამაც მარკუს მერკის მსგავსი რეფერი იქნება, მაშინ ჩათვალეთ, რომ პორტუ უკვე გამოეარდნილია ჩემპიონთა ლიგიდან.

ხაგიერ ირურეტა (დეპორტივო): ეს იყო ლამაზი შესტი, რომელიც არბიტრმა არასწორად გაიგო. მან, ალბათ, არ იცოდა, რომ ანდრადე და დეკუ კარგი მეგობრები არიან... ძალიან მანუსებს ანდრადეს გაძევება და ლუკეს ტრავმა. ვერ ვიტყვი, რომ კარგი შედეგით ვბრუნდებით სახლში. ახლა პორტუს მიერ რიასორზე გატანილი ერთი გოლი უკვე ორად ჩაითვლება.

ვლადიმირი საკუთარ თავსა და ძმაზე

მას შემდეგ, რაც ვლადიმირ კლიჩკომ ამერიკელ ლეიონარდ ბრიუსტერს ვაკანტურად გამოცხადებული კრივის მსოფლიო ორგანიზაციის (WBO) უმთავრესი სარტყელი დაუთმო, უმაღლესი ინფორმაცია, რომ უმცროსი ძმა ყველაფერს იღონებდა განმეორებითი მატჩისთვის, რათა მისთვის განკუთვნილი ტიტული მისივე საკუთრებაში აღმოჩენილიყო. ფაქტია, რომ ბუდოვანებით მოცული (რაც ცალკე საუბრის თემაა) მატჩის შემდეგ ვლადიმირი პირობას ასრულებს და ორთაბრძოლიდან ერთი კვირის შემდეგ კვლავაც სავარჯიშოდ დარბაზშია, სადაც, როგორც თავად ამბობს, ტექნიკის სრულყოფითად დაკავებული და, იმავდროულად, უფროს ძმას, ვიტალის, სამხრეთაფრიკელ კორი სანდერსთან კრივის მსოფლიო საბჭოს (WBC) ვაკანტურად გამოცხადებული ჩემპიონის ქაბრისთვის ამზადებს.

გთავაზობთ ინტერვიუს ვლადიმირთან, რომელიც, გარკვეული თვალსაზრისით, უფროსი ძმის შაბათის დაპირისპირებასაც ეტება.

- როგორ შეაფასებ ვიტალის მზადებას სანდერსთან ბრძოლის წინ?

- ვიტალი, ფაქტობრივად, მორჩა მზადებას. წინა პარასკევს სპარინგების ბოლო სესია ჩაატარა. თორმეტეულ რაუნდმა სწრაფ ტემპში ჩაიაზრა. მის მზადებას პირადად მე ფრიადზე შეეაფასებდი. თუ როგორ ფორმშია, ამას შაბათს შევითვობთ.

- ფსიქოლოგიურად როგორ გრძნობს თავს?

ვლადიმირ კლიჩკოს ძმის იმედი აქვს

მოკლედ

ანა, მგობლები+იგლესიასი

რუსი ჩოგბურთელის (თუმცა, საკითხავია, ჩოგბურთელია, მოდელი თუ კიდევ სხვა რამ) ანა კურნიკოვას მშობლები საკუთარ ქალიშვილს მაიაშიმე არსებულ იმ ბინას ედავებიან, რომლის საძინებელშიც ის თავის ბოიფრენდთან, ენრიკე იგლესიასთან სარეცელს იყოფს.

საქმე ისაა, რომ ალა და სერგეი კურნიკოვები (ანას მშობლები) ირწმუნებიან: როდესაც ანამ ფლორიდის სანაპიროზე ახლა უკვე სადავო ბინა შეიძინა, ფიცი დაადო, რომ იქ დედილისა და მამილოს ჩანერდა. ცნობისთვის: ანას ბინაში 3,5 მილიონი ფუნტი სტერლინგი აქვს გადახდილი. ახლა კი კურნიკოვას უძრავი ქონება, რომლის ორ მესამედსაც მშობლები ითხოვენ, დაახლოებით ხუთ მილიონ ფუნტ სტერლინგად ფასობს. მშობლების ადვოკატის პოვარდ რუდოლფის განმარტებით, ანა ირწმუნება, რომ ბინა მხოლოდ მისია: დედ-მამა კი ამბობს, რომ ეს ქონება თავდაპირველად სამად გაუყვიათ.

საქმე რომ სასამართლომდე მივა, ეს ინგლისურ ტაბლოიდ The Sun-ს ჩოგბურთელთან და მის

ანა კურნიკოვას საკუთარი მშობლები უჩივიან

მშობლებთან დაახლოებულმა პირმა გაანდო.

ანა და მშობლები მაშინ წაიჩხუნენ, როდესაც ერთმანეთთან მუშაობას (ჩოგბურთელს მენეჯერო-

ბასა და პრომოუტერობას სწორედ მშობლები უწევდნენ.-რედ.) შეემდგა, იგივე გაზეთი ირწმუნება, რომ კურნიკოვას შინაი ოტისოდენაა. მხოლოდ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, - მოკლედ ასე განმარტავენ იგლესიასის შესაძლო რეაქციას.

ვების ოჯახური ნიშან-თვისებაა, - აღნიშნავს წყარო.

სხვათა შორის, ანამ და ენრიკემ მარტი დიდ მოგზაურობაში გაატარეს, ალბათ, იმისთვის, რომ არცთუ ტკბილი ურთიერთობისთვის კიდევ ერთხელ გადაეხედათ. ყოველ შემთხვევაში, ყვითელი პრესა ირწმუნება, ესპანელი მომღერლისა და რუსი ჩოგბურთელის ურთიერთობა ბოლო დროს დიდი სიამატკბილობით არ გამოირჩევაო. მიზეზს კი ვერა და ვერ მიაგნეს. თუმცა, ამასთან დაკავშირებით, ხანგრძლივი მარჩიელობის შემდეგ, საკუთარი ვერსია შეთხზა გაზეთმა Daily Star-მა. იკვევია, რომ დიდი ხანია ანას სცენაზე გულისწორთან სიმღერა სურს, რასაც, თუმცა, ენრიკე ეინააღმდეგება. მიუხედავად ამისა, ანას იმედი აქვს, რომ მიზანს მიაღწევს და, ადრე თუ გვიან, იგლესიასთან ღუეტში იმღერებს, ამასთან, მოსკოველი მაყურებლის წინაშე. თუმცა, იგივე გაზეთი ირწმუნება, რომ კურნიკოვას შინაი ოტისოდენაა. მხოლოდ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, - მოკლედ ასე განმარტავენ იგლესიასის შესაძლო რეაქციას.

TV-სპორტი	
პარასკევი. 23 აპრილი	
HTB + ФУТБОЛ 13:00 თავისუფალი დარტყმა 13:15 საუიკენდო მატჩების ანონსი 13:20 რუსეთის თასი. ფინალი. ტურეკი - როტორი. საპასუხო მატჩი 15:00 რუსეთის თასი. ფინალი. ლოკომოტივი - შინიკი. საპასუხო მატჩი 16:45 თავისუფალი დარტყმა 17:00 FUTBOL MUNDIAL 17:30 ფეხბურთი ანიდან პაემდე 18:00 რუსეთის თასი. ფინალი. ცსკა - კრილია სოვეტო. საპასუხო მატჩი 19:45 დარტყმა გოლისთვის 20:00 გამჟღავნება 20:30 გაიტანეს ალან შირერთან ერთად 20:45 სახალაო ტელეპროგრამა 20:50 თავისუფალი დარტყმა 21:05 განვლილი კვირის პიტაღლემი - ესპანეთის ჩემპიონატი. ატლეტკო - რეალ 22:50 რუსეთის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 23:50 თავისუფალი დარტყმა 00:05 გამჟღავნება 00:30 იტალიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 01:25 გერმანიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა 02:25 02:25-დან 04:00-მდე შესვენება 04:00 NBA TV. NBA-ს ღიდი თამაშები. წელი 1995. აღმოსავლელ კონფერენციის წახვედარფინალი. „NEW YORK KNICKS“ - „INDIANA PACERS“. პირველი თამაში 06:00 NBA TV. დღე-ოღი. პირველი წრე. 06:30 NBA TV. პლეი-ოფი. პირველი წრე. HOUSTON ROCKETS“ - „LOS ANGELES LAKERS“. მე-3 თამაში. პრდაპირი ტრანსლაცია	„PHILADELPHIA FLYERS“ - „TORONTO MAPLE LEAFS“. პირველი მატჩი 14:35 მოტოციკლეტი კვირა 15:20 NBA-ს საკალაბურთო მიმოხილვა 15:50 ჩქაროსნული სამყარო 16:20 ATP-ს საზოგუროთო მიმოხილვა 16:50 სპორტის აკეატორია 17:35 ტალანდწერო კრივი 18:30 ცხენოსნობა. შოუ პარიზის ბერსის სპორტის საახლდან 19:30 პოკეი. სტენლის თასი. ფინალი „PHILADELPHIA FLYERS“ - „TORONTO MAPLE LEAFS“. პირველი მატჩი. შესვენებისას (20:10) - პრესცენტრი 22:00 ყინულის ხანა. პროგრამა პოკეიზე 23:00 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში. ქალები. 75კგ 00:00 ფარი და ბურთი. გადაცემა კალაბურთზე 00:45 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში. ვაფები. 77კგ. შესვენებისას (01:15) - ახალი ამბები 02:00 ჩოგბურთი. „Masters Series“ მონტე კარლოში. მყოხედფინალები
HTB + СНОРТ 11:00, 14:00 პრესცენტრი 11:15 ოლიმპის შეილები 11:20, 14:15 ფორმულის პარმონია 11:40 პოკეი. სტენლის თასი. ფინალი	EUROSPORT 11:30 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა 12:00 სუპერბრბოლები გამოსასვლელ დღეებში 13:00 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი 14:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 17:00 ფეხბურთი. უფას ჩემპიონთა ლიგა 18:30 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი კიევიში 20:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 21:00 ძაღოსნობა. ევროპის ჩემპიონატი 23:00 სნუკერი. მსოფლიო ჩემპიონატი 02:00 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა 02:30 ახალი ამბები 02:45 კერლინგი. მსოფლიო ჩემპიონატი 04:15 ოლიმპიური თამაშები - ოლიმპიადის კულტურული პროგრამა

ორშაბათი 26.04					
რუსთავი - 2	რუსთავი - 2	რუსთავი - 2	რუსთავი - 2	რუსთავი - 2	რუსთავი - 2
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 19.10 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 23.00 ღამის კუ-რთერი 23.50 მხ. ფილმი "აუზი". მთ. რ-ში: ფრანსუა ოზონი,მარკოლე რუმპლნგი.	07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 19.10 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 23.00 ღამის კუ-რთერი 23.50 მხ. ფილმი "აუზი". მთ. რ-ში: ფრანსუა ოზონი,მარკოლე რუმპლნგი.	07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 18.55 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 23.00 ღამის კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ტელმა და ლუიზა". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.	07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 18.55 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 23.00 ღამის კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ტელმა და ლუიზა". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.	07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 18.55 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 23.00 ღამის კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ტელმა და ლუიზა". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.	07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღიუ-ეცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10 კურიერი 12.20 "დისკავერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მამუელები" 18.20 "ტელეღიუეცები" 18.55 "დისკავერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სოპრანოს კლანი" 23.00 ღამის კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ტელმა და ლუიზა". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.

პირველი არხი

ორშაბათი **07.30** ადიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.30** ნამუშადღევ **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **15.15** მხ. ფილმი "ფორსაიტების საგა" 1-2ს. **16.30** დოკ. ფილმი "სიკვდილს გადარჩენილი" **17.15** საქართველო, დრო, მოვლენები **17.50** რამბა **18.00** ვესტნიკი **18.20** დოკ. სერიალი "ბუნების სამყაროში" **18.30** სერიალი "წერილობარკველია ღამე" **19.00** მიკულ. ფილმი "სურენაღა" **19.25** "იმღერე რა-მე" **21.05** ბასტიკ-ბუზე **21.20** სერიალი "სოლდადი" **21.25** ხაბ ფილმი "დაგიაიშვილის კადიში" **23.30** მხ. ფილმი "მელიდია სარდა-ფიფან"

იშო პირველი სტამიო

07.20 პოპ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათელე **14.10** მუსიკა **16.00** ფილმი "მანდილი ქუსლები". მთ.რ-ში ედვამ გარსია, სო-ფი ლო. **17.00, 19.15, 22.35** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორაბი **21.15** მუსათელე **23.00** პოპ. ად. ათეული **02.00** "ზრავი" "სპილი". რეჟ. გა ვან სენტი. **03.00** პაუზის გარეშე

მზი

09.00 არჩევანის ზღვარზე **10.00** სერიალი "ველური მოვარე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამომეება "მზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მუ-ლტსერიალი "რედელი" **19.00** სერიალი "ველური მოვარე" **20.00** საინფ. გამომეება "მზერა" **21.00** მხ. ფილმი "რეკვიემი" (პატარ-იკ დელ მუილი) **22.45** არჩევანის ზღვარზე **23.45** მხ. ფილმი "ბატინი "ნ" (ფილიპ ტორი-ტონი)

მომრა არხი

19.00 მულტფილმი **19.30** კინოსესანი "ჩემი ამერიკელი ბიძა" **11-12ს. 21.00** "მესტეტი" **21.30** მოგზაურობა სასიტყვეთი **22.00** მხ. ფილმი "ინდოჩინეთი"

კაჰჰასნი
12.00 ინდური მხ. ფილმი "პროფესიონალი" **15.00** მხ. ფილმი "რა სურთ კლავები" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრე-ბა "დღეს" **17.15** მულტფილმი "მეფე ლომი" **19.20** სპექტრი **21.00** მხ. ფილმი "მკვლელის ინსტრქტი" **22.30** "საქმე და ეკონომიკა"

იზიდი

07.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 ქრინი-კა **07.10, 11.20, 13.15, 17.20, 02.05** იმედის მე-ლოღიები **07.30** "იმედის" დილა **10.00** დროე-ბა **11.30** სპ. პროგრამა "სპი" **12.10** სერიალი "კლონი" **13.25, 02.35** ტე-მარკეტი **14.05** თა-მაში "უფაბნის სამტფლეობი" **15.00, 16.00, 17.20** ქრინიკა **15.15** მხ. ფილმი "აკოცე ვის-აც გსურს" **17.25** ანიმაციური ფილმი: "ბა-დოკანი, მაღალიზის ვეფხე" **18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.50** ქრინიკა **18.05** სერიალი "ტუტუბები" **19.35** სერიალი "კლონი" **20.30** ქართ. სერიალი "27 დრაციონი" მე-5 ს. **21.30** "გაკაც-ნიუსი" **23.00** სპორტ. პროგრამა "გოლი" **23.30** მხ. ფილმი "ფიერვერკი"

არხი

09.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **09.30** თრი-ლური "მოკედი ილინფ აბლა არა" **11.45** მუ-სიკა **12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 00.00** საინფ. გამ. "დღეს" **12.10, 16.10, 18.10, 22.20, 00.20** საინფ. გამომეება "ნოვოსი" **12.20** მხ. ფილმი "კიური არსებები" **14.10** მხ. ფილმი "ავგენტი კოდი ბენქსი" **15.50, 17.40, 21.50, 03.00** სპიკოპა **16.20** მულტფილმი "ყვე-და ძალი საბოლოო ხელგება" **18.20** დრამა "ნორტგოვრი" **20.10** კომედია "მე იქ ვიქნე-ბი" **23.00** საინფ. გამომეება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე **00.40** საინფ. გამომეება ინგლისურ და გერმანულ ენებზე **01.00** მხ. ფილმი "ვარსკლავური ომები" 1-ლი ს. **03.25** თრილური "დაქირავებული მკვლელები"

1 OPT

07.00 Телеканал "Доброе утро" **10.00,1 3.00, 16.00, 19.00** Новости **10.20 Худ.фильм "Одиночное плавание"** **12.10** Документик "Доллары за полцены" **14.20** Следиствие ведет Колосов **13.20 Комедия "Добро пожаловать, или Посторонний вход sospechnый"** **14.40** Док.фильм "Большой театр. Спектральный взход" **15.10** Город женщин **16.20** Сериал "Берег мечты" **17.20** "Угадай мелодию" **17.50 "Большая стирка"** **19.20** "Шутка за шуткой" **19.50** Сериал "Клон" **20.50** "Стирка на миллион" **21.00** "Жди меня **22.00** Время **22.30** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **23.20** Сериал "Криминальная Россия. Проплыла на тот свет". 2 с. **00.10** Искатели. "Архив подземного гарнизона" **00.40** "Фабрика звезд" **01.00** "Подорожники" **01.30** Яна Чурикова в программе "Русский эскорт" **02.00** Комедия "Зять". **03.30** Худ.фильм "Покровительница убийц" **05.10** Сериал "Детективное агентство "Лунный свет"

ჩზ

07.00 Утро на НТВ **09.45** Сериал "Женский взгляд". Виктор Герашченко **10.25** "Без рецептов" Доктор Бранд **11.00** Сегодня утром **11.25** "Намедни" с Л.Парфеновым **13.00, 16.00, 18.00, 20.00** "Сегодня" **13.30** Худ.фильм "В движении" **15.35** Протокол **16.35** Ток-шоу "Принцип домино" **18.30** Сериал "Дальнобойщики" **"Призрак"** **19.35** Протокол **20.40** Сериал "Адвокат". 1 с. **21.45** Сериал "Пятый ангел". 2 с. **23.00** "Страна и мир" **23.35** Красная стрела **23.45** Сериал "Детектив Раш". "Любовь, превыше всего" **00.50** Сериал "Адвокат"

საშზაბათი 27.04

07.30 დილა მშვიდობისა **08.00** "ტელეღიუეცები" **09.40** სერიალი "შურისძიება" **11.00** ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10** კურიერი **12.20** "დისკავერი" **13.30** მხ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.05** სერიალი "მამუელები" **18.20** "ტელეღიუეცები" **19.10** "დისკავერი" **19.45** სერიალი "შურისძიება" **22.00** ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად **23.00** ღამის კუ-რთერი **23.50** მხ. ფილმი "აუზი". მთ. რ-ში: ფრანსუა ოზონი,მარკოლე რუმპლნგი.

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნა-მუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **15.15** მხ. ფილმი "ფორსაიტების საგა" 3-4ს. **16.35** დოკ. ფილმი "სიკვდილს გადარჩენილი" **17.30** საქართველო და გარესსამყარი **18.00** ვესტნიკი **18.20** დოკ. სე-რიალი "ბუნების სამყაროში" **18.30** სერიალი "წერილფარსკველია ღამე" **19.00** და არს მუსიკა **19.25** ტელეიამაში "ინფორმარკველია ღამე" **19.00** ენერგია **19.25** ტელეიამაში "იმღერე რამე" **21.05** ბასტიკ-ბუზე **21.20** სერიალი "სოლდადი" **21.25** საბ ფილმი "დაგიაიშვილის კადიში" **23.30** მხ. ფილმი "მელიდია სარდა-ფიფან"

იშო პირველი სტამიო

07.20 პოპ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათელე **14.10** მუსიკა **16.00** ფილმი "მანდილი ქუსლები". მთ.რ-ში ედვამ გარსია, სო-ფი ლო. **17.00, 19.15, 22.35** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორაბი **21.15** მუსათელე **23.00** პოპ. ად. ათეული **02.00** "ზრავი" "სპილი". რეჟ. გა ვან სენტი. **03.00** პაუზის გარეშე

მზი

09.00 არჩევანის ზღვარზე **10.00** სერიალი "ველური მოვარე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამომეება "მზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მუ-ლტსერიალი "რედელი" **19.00** სერიალი "ველური მოვარე" **20.00** საინფ. გამომეება "მზერა" **21.00** მხ. ფილმი "რეკვიემი" (პატარ-იკ დელ მუილი) **22.45** არჩევანის ზღვარზე **23.45** მხ. ფილმი "ბატინი "ნ" (ფილიპ ტორი-ტონი)

მომრა არხი

19.00 მულტფილმი **19.30** კინოსესანი "ჩემი ამერიკელი ბიძა" **13-14ს. 21.00** "მესტეტი" **21.30** მოგზაურობა სასიტყვე-ბული ეკები **21.30** ისტორიანი **22.00** მხ. ფილ-მი "ათასი მილიარდი დოლარი"

კაჰჰასნი

12.00 მხ. ფილმი "მკვლელის ინსტრქტი" **13.30** "საქმე და ეკონომიკა" **14.30** მხ. ფილმი "მგლის საძიძი" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.15** მულტ-ფილმი "ბოლტე" **19.20** სპექტრი **21.00** მხ. ფილმი "როგორ გახდეს პრინცესა" **00.30** მუ-სიკა

იზიდი

07.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 ქრინი-კა **07.15, 11.05, 13.15, 14.35, 17.20, 02.20** იმე-დის მელოღიები **07.30** "იმედის" დილა **10.10** სერიალი "ტუტუბები" **11.25** "მერიდიანი" **12.10** სერიალი "კლონი" **13.25, 01.50** ტე-მარკეტი **14.05** სერიალი "წირი ვულფის საიდუმლოე-ბა" **15.00, 16.00, 17.00** ქრინიკა **15.15** მხ. ფი-ლმი "ფიერვერკი" **17.25** ანიმაციური ფილ-მი: "სანდოკანი, მაღალიზის ვეფხე" **18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.35** ქრინიკა **18.05** სე-რიალი "ტუტუბები" **19.35** სერიალი "კლონი" **20.30** ქართ. სერიალი "27 დრაციონი" **21.30** ქართ. სერიალი "ცხელი ძაღლი-1" 1-ლი ს. **21.30** "პი-რედელი ნახევარი" **23.00** არტ-ბულვარი **23.30** მხ. ფილმი "გაზაფხულის 17 გაღლებვა" მე-2 ს. **00.40** სპ. პროგრამა "გოლი სერია ფ"

არხი

09.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **09.30** თრი-ლური "დაქირავებული მკვლელები" **11.40, 17.40, 19.45, 21.40** მუსიკა **12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 00.00** საინფ. გამ. "დღეს" **12.10, 16.10, 18.10, 22.20, 00.20** საინფ. გამომეება "ნოვოსი" **12.20** მხ. ფილმი "კიური არსებები" **14.10** მხ. ფილმი "ავგენტი კოდი ბენქსი" **15.50, 17.40, 21.50, 03.00** სპიკოპა **16.20** მულტფილმი "ყვე-და ძალი საბოლოო ხელგება" **18.20** დრამა "ნორტგოვრი" **20.10** კომედია "მე იქ ვიქნე-ბი" **23.00** საინფ. გამომეება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე **00.40** საინფ. გამომეება ინგლისურ და ფრანგულ ენ-ებზე **01.20** მხ. ფილმი "ვარსკლავური ომე-ბი" მე-2 ს. **03.40** კომედია "რა სურთ კლავები"

1 OPT

07.00 "Доброе утро" **10.00, 13.00, 16.00, 19.00** Новости **10.20, 22.35** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **11.20, 19.50** Сериал "Клон" **12.20** Мульт-Сериал "Кошки-мышки" **12.40** Дисней-клуб: "Ким Пят-с-плюсом" **13.20 Худ.фильм "Возврата нет"** **15.10** Город женщин **16.20** Сериал "Берег мечты" **17.20** "Угадай мелодию" **17.50** "Большая стирка" **19.20** "Шутка за шуткой" **19.50** Сериал "Клон" **20.50** "Стирка на миллион" **21.00** "Жди меня **22.00** Время **22.30** Сериал "Улицы разбитых фонарей" **23.20** Сериал "Криминальная Россия. Проплыла на тот свет". 2 с. **00.10** Искатели. "Архив подземного гарнизона" **00.40** "Фабрика звезд" **01.00** "Подорожники" **01.30** Яна Чурикова в программе "Русский эскорт" **02.00** Комедия "Зять". **03.30** Худ.фильм "Покровительница убийц" **05.10** Сериал "Детективное агентство "Лунный свет"

ჩზ

07.00 Утро на НТВ **09.45** Сериал "Пятый ангел" **11.00** Сегодня утром **11.25** "Дикий мир". Экспедиция Т.Баженова **12.20** Ток-шоу "Страна советов" **13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.05** "Сегодня" **13.30** Худ.фильм "Красная жара" **15.35** Протокол **16.35** Ток-шоу "Принцип домино" **18.30** Сериал "Дальнобойщики" **19.35** Протокол **20.40** Сериал "Адвокат". 2 с. **21.45** Сериал "Пятый ангел". 1 с. **23.00** "Страна и мир" **23.35** Красная стрела **23.45** Сериал "Детектив Раш" **00.50** Сериал "Адвокат"

ოთხშაბათი 28.04

07.30 დილა მშვიდობისა **08.00** "ტელეღიუ-ეცები" **09.40** სერიალი "შურისძიება" **11.00** ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილთან ერთად **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10** კურიერი **12.20** "დისკავერი" **13.30** მხ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.05** სერიალი "მამუელები" **18.20** "ტელეღიუეცები" **18.55** "დისკავერი" **19.45** სერიალი "შურისძიება" **22.00** სერიალი "სოპრანოს კლანი" **23.00** ღამის კურიერი **23.50** მხ. ფილმი "ტელმა და ლუიზა". მთ. რ-ში: სი-უზან სარანდონი, ჯინა დევისი.

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.45** მულტსერიალი "უკსტის ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნ

საერთაშორისო კულტურულ-საგანმანათლებლო
კავშირი „რუსული კლუბი“
წარმოგიდგენთ

ალექსანდრე ვერტინსკის იუბილესადმი მიძღვნილ
სპექტაკლს

„ყვითელი
ანგელოზი“

26 აპრილი
„თავისუფალი თეატრი“
დასაწყისი 19.00 საათზე
ცნობებისათვის დარეკეთ ტელ: 93-43-36 98-58-21

1-ლი ქართული საერთაშორისო გამოფენა
ტელეკომუნიკაციები და
საინფორმაციო ტექნოლოგიები

28-30 აპრილი
თბილისი, საერთაშორისო
პირატონ მემკვიდრე პალასი

GEORGIA
TELECOM 04
www.caspianworld.com

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

პროექტ-მენეჯერის
ვაკანსია

აქსონი

ძირითადი მოთხოვნები

- განათლება: საინჟინრო
- სამუშაო გამოცდილება: სამშენებლო მენეჯმენტში
- ინგლისური ენისა და კომპიუტერის კარგი ცოდნა
- ასაკი: 30-50 წლამდე

თუ თქვენი მონაცემები შეესაბამება ზემოთ ჩამოთვლილ
მოთხოვნებს, გთხოვთ, მოგვაწოდოთ შემდეგი საბუთები
აქსონის ოფისში

არაფრანგული 14, ტელ: 25 34 34.
საკონტაქტო პირი ნესტან ზურაბიშვილი

- რეზიუმე (ანგლიზურ/რუსულად)
- ფოტოსურათი
- დიპლომის ასლი
- რეკომენდაცია

საბუთების მიღების ბოლო ვადაა 2004 წლის 1 მაისი

Save the Children.

გავშვთა ტოლერანტობის
საგანმანათლებლო პროექტი
თოჯინების დადგმის რეჟისორთა კონკურსი

„Save the Children“ („ფედერაცია გადავარჩინოთ ბავშვები“) ახორციელებს ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტს საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში. პროექტი მიზნად ისახავს ბავშვებში ტოლერანტობისა და კრიტიკული აზროვნების უნარის გამომუშავებას პიროვნებათაშორის და საზოგადოებრივი კონფლიქტების გადაჭრის საქმეში, ასევე კულტურათაშორისი ურთიერთობის უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

„Save the Children“ აცხადებს თოჯინების დადგმის რეჟისორთა კონკურსს ბავშვთა სატელევიზიო სერიებისათვის. სატელევიზიო სერიები შეიქმნება ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტის ფარგლებში. თოჯინების დადგმის რეჟისორი მოახდენს დადგმების შექმნის მთლიან ორგანიზებას, მის მოვალეობაში შევა თოჯინა-პერსონაჟების შექმნა, მხატვრების, მეთოჯინეების, დეკორატორების, მუსიკალური გამფორმებლების და სცენარისტების მუშაობის კოორდინაცია. რეჟისორი მჭიდროდ ითანამშრომლებს ბავშვთა ტოლერანტობის პროექტის კოორდინატორთან და ტელევიზიასთან.

კვალიფიკაცია და კომპეტენცია

1. ხანგრძლივი სამუშაო გამოცდილება თოჯინების დადგმების რეჟისურაში, სასურველია თოჯინების სატელევიზიო დადგმებში
2. გამოცდილება საბავშვო თოჯინების დადგმების რეჟისურაში
3. ორგანიზატორული უნარ-ჩვევები და დადგმების შექმნის პროცესის მართვის და ორგანიზების უნარი
4. ზოგადი ცოდნა სამოქალაქო საზოგადოების პრინციპებისა და დემოკრატიის შესახებ, ასევე საბავშვო საგანმანათლებლო, გასართობი ან მეცნებითი პროგრამების სფეროში
5. ბავშვებისათვის ადვილად გასაგები, მიმზიდველი და საინტერესო თოჯინების დადგმების შექმნის უნარი
6. ქართული კულტურისა და ტრადიციების ღრმა ცოდნა
7. აზერბაიჯანულ და სომხურ კოლექტივთან კონსტრუქციული და კოლეგიალური ურთიერთობის უნარი
8. მტკიცედ განსაზღვრულ ვადებში მუშაობის უნარი
9. მოქნილობა, კრიტიკული აზროვნება და კულტურათაშორისი ურთიერთობის უნარი
10. ქართული და რუსული ენების კარგი ცოდნა, ინგლისური ენის ცოდნა სასურველია, მაგრამ სავალდებულო არ არის

დანიშტერესებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ რეზიუმე და სატიტულო გვერდი ბავშვთა ტოლერანტობის საგანმანათლებლო პროექტის კოორდინატორის მარინა უშვერიდის სახელზე, შემდეგ მისამართზე: „Save the Children“ საქართველოს ოფისი, ბარათაშვილის ქ. 8, IV სართული, 0105, თბილისი;

ფაქსი: (995 32) 99 89 43; ელ-ფოსტა: marina@save.org.ge
განაცხადების წარდგენის ბოლო ვადაა 30 აპრილი, 2004. კანდიდატთა მხოლოდ მცირე ნაწილი შეირჩევა გასაუბრებისათვის. შერჩეული კანდიდატები შეტყობინებას მიიღებენ „Save the Children“-ის ოფისიდან. გთხოვთ, ნუ დარეკავთ.

საბავშვო გაზეთი 12-მა

გვეთვრამება, გაცხრამება და გეოცხ
ტირაციის გამარჯვებული ნომრები:

20000884

20006176

20005316

20006234

20005228

20010910

20010731

20002861

20007630

20005132

19005578

19006891

19009333

19002816

19010764

19010220

19004456

19008577

19000404

19001762

18010125

18002790

18001644

18010910

18010140

18004990

18009397

18002037

18000351

18000749

amara
computers

„კამარა-კომპიუტერ“-თან
არსებული „კომპიუტერულ – ტექნოლოგიათა
სახელმწიფო ცენტრი – ლიცენზი“ აცხადებს
მიღებას სპეციალური
„კომპიუტერული ტექნოლოგიები“.
(სწავლების ხანგრძლივობა 1 წელი).
აბრთველ უნარ-ჩვევების კომპიუტერული, საბუნალო
აღრიცხვისა და ინტელისური მისი უნარ-ჩვევებით
სწავლება მიმდინარეობს მაღალკვალიფიკაციის სპეციალისტების მიერ.
ჭარბულ, რეზულ და ინტელისურ პერსონა
ტელ: 95 29 99
მისამართი: ბაქის ქ.

განათლების სამინისტროს საინფორმაციო
ტექნოლოგიების ცენტრი „ზიუიჩი“
გთავაზობთ:

კომპიუტერის შემსწავლელ კურსს თქვენთვის:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათვისება
- საქმადი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word,
- აღრიცხვა, საბუნალო-ეკონომიკური ამოცანები – MS Excel.
- ლოკალური ქსელი, ინტერნეტი, ელ-ფოსტა,
- ოპერაციული სისტემა Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა კურსებიც.

მისამართი: გ.უზაძის N70
ტელ: 29-48-61

თქვენი რეკლამა
ჩვენს გაზეთში

20-24-04
20-00-24

საქართველო
შეიძინეთ
გაერთიანებული
მოიგეთ!

ქვემოთ მითითებული
პირდაპირ ეთერში
გაიმართება ტელეკონკურსი
„საოჯახო ტოტო“ გათამაშება.

დაეარსებათი ინფორმაცია და კომუნიკაციების უსაჩილი
ინფორმაციათი 24 საათში

წამალი „სალხინო“
ქართული ფლორის საოცრება

თუ განუხებთ პროსტატიტი, ცისტაიტი, ქალური და შარდ-სასქესო
ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირე-
ბული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვედრის ბავშვთა მიწე-
ბება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირ-
კმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვი-
ლის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილი-
ბა და იმპოტენცია, მიიღეთ წამალი „სალხინო“ და ეს პრობლემები
მოგესხნებათ.

„სალხინო“ ანესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივი-
ლებს.

„სალხინო“ გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმადი ინფექციების სამ-
კურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლესისტიტი), პეპტიკის, გასტრიტის,
ნეფრიტის, გინეკოლოგიის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგი-
ური დაავადებების დროს. „სალხინო“ აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო
სუნს. წამალი „სალხინო“ კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს -
მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცი-
ლებთ მასტიტს და გათუჯოვბესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ „სალხინოს“ თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია სა-
ქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელო-
ბის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული
აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ ავთენტური.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვი-
ვალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

ლიზინგი - ბიზნესის განვითარების წინაპირობა

თინათინ ადამიძე

მცირე და საშუალო მეწარმეობა ეკონომიკის ხერხემალია. განვითარებულ ქვეყნებში ყველა შრომისუნარიანი ადამიანის, თითქმის, ორი მესამედი ამ სფეროშია დასაქმებული; იქმნება სამომხმარებლო პროდუქციის ნახევარი. ლიზინგის მრავალმხრივი ზემოქმედების ეფექტურობა ეკონომიკაზე განისაზღვრება იმით, რომ ის ერთდროულად ააქტიურებს კერძო კაპიტალის ინვესტიციებს წარმოების სფეროში, აუმჯობესებს საწარმოების და ზოგადად კერძო სექტორის ფინანსურ მდგომარეობას და ზრდის მცირე და საშუალო ბიზნესის კონკურენტუნარიანობას.

საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლამ დღის წესრიგში დააყენა კერძო მენარმეობის როლის და მნიშვნელობის ობიექტურად შეფასების აუცილებლობა, მით უმეტეს, რომ იგი უდიდეს გავლენას ახდენს ქვეყანაში კომერციულ საქმიანობაზე, მოაქვს კონკრეტული ეკონომიკური შედეგები.

სამწუხაროდ, ჩვენს ქვეყანას, ბიზნესის ხაზით, არ გააჩნია ის მდიდარი გამოცდილება, თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, აგრეთვე, აუცილებელი თანამედროვე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რასაც უკვე მოითხოვს დღეს არსებული ობიექტური რეალობა და რაც კიდევ უფრო მეტად აქტუალური გახდება საბაზრო ურთიერთობების დამკვიდრების შედეგად. ამიტომ ბიზნესის განვითარება არა მხოლოდ დღევანდელი, არამედ მომავლის საქმეა.

საქართველოს ეკონომიკა დიდად არის დამოკიდებული ჯანსაღი მენარმეობისა და ჯანსაღი კონკურენციის განვითარებაზე, აგრეთვე - მონივნავე ქვეყნების თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის პროფესიონალურ დაუფლებაზე. დასავლეთის ქვეყნების გამოცდილების შესწავლა დახმარებას გაავიწვევს გამოიყენოთ და გაავითვალისწინოთ ის წინააღმდეგობანი, რომლებიც ნიშნადმოღვია საბაზრო ეკონომიკის სისტემისათვის.

თანამედროვე ეკონომიკური ურთიერთობების პირობებში, ბიზნესი უნდა იყენებდეს ისეთ ახალ მიმართულებებს, როგორიცაა: ფინანსური ინჟინერინგი, ლიზინგი, ფაქტორინგი და ა.შ. ამ მხრივ, ლიზინგი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს, რადგანაც ქართულ სანარმოებს ისე არაფერი სჭირდებათ, როგორც ძირითადი საშუალებების (მანქანა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებებისა და საოფისე აღჭურვილობის) გადaiარაღება კონკურენტუნარიანი პროდუქციის შესაქმნელად.

სკოტა რამ ლიზინგის შესახებ საქართველოში ლიზინგით სარგებლობა პირველად საბჭოთა კავშირის პირობებში გახდა შესაძლებელი საბჭოერაციო ლიზინგის ფორმით. ამ მექანიზმს ქვეყანაში "იჯარის" სახელით იცნობდნენ და იგი განსხვავებულია ფინანსური ლიზინგისაგან. დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ საქართველოს მთავრობა შეეცადა ფინანსური ლიზინგის დანერგვას იაპონიისა (1997-1999წწ) და ჩინეთის (2000-2003წწ) მთავრობების მიერ გამოყოფილი გრანტების საშუალებით. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრომ დააფინანსა ლიზინგის პროექტები, მაგრამ უმეტესობა ნარუმატებული აღმოჩნდა, რადგან კომპანიები სუბიექტურად, და არა მათი ფინანსური შესაძლებლობების გათვალისწინებით, შეირჩა.

ლიზინგი მნიშვნელოვანი ფინანსური პროდუქტია საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებისათვის. დღეს ბიზნესში სახსრების მოზიდვა მხოლოდ საბანკო სესხების მეშვეობით ხდება, სადაც განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთები და სხვა სახეხო პირობები მოქმედებს. სალიზინგო კომპანიების მომსახურება კი მწირდება საშუალებას აძლევს, გრძელვადიანი მოხმარების პრობებით, აიღონ მათთვის საჭირო სხვადასხვა მანქანა-დანადგარი

(ავტომობილები, საოფისე თუ სანარმოო ტექნიკა) და ღირებულება ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში ნაწილ-ნაწილ გადაიხადონ. მნიშვნელოვანია, რომ სალიზინგო გადასახადის დაფარვა შესაძლებელია ლიზინგით მიღებული მოწყობილობის ექსპლუატაციის მეშვეობით, მიღებული შემოსავლებიდან.

ქართული სალიზინგო ბაზარი განვითარების პროცესშია. დღეს ქვეყანაში ორი ქართული სალიზინგო კომპანია არსებობს, რომლებიც ჩამოყალიბებულია ადგილობრივი კომერციული ბანკების მიერ. მათი საქმიანობის მასშტაბი, ძირითადად, საკანონმდებლო ბუნდოვანებიდან გამომდინარე, ჯერჯერობით შეზღუდულია, თუმცა აღნიშნული კომპანიები განვითარებისა და საქმიანობის მოცულობის გაფართოებისაკენ ისწრაფვიან.

ლიზინგი მცირე და საშუალო ზომის, ასევე, სასტარტო ეტაპზე მყოფი სანარმოთათვის ფინანსირების მეტად ხელსაყერ ფორმას წარმოადგენს. იგი არ საჭიროებს გრძელვადიან საკრედიტო ისტორიას და საშუალებას იძლევა, იმ მომენტისათვის ნაკლები დროითი და ფულადი დანახარჯების მეშვეობით, გაზარდოს სანარმოს წარმადობა.

ყოველივე ეს ეხმარება მენარმეებს, გააფართოვონ საკუთარი საქმე შეზღუდული სასტარტო კაპიტალის არსებობისას და სანარმოსთვის ძლიერ მოტივაციურ სტიმულებს ქმნის. მატერიალური, ფინანსური და შრომითი რესურსების რაციონალური გამოყენება საშუალებას აძლევს მენარმეს, გახდეს წარმეობის უახლესი საშუალებების რეალური მფლობელი. ამის გათვალისწინებით, დასავლეთში სულ უფრო იზრდება ლიზინგის მნიშვნელობა დამწყები, მცირე და საშუალო კომპანიების დაფინანსებაში, რომლებიც წამყვან როლს ასრულებენ ეკონომიკაში ინოვაციის შეტანით და კონკურენციის გაძლიერებით. მრავალი მათგანი, მენარმეობის თვალსაზრისით, განსაკუთრებით წინ წავიდა. მათი წარმატების საიდუმლო ბაზრის ნიშის აღმოჩენასა და წარმადობის ზრდაში მდგომარეობს.

რა მოცულობისაა ლიზინგის პოტენციური ზაზარი

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC), რომელიც მსოფლიო ბანკის ჯგუფის წევრი გახლავთ, მიზნად ისახავს საქართველოში ბიზნესის განვითარებისათვის ხელშეწყობას. მისი მისიაა, გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნების კერძო სექტორში მდგრადი ინვესტიციების განხორციელება, სიღარიბის დაძლევისა და ადამიანების ცხოვრების დონის გაუმჯობესების მიზნით. ამ თვალსაზრისით, მისი პროექტი ითვალისწინებს ქვეყანაში ლიზინგის დამკვიდრებას და სასურველი ბიზნეს-გარემოს შექმნას ლიზინგთან დაკავშირებული კანონმდებლობის დახვეწითა და საზოგადოების ინფორმირების მეშვეობით. საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციამ, კერძოდ კი, საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტმა კერძო სექტორში ახალი ფინანსური პროდუქტის, ლიზინგის დასაწერად გამოცვლია მისი პოტენციური ბაზარი და წინააღმდეგობები, რომელსაც ხვდებიან ქართული კომპანიები ბიზნესის განვითარების გზაზე.

საქართველოში ასეთი დონის დეტალური გამოკვლევა პირველად ჩატარდა, რადგან, ანგაზის არ იყოს, სანამ კონკრეტული მიმართულებით მუშაობას დაიწყებ, ასევე უნდა გაზომო და ერთხელ გაჭრა. ჩვენთან, ისევე როგორც ბერს სხვა განვითარებად ქვეყანაში, დასავლური სტანდარტები ახლა მკვიდრდება. ამიტომაც, არ უნდა იყოს გასაკვირი ჩატარებული გამოკვლევის ხარისხი და მისი პრაქტიკული მნიშვნელობა. ბიზნესზე განვითარების პროექტმა 2004 წლის დასაწყისში გამოიოხა 792 მცირე, საშუალო და მსხვილი კომპანია 12 რეგიონში. გამოკითხვის მეთოდოლოგია შემუშავდა ადგილობრივ კვლევით კომპანია გიორბისთან თანამშრომლობით. ჩატარებული კვლევის ძირითადი მიზანში შემდეგში მდგომარეობდა:

2004 წლის მიხედვით, ძირითად საშუალებებზე პოტენციური მოთხოვნის გამოკვლევა;

ქართული კომპანიების მიერ ძირითად საშუალებებზე დაფინანსების წყაროების დადგენა;

დაფინანსების წყაროების მოძიებასთან დაკავშირებული პრობლემების შესწავლა;

ლიზინგი როგორც საბანკო სესხის ალტერნატიული ფორმა

ლიზინგი საბანკო სესხის ალტერნატიულ ფორმად მიიჩნევა. აქედან გამომდინარე, საინტერესოა სანარმოთა დამოკიდებულება საბანკო სექტორისადმი. ლიზინგი,

ერთი მხრივ, შვავს საბანკო კრედიტს, თუმცა მისი პროცედურა შედარებით მარტივია. ლიზინგით დანადგარის გამოტანისას მენარმე არ ეხარჯება დრო დანადგარის ყიდვაზე, ტრანსპორტირებასა და განაგებაზე. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სალიზინგო ოპერაციის დროს თავად დანადგარი წარმოადგენს გირაოს - ე.ი. ლიზინგი არ საჭიროებს დამატებით უზრუნველყოფას. ფინანსირების ამ ორი საშუალების შედარებისას მეტად მნიშვნელოვანია პოტენციური კლიენტების, ამ შემთხვევაში, სანარმოების დამოკიდებულება თითოეული მათგანის მიმართ.

კვლევის ფარგლებში გამოითხულია რესონდენტებმა შეაფასეს საბანკო სექტორისადმი მათი დამოკიდებულება. აღსანიშნავია ისიც, რომ რაც უფრო მსხვილია კომპანია, მით უფრო დადებითი განწყობა აქვს მას საბანკო სექტორის მიმართ. როგორც ჩანს, საქართველოში, სხვა ქვეყნებში გავრცელებული პრაქტიკის შესაბამისად, მსხვილ ბიზნესს უფრო მჭიდრო კონტაქტი აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან და, შესაბამისად, სარგებლობს კრედიტის მიღების უფრო მაღალი ალბათობით. მცირე კომპანიების მიერ საბანკო სექტორის შეფასება დიდად არ განსხვავდება მსხვილი კომპანიების შეფასებისაგან. ჩვენს პირობებში, ეს მაჩვენებელი არ უნდა იყოს გასაკვირი, რადგან, საბანკო სესხის გარდა, დაფინანსების სხვა უფრო ხელმისაწვდომი ალტერნატიული საშუალება არ არსებობდა და კომპანიები ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველოს სალიზინგო ბაზრის სიდიდის შეფასების მცდელობისას გაკეთდა დაშვება, რომ სალიზინგო ოპერაციებზე 2004 წლის განმავლობაში შეიძლება ძირითად საშუალებებში პოტენციური კაპიტალური ინვესტიციების ოთხი პროცენტი მიმართულიყოს. ამ ვარაუდის გათვალისწინებით, საქართველოში ლიზინგზე პოტენციური მოთხოვნა 2004 წლისათვის 15.3 მილიონ დოლარს უტოლდება. ეს კი იმაზე მოუთითებს, რომ არსებობს რეალური მოთხოვნა, რაც ლიზინგით დაინტერესებული ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ასევე, გათვალისწინეს ლიზინგზე არსებული მოთხოვნის გამოანგარიშების ალტერნატიული არაბიზარდაბირი მეთოდები: მთლიანი შიდა პროდუქტიდან, რომლის მიხედვითაც, ლიზინგზე მოთხოვნამ შეადგინა 20.4 მილიონი დოლარი; ძირითადი საშუალებების იმპორტის ნილის მიხედვით კი, ლიზინგზე მოთხოვნა 22.6 მილიონ დოლარს გაუტოლდა.

ლიზინგი როგორც საბანკო სესხის ალტერნატიული ფორმა

ლიზინგი საბანკო სესხის ალტერნატიულ ფორმად მიიჩნევა. აქედან გამომდინარე, საინტერესოა სანარმოთა დამოკიდებულება საბანკო სექტორისადმი. ლიზინგი, ერთი მხრივ, შვავს საბანკო კრედიტს, თუმცა მისი პროცედურა შედარებით მარტივია. ლიზინგით დანადგარის გამოტანისას მენარმე არ ეხარჯება დრო დანადგარის ყიდვაზე, ტრანსპორტირებასა და განაგებაზე. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სალიზინგო ოპერაციის დროს თავად დანადგარი წარმოადგენს გირაოს - ე.ი. ლიზინგი არ საჭიროებს დამატებით უზრუნველყოფას. ფინანსირების ამ ორი საშუალების შედარებისას მეტად მნიშვნელოვანია პოტენციური კლიენტების, ამ შემთხვევაში, სანარმოების დამოკიდებულება თითოეული მათგანის მიმართ.

კვლევის ფარგლებში გამოითხულია რესონდენტებმა შეაფასეს საბანკო სექტორისადმი მათი დამოკიდებულება. აღსანიშნავია ისიც, რომ რაც უფრო მსხვილია კომპანია, მით უფრო დადებითი განწყობა აქვს მას საბანკო სექტორის მიმართ. როგორც ჩანს, საქართველოში, სხვა ქვეყნებში გავრცელებული პრაქტიკის შესაბამისად, მსხვილ ბიზნესს უფრო მჭიდრო კონტაქტი აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან და, შესაბამისად, სარგებლობს კრედიტის მიღების უფრო მაღალი ალბათობით. მცირე კომპანიების მიერ საბანკო სექტორის შეფასება დიდად არ განსხვავდება მსხვილი კომპანიების შეფასებისაგან. ჩვენს პირობებში, ეს მაჩვენებელი არ უნდა იყოს გასაკვირი, რადგან, საბანკო სესხის გარდა, დაფინანსების სხვა უფრო ხელმისაწვდომი ალტერნატიული საშუალება არ არსებობდა და კომპანიები ინვესტირებისა და ბიზნესმენებისათვის მეტად მნიშვნელოვანია.

ამ მონაცემებმა საფინანსო ინსტიტუტიდან კრედიტის მიღების სირთულე ბიზნესის განვითარების ხელისშემშლელ მთავარ ფაქტორთა ოთხეულში მოახვედრეს. გამოკვლევა აჩვენებს, რომ გამოითხული კომპანიების მხოლოდ 21.1-მა პროცენტმა მიიღო კრედიტი ბანკიდან, მაშინ, როცა 8.6 პროცენტს

უარი ეთქვა სესხის გაცემაზე. დანარჩენმა 70.3 პროცენტმა განაცხადა, რომ არასოდეს მიუმართავს ბანკში დაფინანსებისათვის.

კრედიტის მოთხოვნისა და დაკმაყოფილების ტენდენცია კომპანიათა სიდიდის მიხედვით იცვლება. ანალიზი აჩვენებს, რომ სანარმოთა უმეტესობა, რომლებიც კრედიტს ითხოვენ, მსხვილი კომპანიებია. შემდეგ ადგილზეა საშუალო და ბოლოზე - მცირე სანარმოები. ქართული კომპანიების უმეტესობის თავშეკავება კრედიტის მოთხოვნაზე სერიოზული პრობლემაა.

სესხის მიღება ფინანსური ინსტიტუტიდან ძვირია და პროცედურა გართულებული – ასე თვლის ქართული სანარმოების ხელმძღვანელობის უმეტესობა.

საბანკო დანესებულების მეტად მცირე რაოდენობა თუ გამოყოფს გრძელვადიან დაფინანსებას - დეპოზიტების უმრავლესობა მოკლევადიანია. ამის გათვალისწინებით, სალიზინგო მომსახურება ქართული კომპანიებისათვის, რომლებიც ასე საჭიროებენ გარე დაფინანსებას, არსებობისა და წინსვლის გარანტს წარმოადგენს.

ვინ შეიძლება გახდეს ლიზინგის მომხმარებელი

მოთხოვნის მოცულობით მრენველობა მნიშვნელოვნად უსწრებს სხვა დარგებს და მის ნილად ძირითად საშუალებებზე არსებული მთლიანი 382.7 მილიონ დოლარის მოთხოვნის ნახევარზე მეტი მოდის. ყველაზე ნაკლები მოთხოვნა დაფიქსირებულია სასტუმროებისა და რესტორნების დარგში. ერთგვარად, გაკვირვებას იწვევს ის ფაქტი, რომ სოფლის მეურნეობიდან ძირითად საშუალებებზე მოთხოვნამ ბოლოდან მეორე ადგილი დაიკავა, როცა სოფლის მეურნეობა საქართველოს 8.5-მილიარდიანი მთლიანი შიდა პროდუქტის 20 პროცენტს შეადგენს. ეს მიძლება აეხსნათ იმ გარემოებით, რომ ბევრი ქართული ფერმერული მეურნეობა მცირე ზომისაა და არ მოითხოვს მნიშვნელოვან დანადგარებს ან მოძველებული დანადგარები აკმაყოფილებს ფერმერული მეურნეობების მოთხოვნილებას ანდა ეს დანადგარები საერთო მფლობელობაშია. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ფერმერებს უჭირთ სესხის მიღება ბანკიდან, რადგან საბანკო სექტორის მიერ ეს დარგი, სხვა დარგებთან შედარებით,

უფრო მაღალ რისკთან არის ასოცირებული.

ძირითად საშუალებებზე მოთხოვნა არაპროპორციულად არის განაწილებული მცირე, საშუალო და მსხვილ კომპანიებს შორის. მსხვილი კომპანიების მხრიდან მოთხოვნა საერთო მოთხოვნის 71 პროცენტს შეადგენს და ისინი უფრო დაინტერესებულნი არიან ძირითად საშუალებებში ინვესტირებით, ვიდრე საშუალო (25 პროცენტი) და მცირე (სამი პროცენტი) კომპანიები - ანუ მსხვილი კომპანიების მხრიდან მოთხოვნა 15-ჯერ აღემატება მცირე კომპანიების, და ორ ნახევარჯერ საშუალო კომპანიების მოთხოვნას.

ერთი შეხედვით ტიპურ პარადოქსთან გვაქვს საქმე. სალიზინგო მომსახურება, მისი ეფექტურობის მიუხედავად, წელა მკვიდრდება სამამულო ბაზარზე. ძირითადი მოთხოვნა მოდის მსხვილი კომპანიების ხარჯზე. მაგრამ, ლიზინგის, როგორც მოქნილი საინვესტიციო ინსტრუმენტის, ფინანსური შესაძლებლობები უნდა განვიხილოთ ქვეყნის ეკონომიკური და სამართლებრივი ბაზის გათვალისწინებით.

მენარმეების უმეტესობა არ ფლობს საკმარის ცოდნას სალიზინგო შეთანხმების ფინანსურ მექანიზმსა და მის უპირატესობებზე, არ არსებობს სალიზინგო საქმიანობის შესახებ ნათელი და მარტივი საკანონმდებლო ბაზა და კეთილსასურველი ბიზნეს-გარემო.

ამიტომ ბიზნესის განვითარების პროექტი მიზნად ისახავს ამ ბარიერების აღმოფხვრას სამთავრობო სტრუქტურებთან ერთად მჭიდრო თანამშრომლობის გზით. ახლო მომავალში ნაგვარუდევია კერძო მენარმეებისათვის ტრენინგების ჩატარება სალიზინგო მომსახურების დეტალებზე.

ბიზნესის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორები

კვლევის მიზანი გახლდათ არა მარტო ლიზინგის პოტენციური ბაზრის დადგენა, არამედ იმ წინააღმდეგობების გამოვლენაც, რომლებიც ქართულ სანარმოებს განვითარებას უშლის ხელს. ქართული კომპანიები არახელსაყრელ ბიზნეს-გარემოში აღიქვამენ ბიზნესის წარმატებული განვითარების შემაფერხებელ ძირითად ფაქტორად. მომდევნო ადგილზე დასახელდა არასამართლიანი კონკურენცია, მაღალი გადასახადები და საკრედიტო რესურსების/ინვესტიციების ნაკლებობა.

გამოკვლევა ჩატარდა "ვარდების რეგულაციიდან" ერთი თვის თავზე და, შესაბამისად, მენარმეების დამოკიდებულებაში მთავრობის მიმართ ოპტიმისტური განწყობაც აიასხა. თუ გათვთვალისწინებთ გამოკვლევის ჩატარების შემდეგ მომხდარ პოლიტიკურ ცვლილებებს, რეალური საფუძველი არსებობს, ქართულმა ბიზნეს-საზოგადოებამ რენტაბელური საქმიანობის კონტურები განსაზღვროს. ამას ემატება საკანონმდებლო ცვლილებები, ინვესტიციების შემოღინებისათვის სასურველი გარემოს შექმნა და ბიზნესის განვითარების პროექტის საქმიანობა.

მსოფლიო ბანკის მიერ ჩატარებული ანალიზის მიხედვით, საქართველოს შეუძლია, მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწიოს მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში. 2008 წლისთვის შესაძლებელია, შეიქმნას ბევრად გაუმჯობესებული ეკონომიკური მდგომარეობა და იმედის მომცემი პერსპექტივები. ნაჯარუდევია, რომ, 2003 წელთან შედარებით, ერთ სულ მოსახლეზე შემოსავალი 25-30 პროცენტით უფრო მაღალი იქნება და მიიღწევა საერთო ფინანსური სტაბილურობის რეალური შესაძლებლობა. თანდათინებით ადგება ნდობა მთავრობისა და სახელმწიფო სტრუქტურების მიმართ. მოსალოდნელია მართლმსაჯულებისადმი ნდობის განმტკიცება და პარლამენტის ეფექტური საქმიანობა, რაც, შესაბამისად, გაზრდის ბიზნესის რენტაბელობას.

ქვეყანაში კრიზისის დაძლევის და მდგრადი ეკონომიკის ფორმირებისათვის უმთავრეს პრიორიტეტად მიჩნეულია საბაზრო ეკონომიკა, ხოლო საბაზრო ეკონომიკა, პრაქტიკულად, წარმოდგენილია კერძო მენარმეობის გარეშე, კერძო მენარმეობა კი, თავის მხრივ - წარმოებითი მოღვაწეობის მაღალეფექტური ფორმების გარეშე, რომელიც უზუსტად ასახავს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისა და წინსვლის დონეს. ამ თვალსაზრისით, ლიზინგი, როგორც სანარმოთა ფინანსირების ახალი პროდუქტი, დიდად წაადგება ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების საქმეს.

ადვილად ხელშეისახები შედეგები

მუნიციპალური განვითარების ფონდი - საქართველოს რეგიონებისთვის

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი (მგფ) 1997 წელს “მუნიციპალური სექტორის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის” შედეგად შეიქმნა. მსოფლიო ბანკის ფინანსური მხარდაჭერით, მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის პირველი პროექტის ფარგლებში, ფონდმა მუნიციპალურ ინფრასტრუქტურაში 89 საინვესტიციო პროექტი განახორციელა. აღნიშნული საქმიანობის შედეგად მგფ-მ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი ქვეყანაში მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარებას. 1997-2002 წლებში საინვესტიციო პროექტების მომზადებასა და განხორციელებაში დახმარება გაეწია თერთმეტ მუნიციპალიტეტს (თბილისი, ქუთაისი, რუსთავი, ბათუმი, გორი, ზუგდიდი, ფოთი, ოზურგეთი, თელავი, ყაზბეგი, ამბროლაური). აღსანიშნავია, რომ, მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ გაწეულ მომსახურებაზე მოთხოვნის ზრდის შესაბამისად, იგი თავის საქმიანობას საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე განავრცობს.

პროექტის ფარგლებში მიღწეული წარმატებების გამო, მსოფლიო ბანკის დირექტორთა საბჭომ 2002 წლის 1 აგვისტოს მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის მეორე პროექტის განხორციელების შეესახებ მიიღო გადაწყვეტილება და მისი განხორციელებისათვის მსოფლიო ბანკის განვითარების საერთაშორისო სააგენტომ დამატებით 19.41 მილიონი აშშ დოლარი გამოყო. მუნიციპალური განვითარებისა და დეცენტრალიზაციის მეორე პროექტის ფარგლებში, მუნიციპალური განვითარების ფონდმა 2003-2006 წლებში ინვესტიციები და ტექნიკური დახმარება არანაკლებ ოც მუნიციპალიტეტში უნდა განახორციელოს.

ფონდის ძირითადი მიზანია, მოახდინოს რესურსების მობილიზება საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან, დონორი სააგენტოებიდან, ცენტრალური და ადგილობრივი მთავრობებიდან. ადგილობრივი მმართველობისა და თვითმმართველობის ორგანოებისთვის ხელმისაწვდომი გახადოს მოზიდული თანხები ინფრასტრუქტურასა და მომსახურების სფეროში მათი ინვესტირებისათვის. ფონდი, აგრეთვე, ეხმარება ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს მართვის ოპტიმიზაციისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის სფეროში საერთაშორისო გამოცდილების დანერგვაში. ფონდი წარმოადგენს სახსრების დამატებით წყაროს მუნიციპალიტეტების პასუხისმგებლობის ქვეშ არსებული პროექტების დასაფინანსებლად. მისი სტრუქტურა კარგად მიესადაგება ადგილობრივი თვითმმართველობების მოთხოვნილებებს, რომლებიც მართვის გამოცდილების ნაკლებობას განიცდიან და რომელთათვისაც ნაკლებად ხელმისაწვდომია საფინანსო ბაზრები.

პროექტის დაფინანსების პრინციპები

მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმატებულმა საქმიანობამ განაპირობა ის ფაქტორი, რომ იგი დღეისათვის უკვე ძლიერ, თვითდაფინანსებად საწყისებზე მოქმედ ფინანსურ ინსტიტუტს – ბრუნვად ფონდს წარმოადგენს.

რაც შეეხება დაფინანსების პრინციპებს, მუნიციპალური განვითარების ფონდი აქ შემდეგი მექანიზმით ხელმძღვანელობს:

ა) ფონდი აფინანსებს სინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 80 პროცენტს, შემდეგი პირობების საფუძველზე: სესხი – პროექტის ღირებულების 40 პროცენტი; გრანტი – პროექტის ღირებულების 40 პროცენტი.

ბ) მონაწილე მუნიციპალიტეტის მიერ საკუთარი სახსრებიდან განსახორციელებელი მინიმალური დაფინანსება: საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 20 პროცენტი;

გ) გადახდის პირობები და საპროცენტო განაკვეთი: საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 40 პროცენტი გადახდილი უნდა იქნეს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში (არ უნდა აღემატებოდეს 10 წელს). გათვალისწინებულია, მაქსიმუმ, ერთნაირი შეღავათიანი პერიოდი. საპროცენტო თანხის დარეგულირება განისაზღვრება საინვესტიციო პროექტის მთლიანი ღირებულების 40 პროცენტის დაუფარავ ნაწილზე 15-პროცენტიათი წლიური განაკვეთით.

საინვესტიციო პროექტების დაფინანსების წყაროები

საინვესტიციო პროექტების 60 პროცენტი ფინანსდება მსოფ-

ლიო ბანკის კრედიტით; 20 პროცენტი - მუნიციპალური განვითარების ფონდის საკუთარი სახსრებიდან (ბრუნვადი ფონდი), 20 პროცენტი - შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან, თანადაფინანსების სახით.

პროექტის შერჩევისას აქცენტი კეთდება ინვესტიციების განხორციელებაზე საქალაქო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის უფლებამოსილებაში მყოფი მომსახურების მიწოდების სფეროში. კერძოდ:

ა) გზები, კანალიზაცია, განათება და ა.შ.

ბ) წყალმომარაგება, სანიტარული მომსახურება და მყარი ნარჩენების გატანა.

გ) შემოსავლის მომტანი დაწესებულებები (ბაზრები, ავტოსადგურები და ა.შ.).

დ) საკონსულტაციო მომსახურება, შესწავლა, ტრენინგები, პროექტის მომზადება და ა.შ.

რა გაკეთდა

გზის საფარის სარეაბილიტაციო სამუშაოები: საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიზნით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტები, დაახლოებით, 900 000 კვადრატული მეტრი გზის საფარის (სიგრძით 36 000 მეტრი) აღდგენას ითვალისწინებდა. ამან მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა საქალაქო გზების გაუმჯობესებაში ქვეყნის მასშტაბით. ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტები ყოველდღიურად 150 ათასამდე ავტომობილს ემსახურება. მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო პორტფელი საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიზნით განხორციელებულ 57 პროექტს მოიცავს, რომელთა საერთო ღირებულება 20,3 მილიონი ლარია.

შედეგად, დაზიანებული გზის საფარის აღდგენამ 20-25 პროცენტით გაზარდა გზის გამტარუნარიანობა, შეიქმნა უკეთესი ეკოლოგიური პირობები. კომუნიკაციების აღდგენამ განაპირობა ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, რამაც ხელი შეუწყო მიმდებარე ტერიტორიებზე სხვადასხვა სახის კერძო სანარმოს (მაღაზიების, ბენზინგასამართი სადგურების, რესტორნების) გახსნას. მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივი ბიუჯეტებისთვის ეს შემოსავლის დამატებით წყაროს წარმოადგენს. არანაკლებ მნიშვნელოვანია იმ ადამიანების აზრი, რომელთაც უშუალო შეხება აქვთ პროექტის ფარგლებში განხორციელებულ სამუშაოებთან.

“ახალი ტრასით ძალიან კმაყოფილები ვართ. ძველი მანქანებია და გზაზე ძალიან ხტუნაობდა; ახლა რა უჭირს, ბედნიერებაა აქ მოძრაობა; ნეტა ყველგან ასეთი გზა იყოს”.

“კმაყოფილი ვარ ძალიან - სამი ქუჩა გაკეთდა... კარგი იქნება, თუ დანარჩენებიც გაკეთდება”.

“შეძლება არ არის - გაკეთდა ქუჩები; შეუძლებელი იყო მანქანებით სიარული; ძალიან კმაყოფილები ვართ, მაგრამ სხვა ქუჩებს არავინ აქცევს ყურადღებას”, - აცხადებენ მძღოლები.

“ჩემი ოჯახი ძალიან კმაყოფილია. ორი ბიჭი მყავს... ღმერთმა ქნას, საქართველოს ეშველოს, რომ ყველა ქუჩა ასე გაკეთდეს. ყველაფერი ისე რომ გაკეთდეს, როგორც აქ არის, უმაღლესი იქნება”.

“აქ, არა, მუხლამდე ტალახი იყო. მე სულ აქა ვზივარ, გზის პირზე და რომ მოვდიოდი ხოლმე წერეთლის 610-დან 99-მდე, ერთი სამჯერ წავიქცეოდი ხოლმე - ასფალტი იყო ანგრეული. ახლა აღარ მემინია”, - ამბობს ერთ-ერთი მოსახლე.

წყალმომარაგებისა და კანა-

გლდანის ერთ-ერთი ქუჩა რეაბილიტაციამდე და ...

...რეაბილიტაციის შემდეგ

ქსნის ქუჩა რეაბილიტაციამდე და ...

...რეაბილიტაციის შემდეგ

ლიზაციის სისტემების რეაბილიტაცია: საქართველოში დღეისათვის არსებული პრობლემებიდან გამომდინარე, წყალმომარაგების სისტემების სრულყოფა და სანიტარიული მომსახურების გაუმჯობესება მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო გეგმაში ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად განიხილება. ამ მიზნით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის საინვესტიციო საქმიანობა მოიცავდა 19 პროექტს თბილისში, გორში, თელავში, რუსთავსა და ფოთში. სექტორის გაუმჯობესების მიზნით, 7,5 მილიონი ლარის ინვესტიცია განხორციელდა.

შედეგად, შემცირდა ავარიებისა და ცენტრალური მაგისტრალის დაზიანების შემთხვევები, ასევე - გზის საფარის დაზიანება გაფონების შედეგად. თვითმდენმა მილსადენებმა შეამცირა ელექტროენერგიის ხარჯები, შემცირდა წყლის დანაკარგები და არალეგალური მიერთებები მაგისტრალურ წყალსადენებზე; წყალმომარაგება გაუმჯობესდა, დაახლოებით, 20 000 ოჯახს

“გაკეთდა ძალიან დიდი საქმე - წყლის პროგრამა განხორციელდა ქალაქში. ამას ვერ ახერხებდა ქალაქი, დაახლოებით, 15-20 წელიწადს. ამას ისეთი დიდი თანხა სჭირდებოდა, რომ, ალბათ, ჩვენი ქალაქის ბიუჯეტის საშუალებით ვერ ხერხდებოდა”.

“ისეთი ცუდი მდგომარეობა იყო, მეორე სართულამდეც ვერ აღწევდა წყალი. ახლა წყალმა მოიმატა - მესუთე, მეექვსე სართულამდეც ამოდის. კმაყოფილები ვართ, რომ, მსოფლიო ბანკის დაფინანსების შემწეობით, მოხდა წყლის წნევის მომატება”.

“ხალხმა ამოისუნთქა; წარმოიდგინეთ, რა სამწინელებაა უწყლობა”, - ამბობს კმაყოფილი მოსახლეობა.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება - თითქმის, თორმეტი წლის განმავლობაში ქალაქ ფოთის მოსახლეობა სასმელ წყალს შორი მანძილიდან ეზიდებოდა და არ ჰქონდა წყლით ნორმალური მომარაგების პერსპექტივა. ფოთის წყალმომარაგების უფროსი აღნიშნავს, რომ სისტემა რომელიც ქალაქ წყლით ამარაგებდა, ჯერ კიდევ 1936-1939 წლებშია აგებული და ვერანაირად ვეღარ აკმაყოფილებდა ფოთის მოსახლეობას, თანაც მისი მეშვეობით გატარებული წყალი სასმელად ყოვლად გამოუსადეგარი იყო. მისივე თქმით, მუნიციპალური განვითარების ფონდის პროექტმა დიდი მასშტაბისა და მნიშვნელობის სამუშაოები ჩაატარა - სრულფასოვანი რეაბილიტაცია გაუკეთდა 18 კილომეტრის სიგრძის მილსადენს, რის შედეგადაც ქალაქის 3 500 ოჯახს (12 250 ადამიანი) დღეისათვის ინდივიდუალური წყალგაყვანილობის სისტემა აქვს. მუნიციპალური განვითარების ფონდმა, აგრეთვე, აღადგინა ნორისის ელექტროგაყვანილობის სისტემები და ააშენა სპეციალური დამცავი ნაგებობები, რომლებიც წყლის რეზერვუარების ირგვლივ საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის სანიტარული ნორმების დაცვას უზრუნველყოფს.

“ჩვენ აღარ გვანუხებს ყოველდღიურად იმაზე ფიქრი, თუ საიდან და როგორ მოვიტანოთ წყალი. ეს ხომ ადამიანის ელემენტარული მოთხოვნილებაა, რომლის დაკმაყოფილებაც მსოფლიო ბანკისა და მისი მხარდაჭერით მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ განხორციელებული პროექტის მეშვეობით გახდა შესაძლებელი”, - აღნიშნავს ფოთის მოსახლეობა.

საზოგადოებრივი დაწესებულებების მშენებლობა და რეაბილიტაცია: მუნიციპალური განვითარების ფონდმა განახორციელა საზოგადოებრივი დაწესებულებების რეაბილიტაციის რამდენიმე პროექტი. თბილისში 51 საშუალო სკოლაში, სადაც, საშუალოდ, 60 000 მოსწავლე სწავლობს, დამონტაჟდა გათბობის სისტემები; ამბროლაურში აშენდა პირველი საშუალო სკოლა; სკოლა აღიჭურვა სასკოლო, სასწავლო ინვენტარითა და ავეჯით; ამბროლაურშივე რეკონსტრუირებულ იქნა კულტურის სახლი; ჩატარდა თბილისის ტრავმატოლოგიურ-ორთოპედული კლინიკის სარეაბილიტაციო სამუშაოები; გადაიხურა ოზურგე-

C2 გვარდიანე

თის საავადმყოფო; მოხდა ყაზბე-გის რაიონული საავადმყოფოს რეკონსტრუქცია.

“რამდენიმე სკოლა შეარჩი-ეს და, მათ შორის - ჩვენიც. ძა-ლიან ბედნიერები ვართ, რომ როგორც იქნა, გავვატბეს. ბავ-შვებს აღარ აცვიათ ქურთუკები და ქუდებით აღარ სხედან საკ-ლასო ოთახებში. ხელები აღარ აქეთ გაყინული და აღარ უსკ-დებათ გული წერითი საშუაოს შესრულების დროს. ადრე რომ ვიტყოდი, - აბა, ბავშვებო, ამო-ილეთ რვეულები, - მაშინვე ის-მოდა უკმაყოფილო ხმები. ახ-ლა ჩვეულებრივად ასრულებენ იგივე დავალებას”, - ამბობს რუსულის მასწავლებელი ლალი კლანდარიშვილი.

“40 წელია, რაც აქ ვმუშაობ. ამ ხნის განმავლობაში ეს საკი-თხი სულ იდგა დღის წესრიგში, მაგრამ თავი ვერავინ მოაბა. ამ პირობებში ავადმყოფების მომ-სახურება უფრო ადვილია და უფრო კვალიფიციური”, - ეს ექ-იმის შეფასება გახლავთ.

“ყაზბეგის რაიონში რაც აშ-ენდა, მათ შორის, ჩვენი საავად-მყოფო ყველაზე ლამაზი, გრან-დიორიუმი შენობაა. დღეს მთე-ლი რაიონი ძალიან მადლიერია ამ საავადმყოფოს აშენებით. დიდი საქმე გაკეთდა ყაზბეგის რაიონისთვის”.

“ყველა კმაყოფილია. აქამდე საავადმყოფო არ იყო; ვლადი-კავკაზში ან თბილისში გადასე-ლა ჭირდა. ახლა უკვე ავადმო-ფი ადგილობრივ საავადმოფო-ფოში მიდის. ეს, რა თქმა უნდა, მუნიციპალური განვითარების პროგრამის დამსახურებაა”, - კმაყოფილებას გამოთქვამს მო-სახლეობა.

“საავადმყოფოში ჩამოდიო-

და წყალი, რის გამოც, ჯერ მთლიანად გაპარტახდა მეხუთე სართული, შემდეგ მეოთხე და მესამე სართულებიც მიემატა. ამყამად ყველაფერი წესრიგ-შია. მუნიციპალური განვითა-რების ფონდმა გადაგვარჩინა”, - აღნიშნავს ოზურგეთის რაიო-ნული საავადმყოფოს ექიმი-თე-რაპევტი მარინა მუჟავია.

“მოსახლეობაც და პირადად მეც ვთვლით, რომ მუნიციპა-ლური განვითარების ფონდმა გადადგა დიდი სახელმწიფოებ-რივი ნაბიჯი - ყაზბეგის რაიონ-ში განხორციელდა ადგილობ-რივი მოსახლეობისათვის სასი-ცოცხლო მნიშვნელობის ობიე-ქტის - საავადმყოფოს მშენებ-ლობა. ეს დიდ იმედს აძლევს ყა-ზბეგის მკვიდრებს, ასევე ექი-მებს, რომელთაც უაღრესად რთულ მდგომარეობაში უწევდ-ათ მუშაობა, ახლა კი საშუალე-ბა მიეცათ, სრულფასოვნად შე-ასრულონ თავიანთი პროფესი-ული ვალი”, - ამბობს ყაზბეგის რაიონული საავადმყოფოს მთა-ვარი ექიმი შალვა ღუდუშაური.

ბავშვების შეფასება უფრო მარტივია და ალალი - “დღეიკო-სა და მამიკოს უხარიათ, თბილ-ად რომ ვართ.

საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა: საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქ-ტურის გაუმჯობესების მიზნით, შემუშავდა თბილისში ელექტრო-ტრანსპორტის გაუმჯობესების პროექტი. იგი ქალაქში მეტროს უსაფრთხო და მეუფერხებელ ფუნქციონირებას დაეხმარება. მეტრო წელიწადში 110 მილიონ მგზავს ემსახურება. საქალაქო სატრანსპორტო ინფრასტრუქ-ტურაში განხორციელებული ინ-ვესტიციების მოცულობამ 1,5 მი-ლიონი ლარი შეადგინა.

ყაზბეგის განახლებული საავადმყოფო დღეს სრულფასოვნად მუშაობს

აქ მორიგე პერსონალი იჯდა, ახლა არავინ ზის. მას შემდეგ, რაც სისტემა საცდელ ექსპლუა-ტაციაში შევიდა, მართვა აშკარ-ად დაიხვეწა. დისპეტჩერი მორი-გის შეცდომას გამოირცხავს იმ-დენად, რამდენადაც თვითონ აკ-ონტროლებს მთლიანად სისტემ-ას; თანაც ყველა მონაცემი ფიქ-სირდება და არქივში ინახება”, - ამბობს მეტროპოლიტენის ელექ-ტრომომარაგების სამსახურის უფროსის მოადგილე თენგიზ დო-ლიძე.

თბილისის საცხოვრებელი სახლების ლიფტების კაპიტა-ლური შეკეთება: თბილისის 89

მაღალსართულიანი სახლის ლიფტს ჩაუტარდა კაპიტალური სარემონტო სამუშაოები, რის შე-დეგადაც ექსპლუატაციაში შევი-და 109 ლიფტი, რომლებიც ემსა-ხურებიან დედაქალაქის 12 396 მოქალაქეს

დასუფთავება და სანიტარი-ული მომსახურება: ქალაქ ბა-თუმში ამ მიმართულების ორი პროექტი განხორციელდა. შავი ზღვის დაბინძურების პრობლემ-ის გადასაჭრელად აჭარაში, მდი-ნარე ჭოროხზე 450-მეტრიანი ნა-გავსაყრელის დამცავი აშენდა; შექმნილია ათი ნაგავზბიდი. აღ-ნიშნული მიზნებისათვის გამოი-

22 აპრილი დედამინის დღეა!

შავი ზღვის სანაპიროს ბარამოს მდგომარეობა - მოქმედების აუცილებლობა

საქართველოს სანაპირო ზონა დიდი დაცი-რებას განიცდის. მისი განვითარებისთვის საჭიროა დიდი ინვესტი-ციები. შავი ზღვის ნაპირების გაყოფილებაზე გარემო, უმეტესწილად, ჭარბტენიანი ხასიათისაა, ხოლო ჩრდილოეთით და სამხრეთით სანაპირო დაბლობებს დამრეცი კლიმატი და მთები ენაცვლება. სანაპიროს ძირითადი პაბიტატები მიმდებარე საზღვაო თევზსარეწებით, ნაპირების გასწვრივ ბარიერული დიუნებით, ტორფიანი ჭაობების მძლავრი ფენებით, დელტებით მდინარეთა შესართავებში, ჭარბტენიანი ტყეებით, ერთი სიტყვით, ლანდშაფტების და ბიოლოგიური მრავალფეროვნების მაღალი დონით ხასიათდება.

შავი ზღვის გარემოს მდგომა-რეობა, დიდი ხანია, შეუფოთების საგანს წარმოადგენს. ადამიანის საქმიანობა მზარდ ზეწოლას ახ-დენს სანაპირო ზონის ეკოსის-ტემებზე, ხოლო დაუფეგმავმა გა-ნვითარებამ, გადამტეტებულმა თევზჭერამ და დაბინძურებული ნარჩენების ზღვაში უკონტრო-ლო განთავსებამ ძლიერად დაა-ზიანა საზღვაო რესურსები. ბუ-ნებრივი სიმდიდრის განკარგვა ფრაგმენტულ ხასიათს ახარებს, შედეგი კი სავეალალო - ზღვის დაბინძურება, სანაპირო ზონის პროდუქტიული ეკოსისტემების არამდგრადი ექსპლუატაცია და კარგვა. სანაპიროს ქალაქების და დასახლებული პუნქტების სა-კანალიზაციო გამწმენდი ნაგე-ობები, პრაქტიკულად, არ ფუქ-ციონირებს (ბათუმი, ფოთი, ოზ-ურგეთი-ურეკი-ქობულეთი) და გაუმწმენდავი ჩამდინარე წყლები ზღვის დაბინძურებას იწვევს. ამ-გვარი მდგომარეობა უშუალო საფრთხეს უქმნის ადამიანების ჯანმრთელობას, უარყოფითად მოქმედებს ტურიზმისა და სხვა დარგების პერსპექტივაზე.

ნარმოების მასშტაბების მნი-შვნელოვანი შემცირების მიუხე-დავად, გარემოს დეგრადაციის მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმო-ადგენს ხმელეთზე განლაგებუ-ლი, აგრეთვე, საზღვაო წყაროე-ბიდან ზღვისა და სანაპირო ზონ-ის ნავთობპროდუქტებით და სხვა მავნე ნივთიერებებით გა-ჭუჭყიანება, ენერგომატარებლე-ბის ტრანსპორტირებისას ზღვი-სა და ხმელეთის დაბინძურების რისკის ზრდა. არადა, საქართვე-ლოს პორტების თუ შესაბამისი სამსახურების აღჭურვილობის და მზადყოფნის დონე არ აკმა-ყოფილებს თანამედროვე მო-თხოვნებს.

არსებული ვითარების ფონ-ზე, შავი ზღვის პროდუქტიული რესურსული ბაზის განადგურება პოტენციური საფრთხის ქვეშ აყ-ენებს საქართველოს ეკონომი-კური განვითარების პერსპექტი-ვას და მოითხოვს საქართველოს შავიზღვისპირეთის მრავალფე-როვანი რესურსების შენარჩუნე-ბისა და გამოყენების სტრატეგი-ულ დაგეგმვასა და მართვას.

საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტი შავიზღვისპირეთის პრობლემების და შესაძლებლობების გამოვლენისათვის

რამებთან, “დაბლასის” ინიცია-ტივის სახელწოდებითაა ცნობი-ლი. აღნიშნული საერთაშორისო ვალდებულებების განხორციე-ლების ხელშესაწყობად საქართ-ველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო-ს მიერ წამოწყებულ იქნა საქა-რთველოს სანაპიროს ინტეგრი-რებული მართვის პროექტი.

სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის სახელმწიფო საკონსულტაციო კომისია

კომისია ჯერ კიდევ 1998 წლის 25 ოქტომბერს შეიქმნა. იგი 25 წევრს აერთიანებს და შედგე-ბა ეროვნული და ადგილობრივი სახელმწიფო უწყებების, აგრეთ-ვე, პარლამენტისა და არასამთა-ვრობო ორგანიზაციების წარმო-მადგენლებისაგან. იგი ბუქარეს-ტის კონვენციისა და “შავი ზღვის რაბილიტაციისა და დაცვის სტრატეგიული სამოქმედო გეგმ-ის” მოთხოვნების შესაბამისად ჩამოყალიბდა და მისი მიზანია, შემუშაოს წინადადებები და რე-კომენდაციები საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებუ-

ლი მართვის სამართლებრივი და ინსტიტუციური მართვის შესახ-ებ. დღემდე ჩატარებულია კომი-სიის ექვსი შეხვედრა და აღსანი-შნავია, რომ 1998 წლიდან არ ყო-ფილა შავი ზღვის სანაპიროს გა-ნვითარებასთან დაკავშირებუ-ლი, თითქმის, არც ერთი მნიშვნე-ლოვანი თემა, რომელიც, შესაბა-მისი რეკომენდაციების თანხლე-ბით, კომისიის შეხვედრებზე არ განხილულა. ამ თვალსაზრისით, კომისიის სხდომის ოქმები, რომ-ლებიც ხელმისაწვდომია წების-მიერი დაინტერესებული პირისა-თვის კომისიის სამდივნოში, დღეისათვის სანაპიროს განვი-თარების ერთგვარ ისტორიასაც წარმოადგენს.

საერთაშორისო გამოცდილება

სანაპირო ზონის ინტეგრირე-ბული მართვის პრინციპები, რო-მლებიც თავდაპირველად ამერი-კის შეერთებულ შტატებში დამუ-შავდა, ფართოდ გამოიყენება მსოფლიოს მრავალ საზღვაო ქვეყანაში. მათი დანერგვა ოფი-ციალურად არის რეკომენდებუ-ლი ევროგაერთიანების ქვეყნებ-ში, ხოლო რეგიონული შავი ზღვის გარემოსდაცვითი პროგ-

რამის ფარგლებში ინერგება შავი ზღვის სანაპიროზეც. რაც შეეხე-ბა საქართველოს, საუკეთესო მსოფლიო გამოცდილების გაზი-არება და დანერგვა ქვეყანას სა-შუალებას მისცემს, გააძლიეროს ძალისხმევა შავი ზღვის გარემო-სდაცვითი პრობლემების გადა-წყვეტის საქმეში და, გარკვეულ-წილად, დაარეგულიროს მმართ-ველობის ადგილობრივი ორგა-ნიზაციისა და ცენტრალური ხელი-სუფლების კომპეტენციების გა-მიჯნვის საკითხი სანაპირო ზონ-ის მართვის საკითხებთან მიმარ-თებაში.

პროექტის წარმოქმნის წინაპირობები

საქართველოს სანაპიროს ინ-ტეგრირებული მართვის პროექ-ტი, რომელსაც საქართველოს მთავრობა მსოფლიო ბანკის, გლობალური გარემოსდაცვის ფონდის ფინანსური მხარდაჭერ-ით, ჰოლანდიის მთავრობის პა-რალელური დაფინანსებით ახო-რციელებს, შავი ზღვის გარემოს-დაცვითი პროგრამის ინიციატივე-ებს ეყრდნობა. მისი მთავარი და ძირითადი მიზანია საქართვე-ლოში შავი ზღვის სანაპიროს რე-სურსების მართვის შესაძლებ-ლობების ორგანიზაციულად გა-ძლიერება, სანაპიროზე მიმდინა-რე ეკონომიკურ საქმიანობებში გარემოსდაცვითი დავალებისა და მართვის ეფექტურად ინტეგ-რირების მეთოდების შემუშავე-

ყო 1,1-მილიონლარიანი ინვეს-ტიცია. გარე განათების სისტემ-ის რეაბილიტაცია: ამ მომსახუ-რების გაუმჯობესების მიზნით, ფონდმა ორი პროექტი განახო-რიცია, რომელთა ინვესტიციებ-ის მოცულობამაც 797 ათასი ლა-რი შეადგინა. შედეგად, გაუმჯო-ბესდა განათების ხარისხი; ეკო-ნომიური სანათების საშუალებ-ით, ექსპლუატაციის ხარჯები შე-მცირდა წელიწადში 280 500 ლა-რის ოდენობით; გაიზარდა საგ-ზაო მოძრაობისა და მოქალაქე-თა უსაფრთხოება.

რაც შეეხება შედეგების შეფა-სებას, თუნდაც BBC-ის მონიტო-რინგის სამსახურის მიერ განხო-რციელებული შეფასებების მიხე-დვით თუ ვიმსჯელებთ, - “მსოფ-ლიო ბანკის მიერ დაფინანსე-ბული მუნიციპალური განვითა-რებისა და დეცენტრალიზაციის პროექტი უაღრესად მნიშვნე-ლოვანია ადგილობრივი თვითმ-მართველობის სისტემის შემდ-გოში რეფორმაციისათვის. პროექტმა, რომლისთვისაც სა-ქართველოს სხვადასხვა რეგი-ონში შეირჩა თორმეტი ქალაქი (მათ შორის - თბილისი, ბათუმი, ქუთაისი, თელავი და სხვა), საგ-რძნობი სასიკეთო ცვლილებები განახორციელა ისეთ დარგებში, როგორცაა სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა, გზების ხა-რისხი, წყალმომარაგება”.

დაბოლოს, უნდა ითქვას, რომ სწორედ აღნიშნული შედეგები და შესრულებული მასშტაბური სამუშაოები (ამას ემატება მსოფ-ლიო ბანკის მიერ პროექტების მსვლელობისას განხორციელე-ბული არაერთი მონიტორინგის მონაცემები) იქცა სამომავლოდ მსოფლიო ბანკის მხრიდან აღნი-შნულ სფეროში სხვა პროექტებ-ის დაფინანსების წინაპირობად.

ბა, გამოცდა და შეფასება.

ჩამოყალიბდა ხუთი კომპონე-ნტი, რომელიც პროექტის საქმი-ანობებს მოიცავს:

სანაპირო ზონის ინტეგრირე-ბული მართვის ინსტიტუციური გაძლიერება;

კოლხეთის დაცული ტერიტო-რიების ჩამოყალიბება;

სანაპიროს მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის გა-ნვითარება;

ნაპირების ეროზიის პრობლე-მების შეფასება ბათუმსა და ფო-თში;

ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნუ-ლი გეგმის შემუშავება.

სანაპირო ზონის ინტეგრი-რებული მართვის ცენტრი - სა-ქართველოს სანაპიროს ინტეგ-რირებული მართვის პროექტის განმახორციელებელი ორგანი-ზაცია 1999 წელს შეიქმნა სანა-პირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრი (ს.ზ.ი.მ. ცენტრ-რი), რომელსაც დაეველა საქარ-თველოს სანაპიროს ინტეგრირე-ბული მართვის პროექტის განხო-რციელება, მისი კოორდინაცია, მართვა და დასახული მიზნების მიღწევა. ამოცანებს, რომელთა განხორციელებასაც პროექტი მიზნად ისახავს, გადაუჭარბებლ-ად შეიძლება ითქვას, რომ საქარ-თველოსათვის სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს. ეს მიზეზებია:

საქართველოს შავი ზღვის სა-ნაპიროზე მართვის ინტეგრირე-ბული მეთოდების დანერგვასა და მართვებუ პასუხისმგებელი უწყებების საინსტიტუციო გან-ვითარების ხელშეწყობა;

კოლხეთის დაცული ტერიტო-რიების მდგრადი განვითარები-ისათვის, მართვისა და ბიოლოგი-ური მრავალფეროვნების შენარ-ჩუნებისათვის პასუხისმგებელი უწყებების მხარდაჭერა და მათი საინსტიტუციო განვითარების ხელშეწყობა;

საქართველოს სანაპიროს გა-რემოს მონიტორინგის სისტემის გაძლიერება, სანაპიროს გარემო-სდაცვისა და მდგრადი მართ-ვისათვის საჭირო თანამედროვე ინფორმაციული სისტემის დანერ-გვა.

სანაპირო ზონის ინტეგრი-რებული მართვის ინსტიტუ-ციური შესაძლებლობების განვითარება. პროექტის ეს კომპონენტი ეხმარება ყველა და-ინტერესებულ მხარეს სანაპირ-ოს რესურსების შესახებ გადაწყ-ვეტილებების მიღებასა და პო-ლიტიკის მიმართულებების ფო-რმულირების პროცესში. აღსანი-

პროექტის საჩუქარი სოფელ პატარა ფოთის მოსწავლეებისათვის

C3 ბაჰარდიხა

შნავია, რომ ბრიტანულმა საკონსულტაციო კომპანია "ჰალკროუმ", რომელიც საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის განვითარების კომპონენტის განსახორციელებლად შეირჩა, დამუშავა ანალიტიკური დოკუმენტაცია, რომლის საფუძველზეც, და ყველა პასუხისმგებელი სახელმწიფო ორგანოს უშუალო მონაწილეობით, შემუშავდა სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის იურიდიული და ინსტიტუციური გაძლიერების ხუთი სცენარი. სხვადასხვა სცენარის ანალიზის საფუძველზე, საქართველოს მთავრობას წარედგინა **"საქართველოში სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის კონცეფცია"**. ეს მნიშვნელოვანი დოკუმენტია, რამდენდაც მასში შემოთავაზებული რეკომენდაციების საშუალებით შეიძლება განისაზღვროს შემდეგი საკითხები:

როგორი უნდა იყოს ოპტიმალური კანონმდებლობა საქართველოში სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პრინციპების დასაწერად;

რა პრინციპებით უნდა მოხდეს სანაპირო ზონის საზღვრების დადგენა;

როგორი უნდა იყოს სანაპიროს ზონის ინტეგრირებული მართვის ინსტიტუციური მოწყობა ცენტრალურ, რეგიონულ და ადგილობრივ დონეზე.

აღსანიშნავია, რომ ხსენებულმა რეკომენდაციებმა, გარკვეულწილად, უკვე გაუწია სამსახური საქართველოს ხელისუფლებას. სულ რამდენიმე დღის წინ მინისტრთა კაბინეტმა მიიღო მნიშვნელოვანი დადგენილება საქართველოს შავი ზღვისპირეთში მინათსარგებლობისა და სამშენებლო საქმიანობების მოწესრიგების ხელშეწყობი ღონისძიებების შესახებ, რომელიც სხვა გადაუდებელ ღონისძიებებთან ერთად ერთმნიშვნელოვნად ავალებს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს, ინფრასტრუქტურის და განვითარების სამინისტროსთან ერთად შეიმუშაოს და საქართველოს მთავრობას განსახილველად წარუდგინოს კანონპროექტი საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე ზონის დაგეგმვისა და მართვის შესახებ. მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით და მიმდინარე „საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტის“ რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

კოლხეთის ეროვნული პარკისა და ქობულეთის სახელმწიფო ნაკრძალის ჩამოყალიბება პროექტის მნიშვნელოვან კომპონენტს წარმოადგენს, რადგან ეროვნული პარკების შექმნა ბუნების კონსერვაციასთან ერთად ინფრასტრუქტურის განვითარებასაც გულისხმობს, რაც, თავის მხრივ, ეკოტურიზმის განვითარების საუკეთესო საშუალებაა, განსაკუთრებით, ბუნებრივი, ისტორიული და კულტურული მემკვიდრეობით ისეთ მდიდარ მხარეში, როგორიცაა კოლხეთი. აქვე არ უნდა დავავიწყდეს, რომ ეკოტურიზმი ადგილობრივი მოსახლეობისთვის შემოსავლის ალტერნატიულ წყაროს შეიძლება წარმოადგენდეს.

კიდევ ერთი საინტერესო ინფორმაცია - კოლხეთის ეროვნული პარკი მოიცავს კოლხეთის დაბლობის ქარბტენიანი კომპლექსის იმ ნაწილს, რომელიც 1996 წელს გამოცხადდა რამსარის ტერიტორიად (საერთაშორისო მნიშვნელობის მქონე ქარბტენიანი ტერიტორია). კოლხეთის ეროვნული პარკი წარმოადგენს ვრცელ, რამდენიმე ათეული ათასი ჰექტარი ფართობის მქონე საზღვაო და სახმელეთო ტერიტორიას, რომელიც მოიცავს ცენტრალური კოლხეთის ანაკლია-ჭურბას, ნაბდასა და იმნათის ქარბტენიან მასივებს და მდებარეობს მდინარე რიონის მიერ წარმოქმნილ დაბლობზე, მისი შესართავის მიდამოებში. ქობულეთის ნაკრძალი წარმოადგენს უფრო მოკრძალებულ, რამდენიმე ასეული ჰექტარის ფართობს, რომელიც მდებარეობს შავი ზღვის ნაპირიდან მცირე დაშორებით, ქალაქ ქობულეთის მახლობლად. მას, აგრეთვე, მინიჭებული აქვს რამსარის გლობალური სტატუსი და შეადგენს კოლხეთის ვრცელი ქარბტენიანი კომპლექსის ნაწილს. აღსანიშნავია, რომ ტორფნარი ეკოსისტემების ცნობილი მკვლევარების აღმოჩენით (გერმანიის გრაიფსვალდის უნივერსიტეტი) ქობულეთის (ისპანის) ეს მცირე ფართობის მქონე ჭაობზე უნიკალურია მთელ მსოფლიოში, რამეთუ ავსებს ტორფის ჭაობების კლასიფიკაციის არსებულ სისტემას და თავის უნიკალური ჰიდროლოგიური მახასიათებლებით ჯერჯერობით ერთადერთია მსოფლიოში აღმოჩენილია შორის.

ამ ორი დაცული ტერიტორიის

კოლხეთის ეროვნული პარკი - შეუდასებელი ეროვნული სიმდიდრე

არ არის ჭაობი - არ არის წყალი

კოლხეთის დაბლობი ბიოლოგიური მრავალფეროვნებით ხასიათდება

შემადგენლობაში შედის კოლხური ტყეებისა და ქარბტენიანი ტერიტორიების კომპლექსი, რომლებიც ხასიათდებიან ენდემიზმისა და ფლორის მრავალფეროვნების მაღალი დონით; ამავე დროს წარმოქმნიან ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან და საერთოის ქვეშ მყოფ ეკოსისტემას საქართველოში; რეგიონი კრიტიკულ პაბიტატს ქმნის მრავალი სხვადასხვა გადამფრენი და მოზამთრე სახეობის ფრინველისათვის.

აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელ პერიოდამდე მოსახლეობის დამოკიდებულება ქარბტენიანი ტერიტორიებისადმი ანუ ჭაობებისადმი არაკეთილგანწყობილი იყო და იგი ირონიულად მოიხსენიებოდა როგორც მხოლოდ კოლეებისა და მალარიის წყარო. რეალურად კი, ქარბტენიან ტერიტორიებს სასიცოცხლო მნიშვნელობა და მრავალი ფუნქცია აქვთ - მათი საშუალებით, ხდება წყლის ფილტრაცია და ბუნებრივი გაწმენდა, კლიმატის ცვლილებების შედეგების შერბილება, ბიომრავალფეროვნებისა და კულტურული ფასეულობების შენარჩუნება, დიუნების მეშვეობით იცავენ ზღვის ნაპირებს სტაბილიზაციისა და ზვირთცემისგან,

მიმზღველნი არიან ტურიზმისა და რეკრეაციისათვის, და ბოლოს, წარმოადგენენ უმდიდრეს ეკოსისტემებს განახლებადი ბუნებრივი რესურსების თვალსაზრისით.

ქარბტენიანი ტერიტორიები დედამიწისათვის მტკნარი წყლების შენარჩუნების ერთ-ერთი პირობაა. ესპერტთა აზრით, 21-ე საუკუნეში დედამიწის მოსახლეობას მტკნარი წყლის დეფიციტის პრობლემა აუცილებლად დაუდგება. ამიტომ, არაა გასაკვირი მსოფლიო საზოგადოების განსაკუთრებული ყურადღება ქარბტენიანი ტერიტორიებისადმი.

კოლხეთი - აღმოჩენა საერთაშორისო საზოგადოებისათვის

კოლხეთის ქარბტენიანი ტერიტორია ბუნებრივ ეკოსისტემას წარმოადგენს და აკმაყოფილებს რამსარის კონვენციის საერთაშორისო სტატუსის მქონეობის პირობებს. ამიტომ, არაა გასაკვირი მსოფლიო საზოგადოების განსაკუთრებული ყურადღება ქარბტენიან ტერიტორიებისადმი.

კოლხეთის ქარბტენიანი ტერიტორია ბუნებრივი ან ბუნებრივთან მიახლოებულ ქარბტენიანი ეკოსისტემების წარმომადგენლობით, იშვიათ და უნიკალურ ნიმუშს; ემსახურება განსაკუთრებული

სახეობების, ეკოლოგიური დაფუძნების შენარჩუნებას (აქ ჯერ კიდევ შემორჩენილია მაღალი ბიომრავალფეროვნებით მარჩეული მკვიდრეობა) წარმოადგენს ადგილობრივი და გადამფრენი წყლის ფრინველთა საზღვარ, დასასვენებელ, დასაზამთრებელ ადგილს (კოლხეთის ჭაობები მიმდებარე ზღვის სანაპირო აკვაციორიასთან ერთად არის აფრიკა-ევრაზიის წყლისა და ჭაობის ფრინველების მიგრაციის უმნიშვნელოვანესი რეგიონი); წარმოადგენს მნიშვნელოვან საარსებო, სამიგრაციო და საქვერთე გარემოს თევზებისთვის (ამ ტერიტორიაზე გვხვდებოდა 80-ზე მეტი თევზის სახეობა. განსაკუთრებით, აღსანიშნავია ატლანტური ზუთხი, რომელსაც გადაშენების გლობალური საფრთხე ემუქრება, და, შესაძლოა, მსოფლიოში არსებული ბოლო პოპულაცია შემორჩენილია მხოლოდ მდინარე რიონში).

კანონით, "კოლხეთის დაცული ტერიტორიების ჩამოყალიბებისა და მართვის შესახებ", რომელიც საქართველოს პარლამენტის მიერ იქნა მიღებული, ჩამოყალიბდა და ფუნქციონირება და

იწყო კოლხეთის ეროვნული პარკისა და ქობულეთის სახელმწიფო ნაკრძალის ადმინისტრაციებმა. პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ეროვნული პარკის ადმინისტრაციისა და ვიზიტორთა ცენტრის სრული რეაბილიტაცია თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების გათვალისწინებით (მიმდინარეობს პროექტირების ტენდერი), მოხდება პარკის ინფრასტრუქტურის განვითარება, რაშიც პროექტის განმსახორციელებებს ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნული პარკების სამსახურიც დაეხმარება. ეს უდიდესი გამოცდილების მქონე უწყება ეროვნული პარკების პიონერია მთელ მსოფლიოში და უკანასკნელ წლებში ნაყოფიერად თანამშრომლობს და ეხმარება საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემას (აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მსოფლიო ბანკისა და გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის მხარდაჭერით, ჩვენ ქვეყანაში მიმდინარეობს "დაცული ტერიტორიების განვითარების პროექტი").

არასამთავრობო ორგანიზაცია "საქართველოს დაცული ტერიტორიების პროგრამის" მიერ მომზადებულია კოლხეთის ეროვნული პარკის მენეჯმენტის გეგმის პროექტი, რომელიც საცვებით აკმაყოფილებს მაღალ საერთაშორისო სტანდარტებს და ამჟამად წარდგენილია ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში, ყველა დანიტერესებულ უწყებასა და სამინისტროში განსახილველად, როგორც ეროვნულ, ისე ადგილობრივ დონეზე.

ქართული საკონსულტაციო კომპანია "გეოგრაფიკი" ახორციელებს, აგრეთვე, ეროვნული პარკის და ნაკრძალის საზღვრების დემარკაციის სამუშაოებს, რაც სამაგალითო სუბ-მეტრული სიზუსტით ხორციელდება დიგიტალური აეროფოტოების გამოყენებით. პროექტის ფარგლებში, მოხდება პარკის და ნაკრძალის საზღვრების სრული გამიჯვნა და სამართლებრივ ჩარჩოში მოქცევა.

რაც შეეხება ქობულეთის სახემწიფო ნაკრძალს, ამჟამად პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ტენდერი ქობულეთის ეროვნული ნაკრძალის ადმინისტრაციის და ვიზიტორთა ცენტრის შენობის მშენებლობაზე (გამარჯებული უახლოეს დღეებში გამოვლინდება და შეუდგება სამუშაოების შესრულებას).

იაპონიის სოციალური განვითარების ფონდის გრანტი.

კოლხეთის ეროვნული პარკის, უშუალოდ, მიმდებარე ბუფერულ ზონაში მცხოვრები მოსახლისათვის ეროვნული პარკის ჩამოყალიბება ინვესტ გარკვეული შეზღუდვებს ბუნებრივი რესურსებით უკონტროლოდ სარგებლობას. ეს შეზღუდვები დღეს, პრაქტიკულად, მხოლოდ ფორმალური ხასიათისაა. საქართველოს მთავრობის, მსოფლიო ბანკის და, აგრეთვე, სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრის მხარდაჭერით, მოზიდულია იაპონიის სოციალური განვითარების ფონდის გრანტი. სახსრები, უაშუალოდ, მოხმარდება ადგილობრივი მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას - კონკურენტული მცირე გრანტები გაიცემა ადგილობრივ სათემო ორგანიზაციებზე.

ეს უაღრესად მნიშვნელოვანი გრანტი უკვე ხელმოწერილია მსოფლიო ბანკის მიერ, უახლოეს დღეებში მოხდება ხელმოწერა საქართველოს მთავრობის მხრიდანაც.

პროექტის კიდევ ერთი კომპონენტი, **ზღვისა და სანაპირო ზონის მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის ჩამოყალიბება**, პრიორიტეტულად რჩება და შეიძლება - უფრო მეტადაც, ვიდრე თავდაპირველად იყო მიჩნეული, რადგან, სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტი საშუალებას მისცემს საქართველოს უზრუნველყოს ანგარიშგება გარემოს მდგომარეობის შესახებ შავი ზღვის კომისიისადმი (შავი ზღვის ბუქარესტის კონვენციის აღმასრულებელი ორგანო) და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ. ეს კი დადგმარება საზღვაო ქვეყანას, შეასრულოს თავისი ვალდებულებები საერთაშორისო და შიდაეროვნულ დონეზე.

ზღვისა და სანაპიროს მონიტორინგის და ინფორმაციული სისტემის პროექტრებას წარმარება

თავს ბრიტანული საკონსულტაციო ფირმა "სეფასი". ამ კომპონენტის ფარგლებში, ფოთისა და ბათუმის სანიტარული ზედამხედველობის ლაბორატორიების, ბათუმის ზღვის, ეკოლოგიისა და თევზის მეურნეობის ინსტიტუტის მონაწილეობით, განისაზღვრება სამომავლო ქმედებები, რაც უზრუნველყოფს გარემოს მდგომარეობის ამსახველი მონაცემების გენერირებას, მიღებას, დამუშავებას და ანგარიშგებას.

მონიტორინგისა და ინფორმაციული სისტემის შესყიდვების განხორციელების ფარგლებში, ამჟამად მიმდინარეობს სანაპიროს ინფორმაციული სისტემის პროგრამული უზრუნველყოფისა და კომპიუტერული ტექნიკის შესყიდვა სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებისათვის, როგორც ადგილობრივ, აგრეთვე - ცენტრალურ დონეზე. მიმდინარეობს ფოთისა და ბათუმის ლაბორატორიების პროექტირება; საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, განხორციელდება მათი რეაბილიტაცია. რაც მთავარია, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების მიხედვით, ყველა მოპოვებული მონაცემი და დამუშავებული ინფორმაცია ღია, საჯარო და ხელმისაწვდომი იქნება საზოგადოებისათვის, რომელსაც აქვს უფლება, იცოდეს, როგორია იმ გარემოს მდგომარეობა, სადაც ისვენებს და ჯანმრთელობას იუმჯობესებს.

უკვე დასრულდა **მუნიციპალური წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის გამოკვლევა** - კომპონენტი, რომელსაც, ნიდერლანდების მთავრობის დაფინანსებით, ამ ქვეყნის სპეციალისტებით დაკომპლექტებული კონსორციუმი ახორციელებდა კომპანია "არკადისის" ხელმძღვანელობით. კვლევაში აქტიურად იყვნენ ჩართულნი ქართული სპეციალისტებიც. შედეგად, შეიქმნა ვრცელი და დეტალური მოხსენება, რომელშიც საუკეთესოდა დოკუმენტირებული ნაპირების ეროზიის (ფოთი და ბათუმი) და მუნიციპალური (ფოთი) პრობლემები. უნდა აღინიშნოს, რომ სამაგალითო იყო ფოთის ნაპირების კომპიუტერული მოდელირების კვლევა, რომელიც ჰოლანდიელი სპეციალისტების დახმარებით შესრულდა და რომლის პრაქტიკული გამოცდილება ჩვენთან არ არსებობდა.

კიდევ ერთი კომპონენტი, რომელიც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მით უმეტეს, რომ საქართველო სატრანზიტო ქვეყანაა, **ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის შემუშავება**. პროექტის ეს კომპონენტიც შესრულებულია. დაფინანსებას აქვს ნიდერლანდების მთავრობის გრანტი უზრუნველყოფდა. სამუშაოს ახორციელებდა კონსორციუმი, რომელსაც, ასევე, ცნობილი ჰოლანდიური საკონსულტაციო კომპანია "დიეიჩი-ვი" ხელმძღვანელობდა. მომზადდა ანალიტიკური მოხსენება, რომელსაც თან ერთვის ზღვაში ნავთობის ავარიულ დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის პროექტი საქართველოსათვის.

ეროვნული გეგმის შემუშავების ფარგლებში, ჰოლანდიელი კონსულტანტების ინიციატივით და მეთოდოლოგიური მხარდაჭერით, ასევე, საქართველოს საზღვაო ადმინისტრაციის, ზღვაზე მამველი საკონსულტაციო კომპანია "დირის და ნავთობის ავარიული დაღვრის ლიკვიდაციის სამმართველოს, შავი ზღვის კონვენციური ინსპექციის ძალეობით, 2001 წლის თებერვალში ბათუმის პორტის აკვატორიაში გაიმართა ზღვაში ნავთობის ავარიული დაღვრის ლიკვიდაციისათვის მზადყოფნის პრაქტიკული ვარჯიში. ძირითადი მიზანს წარმოადგენდა, შემოწმებულიყო საქართველოს საზღვაო ადმინისტრაციის განკარგულებაში არსებული აღჭურვილობის და საშუალებების ტექნიკური მდგომარეობა და პრაქტიკული მზადყოფნა სალიკვიდაციო სამუშაოებისათვის.

საქართველოს პასუხისმგებელ სახელმწიფო სამსახურებთან ერთად პრაქტიკულ ვარჯიშში საკუთარი ტექნიკური საშუალებებით და პირადი შემადგენლობით მონაწილეობდნენ საქართველოს მილსადენის კომპანია (ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის პერსონალი და სახელმწირო გემი "თიანთიწი" ეკიპაჟითურთ), ნავთობკომპანია "შვერონი" და კომპანია "პრიცმარინიკ" ბათუმის პორტში განთავსებული სალიკვიდაციო საშუალებებითურთ.

საქართველოს მთავრობისა და მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით და სანაპირო ზონის ინტეგრირებული მართვის ცენტრის ძალისხმევით, საერთაშორისო განვითარების ასოციაციის მიერ დაფინანსებული "ეროვნული ტრანზიტის ინსტიტუტური განვითარების" პროექტში გათვალისწინებული იქნა ზღვაში და ხმელეთზე ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების შემდგომი ტექნიკური დახმარების კომპონენტი. შემოსენებული იაპონიის მთავრობის გრანტის გათვალისწინებით, შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს სანაპიროს ინტეგრირებული მართვის პროექტმა გარკვეული საფუძველი უკვე ჩაუყარა დამატებითი რესურსების მოზიდვებას ზღვისპირეთის პრიორიტეტული პრობლემების გადაჭრის უზრუნველყოფის მიმართულებით.